

MÅL OCH BUDGET 2018–2020

Kommunstyrelsens förslag till Mål och budget 2018–2020

Det här är mål och budget

Mål och budget är Nacka kommuns främsta styrdokument och beskriver bland annat hur skattemedlen ska användas, vilka prioriteringar kommunen väljer att göra och vad nackaborna kan förvänta sig av kommunen framöver. Här bestäms övergripande mål, skattesats, nivåer på checkar, taxor och avgifter samt hur resurser ska fördelas. Mål och budget innehåller både driftbudget och beslut om investeringar och är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning av verksamheten.

Mål och budget är det styrdokument som visar hur resurserna ska fördelas mellan nämnderna samt anger verksamhetens inriktning för de tre kommande åren. I juni 2017 beslutade kommunstyrelsen ekonomiska ramar för nämnderna för budgetåren 2018–2020. Nämnderna har under 2017 gjort prognoser för de kommande åren. Det kan handla om antalet kommuninvånare under kommande år, bostäder som ska byggas, barn i förskola och skola samt äldre personer som behöver stöd. Prognoserna används för att beräkna kommunens kommande intäkter och kostnader.

Med utgångspunkt från prognoserna och de ekonomiska ramarna har nämnderna kommit med förslag till kommunfullmäktige på hur resurserna ska fördelas samt på fokusområden och resultatindikatorer för sina verksamheter.

Alliansen i Nacka har från nämndernas förslag tagit fram ett samlat förslag till kommunfullmäktige på mål och budget för perioden 2018–2020 för Nacka kommun.

Innehållsförteckning

Det här är mål och budget.....	2
Förslag till särskilda beslut.....	3
Alliansmajoritetens inledning – Tillväxt för alla	8
Så styrs Nacka kommun	12
Förutsättningar inför 2018–2020.....	15
Befolkningsutveckling.....	17
Förslag till budget 2018.....	21
Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget.....	30
Kommunstyrelsen.....	30
Arbets- och företagsnämnden	35
Fritidsnämnden	37
Kulturnämnden.....	39
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.....	42
Natur- och trafiknämnden	45
Utbildningsnämnden.....	50
Äldrenämnden.....	53
Överförmyndarnämnden.....	56
Bilagor	58
Bilaga 1. Nämndernas resultatindikatorer	58
Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp samt avgifter.....	65
Bilaga 3. Taxor	70
Bilaga 4. Investeringar.....	73
Bilaga 5 Finansiell verksamhet.....	74
Bilaga 6a Stöd till de politiska partiernas arbete arvoden 2015-2018	75
Bilaga 6 b Förtroendemannaarvoden	77
Bilaga 7. Motioner	78
Bilaga 8. Majoritetsprogrammet 2014-2018.....	79

Förslag till särskilda beslut

Övergripande

- 1) Skattesatsen för år 2018 fastställs till 18:43, en sänkning med 10 öre.
- 2) Kommunfullmäktige noterar Majoritetsprogram för 2014–2018 enligt bilaga 8.
- 3) Partierna i fullmäktige erhåller grundstöd för kanslistöd och politiska sekreterare, enligt bilaga 6a och månadsarvode till kommunal- och oppositionsråd fastställs enligt bilaga 6a.
- 4) Arvoden till förtroendevalda, såväl sammanträdesarvoden som fasta årsarvoden och ersättning för barn tillsyn, fastställs enligt bilaga 6b.
- 5) Kommunfullmäktige fastställer följande finansiella mål. Resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamheten, investeringar inom stadsutvecklingen ska vara självfinansierade över en femårsperiod, övriga investeringar ska årligen självfinansieras till 50 procent och soliditeten ska stärkas under perioden.
- 6) Kommunfullmäktige fastställer internräntan till 2,5 procent.
- 7) Kommunfullmäktige fastställer personalomkostnadspålägg till 42,08 procent, för personal upp till 65 års ålder. För personal över 65 år fastställs det till 22,00 procent.
- 8) Kommunfullmäktige fastställer kravet på utdelning till 26,8 miljoner kronor och ränta på lån till 3,2 miljoner kronor för Nacka Energi AB. Nacka stadshus AB ska utbetala dessa till kommunen.
- 9) Kommunfullmäktige fastställer ersättningen för koncerngemensamma kostnader till 2 miljoner kronor och ränta på lån till 9 miljoner kronor för Nacka vatten och avfall AB. Nacka stadshus AB ska utbetala dessa till kommunen.
- 10) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 55 miljoner kronor som Nacka energi AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 11) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor som Nacka vatten och avfall AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 12) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 13) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital från 71 miljoner kronor upp till 163 miljoner kronor, varav 90 miljoner kronor är räntebärande, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen, till 2 procents ränta.
- 14) Kommunfullmäktige fastställer VA-taxa för 2018 enligt förslag från Nacka vatten och avfall AB. Beslutet innebär följande.
  - a. Oförändrad VA- taxa för brukningsavgifterna under 2018.
  - b. En höjning av anläggningsavgifterna med 2 procent från 1 januari 2018.
  - c. Paragraf 5.9 i VA-taxan utgår från 1 april 2018.
- 15) Kommunfullmäktige fastställer avfallstaxa 2018 enligt förslag från Nacka vatten och avfall AB. Beslutet innebär följande.
  - a. En höjning av brukningsavgifterna med 4 procent från 1 januari 2018.

- b. Punkten 1 i grundavgifterna förtydligas så att även så kallade Attefalls- hus ska betala ”lägenhetsavgift”.

- 16) Kommunfullmäktige fastställer ett lånetak på 1,3 miljarder kronor år 2018 (utöver checkkredit).

Kommunstyrelsen

- 17) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kommunstyrelsen, samt resultatindikatorer för kommunstyrelsen enligt bilaga 1.
- 18) Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. samordna arbetet med att öka tryggheten och arbeta brottsförebyggande enligt förslaget trygghetspaket.
  - b. tillsammans med socialnämnden, påskynda utbyggnaden av LSS-verksamheten i kommunen med målsättningen att därigenom också halvera kostnaderna för LSS-utjämning till 2020.
  - c. tillsammans med fritidsnämnden, se över möjligheterna att ordna ersättningslokaler för idrottsföreningarna när nuvarande hallar och bollplaner behöver rivras för att ge plats för nybyggnation och innan nya idrottsanläggningar är klara.
  - d. (till miljömålskommittén) att ta fram indikatorer på användning av närproducerad mat i kommunens verksamheter.
  - e. återkomma med förslag där karttjänster kan användas bättre för utveckling av digitala tjänster.
  - f. se över och lägga fast en långsiktig dimensionering av myndighets- och huvudmannaheterna utifrån deras respektive uppdrag, med ambitionen att fortsätta sänka kostnaderna genom digitalisering och allmän effektivisering.

- g. i ägardirektiven till Nacka vatten och avfall AB, öka insamlingen av matavfall.
- h. genomföra markanvisning för stadsbebyggelse i ”klassisk stil”.

Arbets- och företagsnämnden

- 19) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, arbets- och företagsnämnden, samt resultatindikatorer för arbets- och företagsnämnden enligt bilaga 1.
- 20) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 22-24.
- 21) Kommunfullmäktige fastställer ersättningen för kurs i svenska för invandrare och fastställer checkbeloppet till 6 080 kronor för språk- och arbetsintroduktion inom kundvallet arbetsmarknadsinsatser.
- 22) Kommunfullmäktige ger arbets- och företagsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. prioritera vuxenutbildningar som leder till arbete och där det finns tydlig brist på arbetskraft.
  - b. verka för billigare boenden för nyanlända flyktingar.

Fritidsnämnden

- 22) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, fritidsnämnden, samt resultatindikatorer för fritidsnämnden enligt bilaga 1.
- 23) Kommunfullmäktige fastställer avgifter enligt bilaga 2, tabell 25.
- 24) Kommunfullmäktige bemyndigar fritidsnämnden att fastställa avgifter för nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar.

25) Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:

- a. utreda förutsättningarna för att kunna anlägga 11-mannaplaner vid Orminge skola, Hellasgården, norr om Skurubroanslutningen på Skurusidan och Porsmosseverket.

Kulturnämnden

26) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kulturnämnden, samt resultatindikatorer för kulturnämnden enligt bilaga 1.

27) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 5.

28) Kommunfullmäktige fastställer kulturpeng för 2018 till 283 kronor per år.

29) Kommunfullmäktige bemyndigar kulturnämnden att fastställa övriga avgifter för nyttjande av verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

30) Kommunfullmäktige ger kulturnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:

- a. fortsätta planeringen för nytt bibliotek på Kvarnholmen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

31) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, samt resultatindikatorer för miljö- och stadsbyggnadsnämnden enligt bilaga 1.

32) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag, bilaga 3.

33) Kommunfullmäktige ger miljö- och stadsbyggnadsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:

- a. se över barns utemiljöer, bland annat ur ett bullerperspektiv.
- b. pröva möjligheten att ställa ut två alternativa förslag i samrådsskedet i någon detaljplan.

Natur- och trafiknämnden

34) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, natur- och trafiknämnden, samt resultatindikatorer för natur- och trafiknämnden enligt bilaga 1.

35) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt natur- och trafiknämndens förslag, bilaga 3.

36) Kommunfullmäktige beslutar att införa följande avgifter och viten; ansökan om schakttillstånd och ansökan om trafikplaneringsplan (TA), enligt natur- och trafiknämndens förslag.

37) Kommunfullmäktige ger natur- och trafiknämnden följande särskilda uppdrag under 2018:

- a. ta initiativ för fler laddstolpar i Nacka, på infartsparkeringar, stora idrottsanläggningar med mera. I uppdraget ingår att samarbeta med extern aktör som också kan ta betalt för de tjänster man erbjuder.
- b. ta initiativ för att ett system med hyrcyklar etableras i Nacka.
- c. upphandla driften av verksamheterna vid Nyckelviken och i samband med detta säkerställa god djurhållning, mer ”socialt företagande” och möjlighet att ta emot fler besökare (både skolklasser och allmänhet).
- d. kompensera vägföreningarna för deras merkostnader när de tar över gatubelysningen.
- e. utreda möjligheten till en joggingväg genom Nacka stad för dem som vill springpendla till jobbet.

Socialnämnden

- 38) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, socialnämnden, samt resultatindikatorer för socialnämnden enligt bilaga 1.
- 39) Kommunfullmäktige fastställer check, ersättningsbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 8-21.
- 40) Kommunfullmäktige beslutar om ny taxa vid försäljning och tillsyn av e-cigarett och påfyllningsbehållare enligt socialnämndens förslag.
- 41) Kommunfullmäktige beslutar att samtliga taxor för tillstånd och tillsyn för alkohol, tobak, e-cigarett och påfyllningsbehållare samt receptfria läkemedel från och med 2019 höjs i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inför varje kommande år.
- 42) Kommunfullmäktige ger socialnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- fortsätta införande av Combine med bland annat ”Mina sidor”, för att få största möjliga nytta av systemstödet.
  - utvärdera de nystartade verksamheterna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa (Horisont och Bryggan) samt ta fram förslag på hur och var verksamheterna kan utvecklas. I uppdraget ingår att identifiera förslag på hur hållbara strukturer kan skapas i samarbetet mellan kommun och landsting för första linjeverksamheterna.
- 44) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 1-4.
- 45) Kommunfullmäktige fastställer taxan för förskolan, fritidshem och pedagogisk omsorg enligt utbildningsnämndens förslag, bilaga 3.
- 46) Kommunfullmäktige fastställer avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem enligt Skolverkets beslut om tak för maxtaxan för 2018.
- 47) Kommunfullmäktige bemyndigar utbildningsnämnden att fastställa avgift för öppen fritidsverksamhet.
- 48) Kommunfullmäktige beslutar att genomföra en regeländring gällande fritidsklubb 10–12 år som medför att fritidsklubben ska omfatta alla skollov och att öppethållandetiderna ska vara behovsanpassade.
- 49) Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- kartlägga skolornas PRAO-verksamhet.
  - mot bakgrund av ny dom i förvaltningsrätten, utreda införande av syskonförtur vid antagning till grundskolan samt konsekvenserna av detta i Nacka.
  - kartlägga och utvärdera skolornas elevhälsoarbete.
- 50) Kommunfullmäktige beslutar i motionen, ”Om fritidsverksamhet för barn mellan 10-12 år i Nacka” att förslaget om att ändra reglerna så att fritidsklubb 10-12 år ska erbjudas på alla skollov, vilket innebär att intentionerna bakom förslagen i motionen är uppfyllda.

Utbildningsnämnden

- 43) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, utbildningsnämnden, samt resultatindikatorer för utbildningsnämnden enligt bilaga 1.

Äldrenämnden

- 51) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt

avsnittet Nämndernas mål och budget, äldre-
nämnden, samt resultatindikatorer för äldre-
nämnden enligt bilaga 1.

- 52) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp
enligt bilaga 2, tabell 6-10.
- 53) Kommunfullmäktige fastställer äldrenäm-
ndens förslag om höjd avgift för korttidsvård
till 70 kronor per dygn och till 210 kronor per
månad för trygghetslarm.
- 54) Kommunfullmäktige ger äldrenämnden föl-
jande särskilda uppdrag under 2018:
- a. fortsätta införande av Combine med
bland annat ”Mina sidor” för att få
största möjliga nytta av systemstö-
det.
  - b. arbeta för att underlätta för anhöriga
och närstående till personer med
bland annat demenssjukdomar, ex-
empelvis genom fler digitala tjänster
och i samverkan med föreningar (till
exempel Demensförbundet och an-
hörigföreningar).
  - c. ta fram en utredning om vilka effek-
ter äldreboomen i Nacka kommer
att få och hur den ska mötas med
boende och omsorg av hög kvalité.

Överförmyndarnämnden

- 55) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget
och nämndens fokusområden för 2018 enligt
avsnittet Nämndernas mål och budget, över-
förmyndarnämnden, samt resultatindikatorer
för överförmyndarnämnden enligt bilaga 1.

Alliansmajoritetens inledning

En politik för ökad trygghet och bättre framkomlighet

Det går bra för Nacka och Nackaborna. Här finns en stor framtidstro och optimism.

Tillväxten är bland de högsta i Sverige, vi blev 100 000 invånare i våras. Kommunen är nu skuldfri och fortsatt en av de mest attraktiva att starta och driva företag i. Skolorna ger eleverna gedigna kunskaper och eleverna ligger kvar i absoluta toppen när det gäller kunskapsresultat. Kommunen stiger kraftigt i den årliga miljöranking som tidningen Aktuell hållbarhet gör, från plats 143 år 2016 till 16 år 2017.

Men det som är väldigt bra kan bli ännu bättre! Alliansen i Nacka vill understödja en fortsatt stark utveckling och se till att tillväxten och framtidstron ska komma alla Nackabor till del. I denna budget görs flera framtidssatsningar som är viktiga såväl här och nu som långsiktigt.

Alliansen prioriterar fem områden kommande budgetperiod:

- Starkare arbetslinje
- Trygghetspaket
- Framkomlighetspaket
- Ny fas i stadsbygget
- Högre kvalitet i välfärden

Starkare arbetslinje

Det ska alltid löna sig att arbeta. Arbete är grunden för välfärd och trygghet, både på det personliga planet och för samhället i stort eftersom det är så vi får in skatteintäkter som kan satsas på välfärden. Utan arbete finns ingen välfärd. Ett sätt att stärka arbetslinjen och göra det ännu mer lönsamt att jobba, är att sänka skatten. Alliansen fortsätter på den inslagna vägen och sänker skatten med ytterligare 10 öre 2018, precis som under 2017. Därmed fortsätter återtagandet av den höjning som skedde 2012. Det innebär att skattesatsen blir 18:43, sjunde lägst i Sverige.

Alliansen vill stärka möjligheterna för fler att jobba och det sker genom ett fortsatt gott näringslivsklimat som gör att företagen vill starta, etablera sig, växa och anställa i Nacka. Förutom de kontor och butiker som planeras i Nacka stad och våra lokala centra behövs mer verksamhetsområden. Ambitionen är att det alltid ska finnas ledig mark eller tillgängliga lokaler för företag som vill etablera sig här.

Jobb är också nyckeln till en lyckad integration och etablering i det svenska samhället. Nacka tar emot många nyanlända, inte helt utan påfrestningar. Alliansens målsättning är inte bara att klara ett momentant mottagande, utan skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar integration. Med Alliansens budget ökar resurserna för sfi, vuxenutbildning och jobbinsatser med 15 miljoner kronor nästa år och ytterligare 1 miljon kronor satsas på fler sommarjobb för ungdomar.

Nacka har hittills klarat att ta emot de nyanlända flyktingar som fått uppehållstillstånd och som anvisats (339 personer år 2016 och 370 år 2017). Planeringen för 2018 är att kommunen ska ta emot, och ordna boende för, drygt 300 personer.

Flyktingmottagandet ska vara generöst och välkomnande, men inte kravlöst. Genom mer konsekventa krav på deltagande i utbildning och jobbinsatser ska ökningen av försörjningsstödet kunna bromsas. Det är också helt otillfredsställande att staten (Arbetsförmedlingen) är senfärdig i att besluta om etableringsplaner för de nyanlända som anvisas till Nacka. I dagsläget tar det 4 månader och under tiden får kommunen täcka upp med försörjningsstöd. Staten bryter sin del av ”kontraktet” och skjuter på detta sätt över kostnader på ca 18 miljoner kronor på Nackas skattebetalare. Det är oacceptabelt. Kommunen ska ställa krav på att detta åtgärdas.

Trygghetspaket

Nacka ska vara ett tryggt samhälle, tryggt mot brott och tryggt att växa upp i. Så är det i stor utsträckning. I den senaste stora trygghetsundersökningen som gjorts i Nacka så känner sig invånarna mer trygga än tidigare. Samtidigt finns mycket oroande

tecken på en negativ utveckling, både i Nacka och i regionen i stort. Antalet inbrott och stölder har ökat kraftigt i Nacka det senaste året, det finns väldigt gott om droger och det kommer många rapporter om våldsbrott. Situationen är mycket mer alarmerande i andra delar av Stockholmsregionen, i synnerhet när det gäller gängkriminalitet och skjutningar, men den får inte tillåtas spridas till Nacka.

Dessvärre har antalet poliser i Nackas lokalpolisområde minskat med 25 procent sedan 2015 och tillsammans med den nya polisorganisationen skapat en situation där polisens lokalkännedom om både brottsutsatta miljöer och brottsaktiva individer minskat. När polisresurserna minskar, så ökar utrymmet för kriminalitet att växa. Ekvationen färre poliser och fler brott går inte ihop.

Nacka vare sig kan eller ska ta över det ansvar staten har men drar sig undan från. Alliansen lanserar däremot ett ”trygghetspaket” med en bred palett av insatser som ligger inom kommunens ansvarsområde. Det brottsförebyggande arbetet förstärks med 5 miljoner kronor årligen. Kommunstyrelsen får avgöra hur pengarna prioriteras, men bland tänkta insatser kan nämnas att utöka Polarna-verksamheten, stimulans för att få fler vuxna att nattvandera, bättre belysning, nya tag i det drogförebyggande arbetet, en social insatsgrupp och kameraövervakning. Vi förväntar oss att detta nu matchas av resurser till polisen så att vi tillsammans kan göra Nacka tryggare.

Framkomlighetspaket

De närmsta åren innebär en stor utmaning vad gäller framkomligheten i Nacka. När nya hus byggs så påverkas framför allt infrastruktur och vägnät under byggtiden.

Det ska fortfarande vara lätt, tryggt och säkert att ta sig fram i trafiken, vare sig man går, cyklar, åker kollektivt eller bil. Därför satsar Alliansen på ett framkomlighetspaket med olika insatser för att säkra framkomligheten, både på kort och lång sikt. Det innebär bland annat lånecyklar, utbyggda sms-tjänster för snabb kommu-

nikation om lämpliga resvägar, fler cykelbanor, infartsparkeringar för både bil och cykel, ombyggda bryggor för att kunna utöka båtpendlingen, och säkra skolvägar.

Att den politiska ledningen i Stockholms stad valt att lämna Sverigeförhandlingen om Östlig förbindelse var en besvikelse och är ett hårt slag mot hela regionens utveckling. Nacka ska söka nya samarbeten för att återstarta detta arbete. Tillsammans med tunnelbanan, som börjar byggas till Nacka under 2018, är Östlig förbindelse av avgörande betydelse.

Stadsutveckling

Stadsbyggandet går in i ännu mer intensiv fas 2018. Nya gatan i Nacka stad och Nybackakvarteret i Orminge börjar byggas och omvandlingen av Nacka strand och Kvarnholmen fortsätter med hög fart. Vi förväntar oss att detaljplaner med 3 500 lägenheter antas under året. I synnerhet i centrala Nacka går planeringen på högvarv med tunnelbanestation, bussterminal, flytt och överdäckning av Värmdöleden.

Nybyggnationen ska ske klimatsmart och på så sätt att nya miljöer blir både trygga och tillgängliga och nära parker och grönområden. ”Stadskänslan” med slutna kvarter, liv mellan husen och butiker och restauranger i bottenvåningen är nödvändig att få fram för att skapa en attraktiv stad på västra Sicklaön. En tillkommande stadspark skapar trivsel och lugn.

Det som byggs ska vara vackert och tilltalande för generationer framöver. Alliansen vill se en variation i nybyggnationen med allt från historiskt och klassiskt inspirerade kvarter till djärv och mer nyskapande arkitektur i ”Nacka stad”. Kommande år ska markanvisning göras för kvarter med klassisk inriktning. Vi ser gärna att flerfamiljshus helt i trä byggs.

En blandning av upplåtelseformer (hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter) ska eftersträvas liksom olika typer av boenden (studentbostäder, seniorlägenheter, kollektivhus). Det är blandningen och det oväntade som gör en stad attraktiv och spännande!

Utvecklingen av övriga kommundelar fortsätter med hänsyn till deras respektive särart. Det är viktigt att omvandlingen av de lokala centrumen i Älta och Orminge inte tappar fart.

Högre kvalitet i välfärden

Alliansens budget innebär att Nacka har en fortsatt stark ekonomi. Det är ett budgeterat överskott i den underliggande ekonomin på 100 miljoner kronor, ännu mer om man ser till det formella balanskravsresultatet. Resultatutjämningsreserven är fylld till taket, kommunen är skuldfri och vi ökar kommunstyrelsens reserv för oförutsedda händelser med 3 miljoner kronor (till 15 miljoner kronor) och vi vill inrätta en fond på i storleksordningen 100 miljoner kronor för kommande marksanering pga av gamla utsläpp av miljöfarliga ämnen.

De strategiska fastighetsförsäljningar som genomförts under senare år innebär att kommunen kunnat betala av lån och därmed slippa räntekostnader.

Utan försäljningarna skulle räntekostnaderna vara 65-70 miljoner kronor 2018. Det är resurser som nu kan frigöras för välfärden i stället, till fler och bättre avlönade medarbetare.

Detta ger utrymme för att både satsa ordentligt på välfärdsverksamheterna, trygghets- och framkomlighetspaketet och samtidigt sänka skatten. Skatten sänks 2018 med 10 öre. Det innebär att Nackaborna får behålla ytterligare 30 miljoner kronor av de pengar de arbetat in. Trots detta ökar skatteintäkterna med 177 miljoner kronor.

Resurserna till välfärdsverksamheterna ökar med över 170 miljoner kronor. Utbildningsnämnden tillförs 109 miljoner kronor jämfört med prognosen för 2017 (ökning med 4 procent). Skolpengen för grundskolan höjs 2 procent, gymnasiet 1,8 procent och förskolan 0,7 procent och därutöver ges full kompensation för fler barn och elever. Det ger förutsättning för fortsatta satsningar på främst lärarna.

Satsningar sker också i barnens skolmiljö. Rödmyrans nya skola blir klar under 2018 och under året

startar nybyggnation av Boo gårds skola, Sigfridsborgsskolan och Kristallens förskola. 5 miljoner kronor avsätts årligen för insatser på skol- och förskolegårdar, bl a byte av lekturstuning så att barnen får en giftfri miljö. Det handlar exempelvis om att ta bort gamla bildäck, impregnerat trä och gummimattor.

Äldrenämnden får 42 miljoner kronor ytterligare (ökning med 5,5 procent), bl a till följd av höjd hemtjänstcheck med 2 procent och check för särskilt boende med 1,6 procent.

Socialnämnden tillförs 20 miljoner kronor ytterligare jämfört med prognosen för 2017 (ökning med 2,7 procent). Det är främst genom höjning av ersättningen till anordnarna inom LSS-verksamheten och utökad verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. Alliansen satsar också mer pengar på både socialsekreterarna och att göra socialtjänsten mer tillgänglig med tillsammans 3,8 miljoner kronor.

Nacka är den kommun i Stockholms län som satsar mest per capita på kultur. Ett kulturvänligt klimat med ett brett och intressant utbud och lokaler för kulturellt utövande, skapar kreativitet och som i sin tur skapar attraktivitet och tillväxt.

Inom kulturområdet införs Kundval Kulturskola hösten 2018, vilket innebär att barn och unga i Nacka får ökade möjligheter att delta i kulturaktiviteter och att fler privata aktörer bjuds in att medverka i att bredda och öka utbudet.

För att lyfta det fantastiska ideella arbete som föreningslivet gör ska kultur- och fritidsnämnderna arrangera en föreningsgala 2018 och då ska också gott ledarskap och förtjänstfulla insatser premieras.

Idrottsanläggningarna fortsätter byggas ut. Under 2018 startar byggnation av sporthallar vid Boo gårds skola och Sigfridsborgsskolan och den nya sporthall som byggs vid Myrsjöskolan beräknas vara klar sommaren 2018. Fritidsnämnden får också i uppdrag att planera för ytterligare 11-mannaplaner. Ett nytt ridhus ska uppföras i Velamsund.

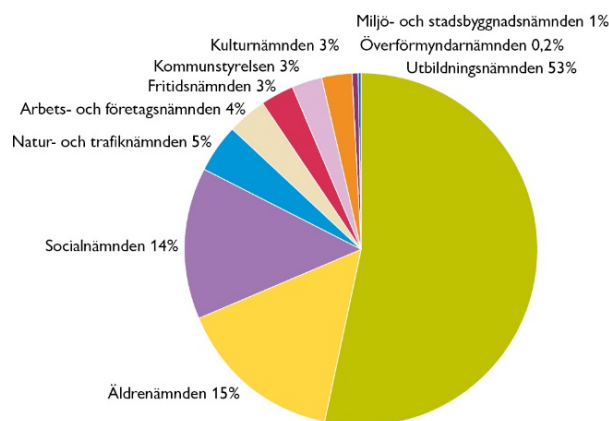
Avfallshanteringen sköts numera av Nacka Vatten och Avfall AB. Insamlingen av sorterat avfall från hushållen har ökat på senare år, särskilt i villaområdena. Men här behöver kommunen höja ambitionsnivån. Därför får bolaget i uppdrag att öka insamlingsgraden ytterligare. Vidare är det viktigt att kommunens miljöprogram och dess indikatorer hålls levande och uppdaterade samt att de kommuniceras internt och externt. Det är viktigt att vidmakthålla en hög medvetandenivå. Därför avsätts 0,2 mkr extra för detta.

Budgetförslaget i sammandrag:

- Skatten sänks med 10 öre och överskott på 100 miljoner kronor.
- Trygghetspaket, 5 miljoner kronor för mer drogforebyggande arbete, social insatsgrupp, bättre belysning, mer pengar till Polarna mm.
- Framkomlighetspaket, 5 miljoner kronor för fler infartsparkeringsplatser, båtpendling, cykelfrämjande och arbete för att få till stånd Östlig förbindelse.
- Arbetslinjen stärks med 15 miljoner kronor extra till jobbinsatser och vuxenutbildning.
- Fler sommarjobb för ungdomar med 1 miljon kronor.
- Kundval införs inom kulturskolan.
- Skolpengen höjs 2 procent på grundskolan och 1,8 procent på gymnasiet.
- Hemtjänstchecken höjs 2 procent, checken för äldreboende 1,6 procent och LSS-verksamheterna 1,1 procent.
- Budgeten för de centrala välfärdsnämnderna ökar med följande:
  - Utbildningsnämnden 109 miljoner kronor (4 procent)
  - Äldrenämnden 42 miljoner kronor (5,5 procent)

- Socialnämnden 20 miljoner kronor (2,7 procent)

Diagram: Procentuell fördelning av kommunens medel

Så styrs Nacka kommun

Nacka kommuns styrmodell består av fem olika delar; vision och grundläggande värdering, ambition, övergripande mål och styrprinciper. Här beskrivs styrmodellen och kommunens finansiella indikatorer som ska säkerställa att Nacka kommun tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nacka kommuns styrmodell

Vision och värdering

Kommunens vision – öppenhet och mångfald – bygger på att öppenhet är ett förhållningssätt, att vara nyfiken på nya idéer och att kommunen ska vara transparent i det man gör. Mångfald kan avspeglar sig i hur kommunen driver verksamheter, att tänka nytt och hitta smartare lösningar, hur kommunen bygger stad och utvecklar miljöerna runt våra lokala centrum-anläggningar samt genom vilka som bor och verkar i Nacka kommun.

Den grundläggande värderingen är förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar. Värderingen speglar kommunens tro att människor kan och vill själva samt att de fattar rationella beslut utifrån sin situation och sina behov. Värderingen är en viktig byggsten i hur kommunen bygger samhället och ser på sin roll i det.

Ambition - vi ska vara bäst på att vara kommun

Ambitionen slår fast att kommunen ska ägna sig åt sina kärnuppdrag samt att verksamheterna ska hålla en hög kvalitet. Ambitionen tydliggör också vikten av att resultat mäts och jämförs med andra kommuner. Med detta följer en öppenhet att inspireras och lära

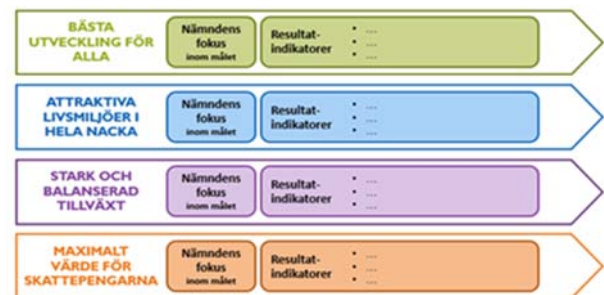
av andra framgångsrika kommuner och organisationer. Nacka ska vara en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem kommunen är till för och tillsammans med andra aktörer.

Övergripande mål för all verksamhet

De övergripande målen, som gäller för all verksamhet, är: Bästa utveckling för alla, Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, Stark och balanserad tillväxt och Maximal nytta för skattepengarna. Utifrån de övergripande målen fastställer kommunfullmäktige nämndernas fokusområden under budgetperioden. I avsnittet Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget finns en beskrivning av vad målen innebär för de olika verksamheterna.

Målen följs upp genom resultatindikatorer och redovisas nämndvis i bilaga 1. Uppföljning av mål, nämndernas fokusområde och resultatindikatorer sker under året i tertial- och årsbokslut.

Figuren visar kommunens fyra övergripande mål och modellen för hur de ska följas upp.

Kommunfullmäktiges precisering av varje mål beskrivs nedan.

Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Kommunen möter varje nackabo och aktörs behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet. Stor valfrihet och inflytande på riktigt kännetecknar Nacka. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välkommande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka. Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till år 2030 ska minst 20 000 nya bostäder byggas och 15 000 nya arbetsplatser skapas. Nacka ska ha ett företagsklimat i toppklass. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt. Nacka utvecklas i nära samspel med nackabor, civilsambälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter. Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

Styrprinciper

Kommunens fyra styrprinciper är utgångspunkten för den politiska styrningen. De ska vägleda verksamheten så att målen uppnås och god ekonomisk hushållning säkras.

De fyra styrprinciperna

Särskiljande av
finansiering och
produktion

Konkurrens
genom kundval eller
upphandling

Konkurrens-
neutralitet

Delegerat ansvar
och befogenheter

Den första styrprincipen är att skilja på finansiering och produktion. Kommunfullmäktige och nämnder har ansvaret för finansieringen av verksamheterna. Produktionen kan vara privat eller kommunal. Den kommunala produktionen är organiserad i en egen del av verksamheten. Vem som producerar avgörs genom kundernas val eller upphandling.

Styrprincipen konkurrensneutralitet innebär att kommunala och privata anordnare ska ha samma villkor.

Den tredje styrprincipen är konkurrens genom kundval eller upphandling. Det innebär att vem som ska utföra tjänster och service för kommunen bestäms genom kundval eller upphandling. Kundval används för individuellt riktade tjänster som till exempel förskola, skola, hemtjänst och äldreboende. Tjänster som riktar sig till alla medborgare som till exempel snöröjning och parkunderhåll ska upphandlas.

Den fjärde styrprincipen är delegerat ansvar och befogenheter. I Nacka har den kommunala produktionen stort utrymme att själva besluta hur deras verksamhet ska utformas. Ansvaret ska ligga på lägsta effektiva nivå. Principen är viktig för att de på bästa sätt ska kunna möta konkurrensen inom sitt område.

God ekonomisk hushållning i Nacka kommun

Kommunallagen kräver att det ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- Graden av uppfyllnad av de övergripande målen är god.
- Kommunens resultatöverskott och soliditet är på en långsiktigt hållbar nivå.
- Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både för stadsutveckling och för övriga investeringar.

För att bättre bedöma kommunens ekonomiska ställning har kommunfullmäktige beslutat om fyra finansiella resultatindikatorer. Nedan följer en beskrivning av respektive indikator

Tabell: Finansiella resultatindikatorer

Resultatindikatorer	Budget 2018
Resultatöverskott (>2 %)	1,9%
Soliditeten ska öka över tid (>38 %)	38%
Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod	Ej självfinansierad
Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 %	41%

Resultatöverskott på långsiktigt hållbar nivå

Vad som är en långsiktigt hållbar nivå beror på flera faktorer, som kommunens ekonomi i utgångsläget, framtida planer för tillväxt och investeringar. En tillräckligt hög resultatnivå i budget behövs för att ekonomin ska ha marginaler så att kommunen säkert når kravet på en ekonomi i balans. Resultatet behövs också för att kunna finansiera behovet av investeringar. Målnivån på resultatandelen är en avvägning – kommunens konsumtion i dagsläget ska inte belasta framtida generationer. Samtidigt ska inte investeringar som görs för framtiden i alltför stor omfattning belasta nuvarande medborgare.

Resultatandelen har de senaste åren legat på 3,1 procent 2017 (tertiälsbokslut 2), 3,6 procent 2016, 1,3 procent 2015 och 2,6 procent 2014. Målet för 2018–2020 är att resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i

ordinarie verksamheten, det vill säga exklusive exploateringsreavinsten.

Långsiktigt hållbar soliditet

Kommunens soliditet ska vara på en långsiktig hållbar nivå. Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital. Nyckeltalet har alltså en stark koppling till resultatandelen och självfinansieringsgraden av investeringar. Målet för soliditeten 2018–2020 är att den ska stärkas under perioden. I förslaget till budget 2018 beräknas soliditeten till 38 procent. Med ansvarsförbindelsen för pensioner blir soliditeten 23 procent.

En hög självfinansieringsgrad av investeringar

Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen lyckas finansiera sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat eller med hjälp av försäljningar. Målen för 2018–2020 när det gäller självfinansieringsgrad har delats in i två delar:

Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod

Självfinansiering innebär att inkomster är minst lika stora som utgifter. Det ekonomiska resultatet för alla projekt inom stadsutveckling ska vara i ekonomisk balans för perioden 2016–2020. I resultatet får reavinsten från exempelvis försäljning av mark räknas med för en femårsperiod.

En prognos av pågående och planerade projekt visar att ekonomin för stadsutveckling är i balans för perioden 2016–2030. Kommunen har även gjort prognoser för tre femårsperioder.

Den första perioden (2016–2020) visar i nuläget på ett underskott medan de två sista ger ett överskott. I beräkningarna för den första perioden ingår delar av flera stora infrastrukturprojekt, däribland överdäckning av väg 222 och en upphöjning av Saltsjöbanan. Även fortsatt arbete med kommunens förnyelseområden ingår i den första perioden. Dessa projekt har betydande ekonomisk påverkan på prognosen för perioden. För att uppnå målet om en stadsutvecklings-

ekonomi i balans ska kommunen se över möjligheterna att minska utgifterna samt att öka inkomster för den aktuella perioden.

Övriga investeringar ska självfinansieras till hälften

Övriga investeringar är kommunens alla investeringar förutom stadsutveckling. I övriga investeringar ingår till exempel välfärdsinvesteringar när kommunen själv investerar (exempelvis bygger en skola utanför exploateringsområdet). Egna medel innebär att pengarna kommer från ett positivt resultat, avskrivning eller från försäljning. Nacka kommun når inte riktigt målet om självfinansiering av övriga investeringar i förslag till budget. Investeringarna finansieras till 41 procent av egna medel.

Förutsättningar inför 2018–2020

Kommunens budget påverkas av omvärlden. Här beskrivs några faktorer i vår omvärld, globala och nationella som påverkar förslaget till mål och budget.

Samhällsekonomi

Högkonjunkturen i den svenska ekonomin fortsätter och tillväxten är stark. Det innebär att bruttonationalprodukten (BNP) växer med 3,4 procent i år men redan under nästa år väntas den sjunka till 2,8 procent. BNP och sysselsättning väntas under 2019 och 2020 utvecklas svagare än normalt. För kommunerna innebär det en långsammare tillväxt i skatteunderlaget än under de senaste åren. Samtidigt ökar behovet av ytterligare investeringar när befolkningen växer. Det gör att ett betydande gap riskerar att uppstå mellan kostnader och intäkter.

Ökad global efterfrågan

Den svenska ekonomin får draghjälp när konjunkturen fortsätter att förstärkas globalt. I både USA och Euroområdet driver en stark efterfrågan på investeringar på tillväxten. Trots ljusa konjunktursikter globalt finns det en osäkerhet på vilken finanspolitik USA ska bedriva samt hur det framtida EU-samarbetet utvecklas med Storbritanniens utträde ur EU, "Brexit".

En stigande global efterfrågetillväxt gynnar den svenska exportindustrin. Investeringarna i de svenska varubranscherna ökar snabbt 2017–2018 och bidrar därmed till investeringstillväxten. Även bostadsinvesteringarna fortsätter att öka snabbt och är nu på en jämförelsevis mycket hög nivå som bedöms fortsätta vara hög under 2018.

Ökad inhemsk efterfrågan

Många år av ökad disponibel inkomst, bland annat till följd av jobbskatteavdraget, låga räntor och hög befolkningstillväxt leder till ökad efterfrågan hos både hushållen och offentlig sektor. Bostadsinvesteringarna och näringslivets övriga investeringar har också ökat snabbt de senaste åren. Detta är viktiga drivkrafter för den svenska tillväxten. Under årets andra kvartal har hushållens konsumtion ökat över genomsnittet och förväntas bli ännu starkare under årets andra hälft samt under 2018. Däremot har den offentliga konsumtionen ökat långsammare detta år än under 2016 och beräknas bli mer måttlig de närmaste åren. Det beror främst på att antalet nya asylsökande har minskat och att migrationsutgifterna därmed inte stiger lika snabbt. Höjningen av statsbidragen möjliggör att den kommunala konsumtionen kan fortsätta öka i år och nästa år om än i långsammare takt. Åren därefter ökar dock den kommunala konsumtionen svagt i förhållande till det demografiska behovet eftersom hushållens inkomster då antas öka långsamt.

Stark arbetsmarknad

Högkonjunkturen märks tydligast på arbetsmarknaden. Efterfrågan på arbetskraft är stark och arbetskraftsbristen är stor inom flera sektorer. Trots att sysselsättningsgraden ökar är arbetslösheten fortsatt hög i vissa grupper, bland annat utomeuropeiskt födda och personer som endast har förgymnasial utbildning. Arbetslösheten bedöms sjunka till 6,6 procent i år för att ytterligare sjunka under 2018. Under 2019 och 2020 dämpas sysselsättningsökningen och arbetslösheten stiger igen.

Låga inflationsförväntningar

Trots det starka arbetsmarknadsläget har löneökningarna inte tagit fart hittills i år. De jämförelsevis låga

avtalade löneökningarna bidrar till ett lågt kostnads-tryck. Sammantaget med en starkare krona och fortsatt svaga prisökningar blir inflationsförväntningarna därmed låga. Bedömningen är att inflationen når upp till närmare 2 procent i år och att Riksbanken därmed höjer reporäntan till våren 2018.

Tabell: Nyckeltal för den svenska ekonomin 2016–2020 (procentuell förändring)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP ^{*)}	3,4	3,4	2,8	1,6	1,3	1,6
Konsumentprisindex, KPI ^{*)}	1,0	1,9	1,8	2,3	2,8	2,6
Relativ arbetslöshet, nivå	7,0	6,6	6,4	6,5	6,5	6,5
Realt skatteunderlag	2,6	1,6	1,0	0,8	0,5	0,9
Timlöner, konjunkturlönestatistik	2,4	2,5	3,1	3,4	3,4	3,4

Källa: SKL, cirkulär 17:47

*årlig förändring

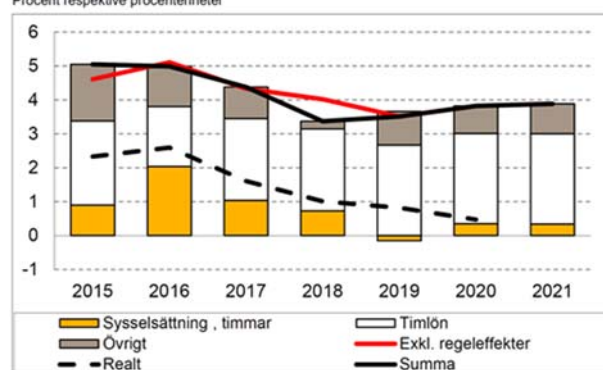
Kommunernas ekonomi

Kommunernas samlade ekonomiska resultat var för 2016 21,5 miljarder kronor. Det är det största överskott som kommunerna haft under 2000-talet. Ökade statsbidrag för flyktingsituationen och en gynnsam utveckling av kommunernas skatteunderlag är de främsta förklaringarna till överskottet.

Skatteunderlaget ökade under åren 2015–2017 med i genomsnitt två procent vilket är dubbelt mot normalt.¹ Även för år 2017 väntas skatteunderlaget fortsätta att öka i hög takt även om ökningen avtar något.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL

En svagare skatteunderlagsutveckling väntas för åren 2018–2020. Svensk ekonomi återgår på sikt till en mer normal och långsammare utveckling av produktion

¹ Skatteunderlagets utveckling består i huvudsak av två komponenter; antalet arbetade timmar och timlönen.

och sysselsättning. I kombination med fortsatt höga behov av kommunal välfärd innebär det att det reala skatteunderlaget per invånare krymper och att utrymmet för skattefinansierad kommunal verksamhet utvecklas långsammare under de närmaste åren.

Högt kostnadstryck i kommunerna

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) konstaterar att kommunerna står inför en period med ett mycket högt kostnadstryck. Det beror på att skolbar- nen och de äldre blir fler. Effekten av befolkningsök- ningen är att fler investeringar ska göras under de kommande åren. Landets kommuner räknar med att bygga 1 200 förskolor, 900 grundskolor och gymna- sieskolor samt 350 gruppboenden och äldreboenden fram till 2025. En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader bland annat för underhåll, el, värme, vatten och personal som kommer att ta allt större utrymme i kommunens driftbudget. Därutöver finns ett betydande behov av upprustning av befint- liga byggnader och anläggningar.

Brist på kompetent arbetskraft

Bristen på arbetskraft är också ett skäl till att kommu- nernas kostnader ökar. En följd av befolkningsök- ningen är bland annat att efterfrågan på lärare och so- cialsekreterare har ökat kraftigt. Det är idag svårt att rekrytera utbildad personal inom många områden och bristen på arbetskraft pressar upp kostnaderna vid ny- rekrytering samt för hyrpersonal och andra lösningar. För Nacka kommun har främst rekryteringen av socionomer varit bekymmersam under 2017. När det gäller lärare är Nacka en attraktiv skolkommun som lockar fler behöriga lärare än många andra kommu- ner.

Ökat fokus på effektivisering

Kommunerna står inför flera utmaningar med mins- kat skatteunderlag, ökad befolkning, ökade investe- ringar och brist på arbetskraft. Skatter och generella bidrag kommer inte att kunna täcka de ökade kostna- derna som en ökad befolkning medför. Ett växande gap kommer att uppstå mellan intäkter och kostnader.

De teoretiska möjligheterna att hantera detta gap är på kort sikt att kombinera åtgärder för att effektivisera såsom produktivitetsökningar, produktionsminskningar, resultatförsämringar eller resurstillskott genom skatthöjningar, höjda generella skattebidrag och avgiftshöjningar. Nackas fokus bör ligga på effektiviseringar med ökad digitalisering och ändrade arbetssätt både inom administrationen och verksamheterna.

Statliga satsningar 2018 som berör kommunerna

Regeringen lade i september fram sin budgetproposition för 2018. Där föreslås en satsning på 5,5 miljarder kronor till kommuner och landsting från 2018 för att förstärka skola, vård och omsorg. Ökningen beror i huvudsak på regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer som innebär att det kommunala skatteunderlaget minskar. Regeringen föreslår att kommuner och landsting kompenseras för detta intäktsbortfall. Därutöver tillkommer andra ekonomiska regleringar som netto ökar anslaget.

Regeringen föreslår ett antal riktade statsbidrag, bland annat till skolor i utsatta områden och socioekonomiskt utsatta kommuner, men de bedöms inte Nacka få del av.

Regeringen föreslår också att kommunerna ska kompenseras för nya uppgifter, bland annat läsa-skrivgaranti (130 miljoner kronor), att förskoleklassen blir obligatorisk (75 miljoner kronor), att lovskola ska erbjudas (30 miljoner kronor) och att spelmissbruk ingår i socialtjänstlagen (18 miljoner kronor).

Befolkningsutveckling

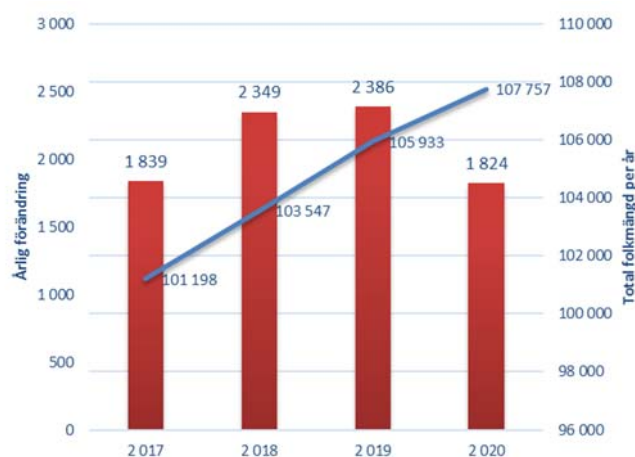
Befolkningsutvecklingen är en viktig byggsten i kommunens budgetarbete. Befolkningsantalet och ålderssammansättningen framöver påverkar skatteintäkter och kostnader för förskola, skola, äldreomsorg och annat stöd och service till medborgarna.

Under våren 2017 uppnådde Nacka kommun en viktig milstolpe, då befolkningen passerade 100 000 invånare. Det gör Nacka till landets 16:e största kommun. Antalet nackabor har hittills i år ökat med 1 518 personer och uppgick i mitten av oktober till 100 877.

Ökningen berodde främst på ett högt födelseöverskott men också på att fler flyttar in och bosätter sig i kommunen. Till 2030 ska Nacka ge plats för drygt 140 000 invånare, vilket innebär i genomsnitt 3 000 fler per år fram till 2030.

Enligt senaste prognosen från augusti kommer befolkningstillväxten under budgetperioden 2018–2020 att öka och ligga på en hög nivå. Prognosen visar en ökning med 6 559 personer fram till 2020 och antas främst bero på ett inflyttningsöverskott och att antalet födda barn ökar.

Diagram: Befolkningsprognos 2017-2020.

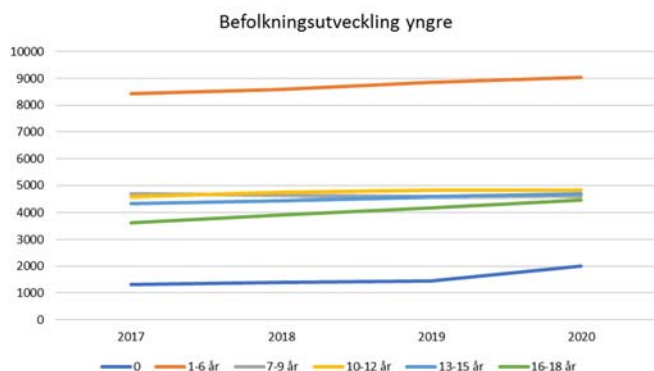

Tabellen nedan visar att antalet barn, ungdomar och förvärvsarbetande ökar. Men också gruppen över 65 år ökar. Den största procentuella ökningen är i gruppen 16–18 år som ökar med 24 procent under perioden. Förskolan, årskurs 7–9 samt gymnasiet påverkas i störst utsträckning av detta.

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall 2016–2020

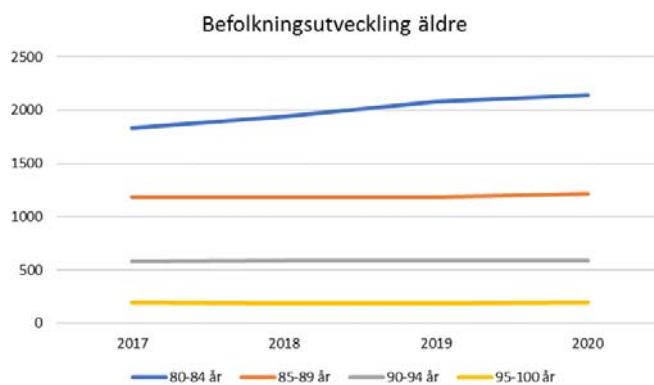
Ålder	SCB	Prognosår			Förändring		
		2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	Antal
0	1 183	1 321	1 390	1 441	1 484	163	12%
1-5	6 962	6 932	7 121	7 312	7 495	563	8%
6-9	6 203	6 183	6 102	6 134	6 162	-21	0%
10-12	4 444	4 582	4 732	4 823	4 828	246	5%
13-15	3 939	4 335	4 445	4 570	4 690	355	8%
16-18	3 461	3 620	3 927	4 182	4 472	852	24%
19-24	6 336	6 333	6 418	6 513	6 588	256	4%
25-34	11 384	11 680	12 263	12 783	12 970	1 290	11%
35-49	22 466	22 551	22 841	23 194	23 524	973	4%
50-64	17 122	17 559	17 925	18 279	18 574	1 015	6%
65-84	13 932	14 141	14 417	14 743	14 965	824	6%
85-w	1 927	1 960	1 961	1 961	2 004	44	2%
Totalt	99 359	101 198	103 547	105 933	107 757	6 559	6%

Diagram: Prognos för befolkningsutveckling i olika åldersgrupper 2017–2020

Diagrammet ovan visar att antalet födda barn under budgetperioden 2018–2020 ökar med cirka 12 procent vilket motsvarar 163 barn. Antalet barn i förskola 1–6 år väntas öka med cirka 7 procent eller drygt 618 barn. Även antalet barn i grundskolan väntas öka med undantag för yngre grundskolebarn, det vill säga barn i åldern 7–9 år som minskar med 75 barn. Antalet 10–12 åringar ökar med 246 barn och antalet 13–15 åringar ökar med cirka 8 procent eller 355 barn. Även antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar relativt kraftigt. Ungdomar i gymnasieåldern 16–18 år ökar med cirka 24 procent vilket motsvarar 852 personer.

Diagram: Prognos för befolkningsutveckling av äldre i olika åldersgrupper 2017–2020

För gruppen äldre är förändringen störst i åldersintervallen 80–84 år där det sker en ökning med 309 personer eller med 17 procent.

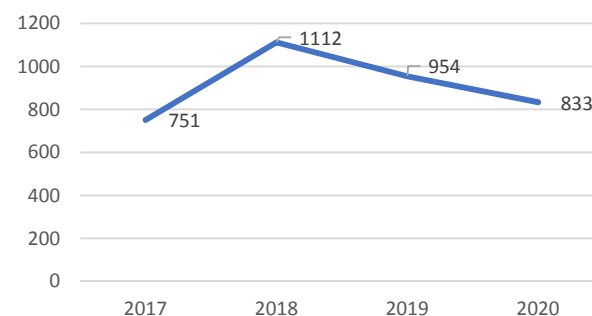
Prognosen är mest osäker när det gäller utvecklingen av antalet förskolebarn, eftersom en del av dem som kommer att börja i förskola under budgetperioden ännu inte är födda eller har flyttat till Nacka. I vilken grad prognosen blir uppfylld beror främst på nivån på bostadsbyggandet och därmed om inflyttningen till kommunen uppnås.

Bostadsbyggande

Kommunens mål är att till år 2030 ska 20 000 bostäder byggas, varav 13 500 på västra Sicklaön. Med den nuvarande takten i antagna detaljplaner och byggstarter är förutsättningarna att nå målet mycket goda.

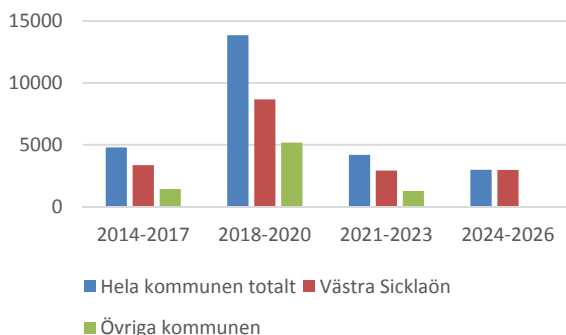
Befolkningsprognosen förutsätter ett bostadsbyggande som grundar sig på stor inflyttning. Antalet nya bostäder börjar öka kraftigt under 2018 men det är en förskjutning i bostadsbyggandet som gör att bostäderna kommer något senare än i den tidigare prognosen. Enligt bostadsprognosen från augusti väntas det faktiska antalet färdigställda bostäder under 2018–2019 bli sammanlagt 2 900. Områden med stor inflyttning 2018–2020 är Finnboda, Kvarnholmen, Alphyddan, Nacka strand, Järla sjö och Tollare.

Diagram: Prognos över kommunens inflyttningsbara bostäder 2017–2020

En stor volym bostäder beräknas antas inom den kommande treårsperioden. I dagsläget pågår 80 detaljplaner som innehåller 12 000 bostäder och fler projekt beräknas starta inom en nära framtid. Bedömningen är att med den nuvarande takten i antagna detaljplaner och byggstarter är förutsättningarna för att uppnå bostadsmålet mycket goda.

Diagram: Bostäder beräknade i antagna och planerade detaljplaner 2014-2026

Kommunens utgångsläge

Under 2017 väntas kommunen överträffa budgeterat resultat med god marginal. Kommunens finansiella ställning är god och verksamheten bedrivs på ett sätt som är förenlig med god ekonomisk hushållning.

Nacka står inför en period av stark tillväxt. En förutsättning för att möta befolkningstillväxten och kraven på fler förskolor, skolor, fritidsanläggningar och äldreboenden är god ekonomisk hushållning. Uppföljning av de finansiella resultatindikatorerna i tertialbokslut 2 visar att kommunens finansiella ställning är god och att Nacka kommun når upp till lagkravet på god ekonomisk hushållning. Det innebär att kommunen är rustad för ett ökat investeringsbehov. De flesta nämnder och verksamheter prognostiserar ett resultat i balans med budget eller överskott i år. Kommunen som helhet väntas överträffa budgeterat resultat med god marginal. I tertialbokslut 2 prognostiserar kommunen ett positivt resultat på 499 miljoner kronor för 2017.

Kommunens investeringstakt är hög. Fram till sista augusti var nettoinvesteringarna 634 miljoner kronor vilket motsvarar en uppbyggnadsgrad på 50 procent. Prognosen för 2017 pekar på nettoinvesteringar på närmare 1,3 miljarder kronor och trots omfattande nettoinvesteringar är självfinansieringsgraden av investeringarna hög. Dessutom har kommunen vid sista september inga lån utöver checkkredit, vilket är historiskt och tämligen unikt inom den kommunala sektorn.

För skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung visar prognosen för 2017 på ett överskott.

God måloppfyllelse

Analyserna i tertialbokslut 2 visar att den övergripande måloppfyllelsen för 2017 ser ut att bli god. Nacka kommun är en attraktiv skolkommun och elevernas resultat ligger fortsatt i topp. Många vill bo i Nacka och det byggs och planeras bostäder och arbetsplatser. Företagsklimatet är bland landets bästa och många nya företag startar. Kommunen arbetar aktivt för att stödja nyanlända nackabor till egen bostad och försörjning. Nacka har också stigit kraftigt i nationell miljöranking.

Utmaningar

Förutom behovet av ytterligare investeringar är brist på kvalificerad arbetskraft en utmaning. Det gäller inom många områden, exempelvis stadsbyggnad, social omsorg och välfärdstjänster, där det har blivit allt svårare att rekrytera. När kommunen nu växer fortare än tidigare blir det viktigt att välfärdstjänster och infrastruktur utvecklas i motsvarande takt.

En annan utmaning är utvecklingen på bostadsmarknaden med högre ränteläge, skuldkvot och amorteringar. Framkomligheten kommer också att vara en viktig fråga de kommande åren då kommunen växer och när Slussen byggs om. Trygghetsfrågor blir allt viktigare då inbrotten i kommunen ökat kraftigt det senaste året.

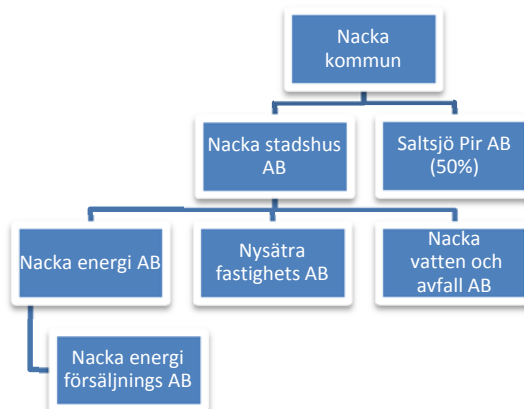
Kommunens bolag

Nacka kommun äger ett fåtal kommunala bolag med egen verksamhet. Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB är de två bolag som bedriver en aktiv verksamhet. Nysätra fastighets AB är under likvidation. Nacka Stadshus AB har till uppgift att äga och förvalta de två bolagen och är moderbolag i ”stads-huskoncernen”.

De kommunala bolagen följer samma regler och styrande dokument som Nacka kommun gör. Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB ska när de utför sina uppgifter bidra till kommunens vision om

"öppenhet och mångfald" och att kommunens övergripande mål nås.

Organisationsbild Nacka kommuns bolag

Under våren 2017 påbörjades likvidation av Nysätra fastighets AB. Bolaget bedriver ingen verksamhet efter att fastigheten i bolaget såldes till Nacka kommun i december 2016. En likvidation tar cirka åtta-tio månader att slutföra. Aktieinnehavet i Saltsjö Pir AB ska avyttras under 2017. Avyttringen sker i enlighet med det ursprungliga konsortialavtalet som tecknades när bolaget bildades. I tabellen nedan redovisas resultat efter finansiella poster i bolagen.

Tabell: Resultat efter finansiella poster i kommunens belägda bolag 2015-2018, tusentals kronor

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 (T2)	Budget 2018
Nacka energi AB	35 669	45 468	56 400	50 500	67 300
Nacka energi försäljnings AB	2 821	3 825	2 700	2 100	2 600
Nacka vatten och avfall AB	-	0	0	0	0
Nysätra fastighets AB	1 105	73 636	0	0	0

Förslag till budget 2018

Tabell: Resultaträkning 2016-2020, miljoner kronor

Resultaträkning	2016 Bokslut	2017 Budget	2017 Prognos	2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar, jämförelsestörande poster och realisationsvinster	-4 511	-4 690	-4 732	-4 841	-4 469	-4 934
Realisationsvinster försäljning tomträtter	0	0	587	0	0	0
Övriga realisationsvinster	55	1	1	1	1	1
Avskrivningar	-221	-225	-227	-221	-229	-235
Verksamhetens nettokostnader	-4 676	-4 914	-4 371	-5 062	-4 697	-5 168
Skatteintäkter (inkl avräkning)	4 997	5 184	5 224	5 401	5 585	5 832
Inkomstutjämnning	-505	-515	-552	-574	-535	-526
Kostnadsutjämnning	291	314	294	325	332	340
LSS-utjämnning	-105	-84	-83	-103	-105	-108
Regleringsavgift/bidrag	-3	1	-1	15	46	71
Införandebidrag	64	36	36	10	0	0
Fastighetsavgift	142	143	150	155	155	155
Skattenetto	4 879	5 079	5 067	5 227	5 478	5 763
Utdelning kommunala bolag	18	27	27	27	27	27
Finansiella intäkter	4	6	6	15	15	15
Finansiella kostnader	-50	-31	-31	-34	-60	-89
Finansnetto	-28	1	1	7	-18	-47
Resultat före extraordinära poster	175	166	698	173	762	548
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	175	166	698	173	762	548
varav exploateringsreavinster	9	64	48	73	611	317
Balanskravsresultat	108	165	110	172	761	547
Årets resultat exklusive exploateringsreavinster	166	102	650	100	151	231

I budgeten prioriteras satsningar på främst skola, äldreomsorg, miljö och att sänka kommunalskatten med 10 öre. Resultatet för år 2018 är budgeterat till 100 miljoner kronor, exklusive exploateringsreavinster, vilket är strax under kommunens finansiella mål på 2 procent.

Balanskravsresultatet

Enligt kommunallagen ska kommunens intäkter vara större än kostnaderna, det uttrycks i det så kallade balanskravet. Balanskravsresultat är årets resultat rensat från intäkter och kostnader som inte hör till den löpande verksamheten. Det innebär exempelvis att reavinster från försäljning av anläggningstillgångar dras av från årets resultat.

För 2018 uppgår detta till 172 miljoner kronor vilket är högre än 2017. Åren 2019 och 2020 ökar balanskravsresultaten. Dessa år kommer försäljning av mark för bostadsbyggande att generera realisationsvinster, vilket gör att de budgeterade resultaten blir väsentligt högre.

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. För att uppnå en god ekonomisk hushållning behövs en resultatmarginal för att hantera oförutsedda händelser och svängningar i ekonomin samt för att finansiera nödvändiga investeringar. Kommunens finansiella mål är ett resultat på minst 2 procent av skatter och bidrag, vilket 2018 motsvarar ett underliggande resultat på 105 miljoner kronor exklusive reavinster för exploatering.

Sveriges kommuner står inför stora befolkningsförändringar som ökar kostnadstrycket ytterligare. Fler äldre driver upp kostnaderna i äldreomsorgen och fler barn driver upp kostnaderna i skolan. De ökade skatteintäkterna räcker för att kompensera för volymer och vissa satsningar. För att nå resultatmålen behövs effektiviseringar och omprioriteringar. Digitalisering och smarta processer kan vara ett sätt att effektivisera.

Verksamhetens nettokostnader

I avsnittet redovisas vilka ekonomiska konsekvenser budgetförslaget får för nämnderna.

Verksamhetens nettokostnader beräknas 2018 uppgå till 4,8 miljarder kronor. Intäkter i verksamheten kommer främst från avgifter och taxor samt från statliga bidrag. De statliga bidragen är dels generella och kan användas där kommunen anser att det behövs mest, dels riktade till specifika verksamheter. Det kan till exempel handla om att kompensera för kostnader för flyktingmottagande eller till kvalitets

Tabell: Verksamhetens nettokostnader 2016–2020, miljoner kronor

Verksamhetens nettokostnader	2016	2017	2017	2018	2019	2020
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen	-142,3	-110,8	-161,4	-121,7	-119,2	-117,7
Kommunfullmäktige	-5,8	-5,7	-5,7	-6,0	-6,0	-6,0
varav revision	-2,0	-2,3	-2,3	-2,5	-2,5	-2,5
Kommunstyrelsen	-69,6	-32,2	-60,9	-39,3	-36,3	-34,3
varav Kommunstyrelsen	-51,5	-32,2	-45,9	-39,3	-36,3	-34,3
varav saneringskostnader	-18,0		-15,0			
Stadsledning & stödenheter	-92,4	-87,6	-87,6	-89,6	-89,6	-89,6
Enheten för bygg- och anläggning	8,3	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Enheten för fastighetsförvaltning	38,2	38,0	38,0	39,0	39,0	39,0
Brandförsvaret	-37,4	-38,2	-38,2	-38,8	-39,3	-39,8
Myndighet- och huvudmannaeenheter	8,5	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0
Produktion:	7,9	11,9	-6,0	13,0	13,0	13,0
Välfärd Skola	9,3	9,2	5,0	10,0	10,0	10,0
Välfärd Samhällsservice	-1,4	2,7	-11,0	3,0	3,0	3,0
KS oförutsett		-12,0	-12,0	-15,0	-15,0	-15,0
Arbets- och företagsnämnden	-180,0	-177,8	-186,6	-182,0	-211,9	-227,9
Fritidsnämnden	-137,9	-146,2	-146,2	-155,4	-162,8	-164,6
Kulturnämnden	-131,1	-135,1	-135,1	-138,8	-141,7	-143,9
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-30,6	-31,9	-31,9	-31,6	-31,6	-31,6
Natur- och trafiknämnden	-214,3	-235,1	-216,4	-243,1	-249,2	-254,6
Socialnämnden	-673,7	-717,8	-707,7	-727,1	-749,5	-766,0
Utbildningsnämnden	-2 580,6	-2 710,7	-2 687,7	-2 796,7	-2 881,3	-2 970,8
Äldrenämnden	-723,9	-775,1	-764,8	-807,3	-826,0	-844,8
Överförmyndarnämnden	-7,4	-7,6	-7,6	-8,7	-8,7	-8,7
Summa nämnder	-4 821,8	-5 060,1	-5 057,4	-5 227,5	-5 396,9	-5 545,7
Tunnelbana	-3,1	-13,5	-41,0	-13,5	-16,8	-20,8
Finansiell verksamhet	267,1	383,3	366,2	399,7	945,0	632,7
Totalt	-4 557,8	-4 690,3	-4 732,2	-4 841,3	-4 468,8	-4 933,8

utveckling inom skolan. Flertalet av de specialdestinerade statsbidragen är kopplade till prestationskrav.

Exempel på taxor som ändras eller tillkommer är taxor inom miljö- och stadsbyggnadsområdet, upplåtelse av offentlig plats, taxa vid försäljning och tillsyn av e-cigarettor och påfyllningsbehållare, avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem samt VA- och avfallstaxa. Se bilaga 3.

Verksamhetens kostnader uppgår till drygt 6 miljarder kronor. De största kostnadsposterna är löner och sociala avgifter till kommunens anställda, som står för cirka en tredjedel av de totala kostnaderna.

Utifrån kommunens verksamheter går hälften av pengarna till utbildningsområdet och en tredjedel till vård och omsorg (inklusive individ och familjeomsorg). Nackas övriga verksamheter står för mellan 1 och 5 procent vardera av den resterande delen. Det är exempelvis fritid och kultur, gata, väg och park, arbetsmarknadsåtgärder, vuxenutbildning, räddningstjänst och politisk verksamhet.

Fördelning av nettokostnaderna per nämnd, i procent

Nämndernas nettokostnader budgeteras för 2018 till 5,2 miljarder kronor. Jämfört med budget 2017 har nämndernas nettokostnader ökat med 167 miljoner kronor.

Ökningen består främst av:

- volymökningar, cirka 108 miljoner kronor,
- checkökningar, cirka 59 miljoner kronor.

Av volymökningarna går den största kompensationen till utbildningsnämnden 56 miljoner kronor, äldre- och trafiknämnden 20 miljoner kronor och natur- och trafiknämnden 9 miljoner kronor.

För 2018 finns riktade satsningar där checkarna höjs med totalt:

- checkarna för grundskola, grundsärskola och förskoleklass räknas upp med 2 procent
- checkar för förskola och pedagogisk omsorg räknas upp med 0,7 procent
- gymnasieskolan räknas upp med 1,8 procent
- musikskolans check ökar med 0,5 procent
- för äldre med särskilt boende höjs checken med 1,6 procent
- för äldre och yngre med hemtjänst, ledsagning och avlösning ökar checken med 2 procent
- checkarna för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) avseende gruppboende höjs med 1,1 procent
- avgiften till Södertörns brandförsvaret räknas upp med sammanlagt 2 procent

Återställande av tidigare års underskott i den kommunala produktionen

För att återställa de tidigare upparbetade underskotten i de kommunalt drivna produktionsverksamheterna finns ett budgeterat överskott på cirka 0,5 procent av omslutningen, för Valfärd skola innebär det 10 miljoner kronor och för Valfärd samhällsservice 3 miljoner kronor. Detta är en central del av styrningen för att kunna planera långsiktigt och för att skapa konkurrensneutrala villkor mellan kommunalt och privat drivna verksamheter.

Finansiell verksamhet

Inom finansiell verksamhet finns övergripande verksamhetskostnader budgeterade, bland annat pens-

ioner, vissa statsbidrag och realisationsvinster. Den finansiella verksamheten har ett budgeterat överskott på 400 miljoner kronor för 2018. Pensioner, förutom det som påförts nämnderna via PO-pålägget, beräknas uppgå till 87 miljoner kronor år 2018, vilket främst består av kostnader för pensioner intjänade före 1998. Se bilaga 5.

Statsbidrag uppgår till 90 miljoner kronor, där statsbidrag för bostadsbyggande utgör en stor del med 20 miljoner kronor och den så kallade välfärdsmiljarden med 17 miljoner kronor. Övriga poster är statsbidrag för maxtaxan för förskolan, för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt för flyktingmottagande.

Inom övergripande poster redovisas även realisationsvinster som är 73 miljoner kronor år 2018. De ökar kraftigt till 611 miljoner kronor år 2019 och därefter till 317 miljoner kronor år 2020. Huvuddelen av reavinsterna kommer från försäljning av mark för bostadsbyggande, exempelvis områden i centrala Nacka, Boo, Norra Skuru och Ältadalen.

Pris- och lönekomensation

Trots en fortsatt snabb tillväxt i svensk ekonomi beräknas inflationen under de närmaste 12 månaderna minska något. Det beror delvis på en starkare krona och fortsatt relativt begränsade löneökningar. Prisökningstakten är under 2017 relativt låg, den procentuella årliga förändringen av KPI 2018 beräknas till 1,8 procent, men fortsätter att stiga framöver till följd av efterhand allt högre räntor. Lönekostnaderna (inklusive sociala avgifter) förväntas enligt Sveriges Kommuner och Landsting öka med 3,1 procent under år 2018.

Budgeten ger ingen generell komensation för löne- och prisökningar under budgetperioden 2018-2020. Kommunen ser dock stora överskott och planerar därför för fortsatta checkhöjningar 2019-2020 och nivå på dessa avgörs i kommande budgetprocesser.

I och med att löneavtalen med stor sannolikhet kommer att hamna över den föreslagna komensationen

för pris- och löneökningar behövs effektiviseringar eller produktivitetsoökningar för att de ekonomiska ramar ska hålla.

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg)

Personalomkostnadspålägget är en procentsats som läggs på varje lönekrona. Syftet är att täcka för lagstadgade arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt, avtalade sjuk- och olycksfallsförsäkringar samt avtalspensioner. Det är viktigt att ha ett PO-pålägg för att täcka de kostnader som kommunen har kopplade till personalkostnader. Från och med 2017 gäller ett enhetligt PO-pålägg för anställda upp till 65 år.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) ger föreslagna referensvärden för PO-pålägg för kommuner på 39,20 procent. En tydlig trend är att kostnader för avtalspensioner ökar och även kommer att fortsätta öka under planperioden. Då Nacka kommun, liksom Stockholmsregionen, har ett högre löneläge än stora delar av övriga landet blir även avtalspensionerna högre och därmed även ett behov av högre PO-pålägg. PO-pålägget lämnas oförändrat på 42,08 procent.

Tabell: Jämförelse med andra kommuner av PO-pålägget

PO-pålägg i procent	< 65 år	> 65 år	Förtroendevalda
Sveriges kommuner och landsting	39,20	21,96	
Nacka	42,08	22,00	31,42
Danderyd	38,33	21,96	31,42
Solna	37,00	37,00	29,92
Tyresö	39,20	21,96	
Täby	39,23	39,23	31,42

Internräntan

Internräntan lämnas oförändrad på 2,5 procent. Internräntan ska spegla en långsiktig finansieringsnivå.

Internhyror

Hyran för verksamhetslokaler lämnas generellt oförändrad på 2017 års nivå. Vid omförhandling av hyror för bostäder ska de ligga i nivå med övriga hyror i Nacka. Hyresintäkter från stadshuset debiteras för närvarande per medarbetare.

Skatteintäkter, utjämnings- och statsbidrag

Tabell: Kommunens skattenetto 2016-2020, miljoner kronor

Skattenetto	2016		2017		2018		2019		2020	
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan
Skatteintäkter (inkl avräkning)	4 997	5 184	5 224	5 401	5 585	5 832				
Allmän kommunalskatt	5 013	5 214	5 254	5 418	5 585	5 832				
Avräkning	-16	-30	-31	-18	0	0				
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	-70	-105	-156	-173	-107	-69				
Inkomstutjämningsbidrag	-505	-515	-552	-574	-535	-526				
Kostnadsutjämningsbidrag	291	314	294	325	332	340				
Införandebidrag	64	36	36	10	0	0				
Regleringsavgift/bidrag	-3	1	-1	15	46	71				
LSS	-105	-84	-83	-103	-105	-108				
Fastighetsavgift	142	143	150	155	155	155				
Flyktingersättning + Byggbonus	47	0	0	0	0	0				
Summa skattenetto	4 926	5 079	5 067	5 227	5 478	5 763				

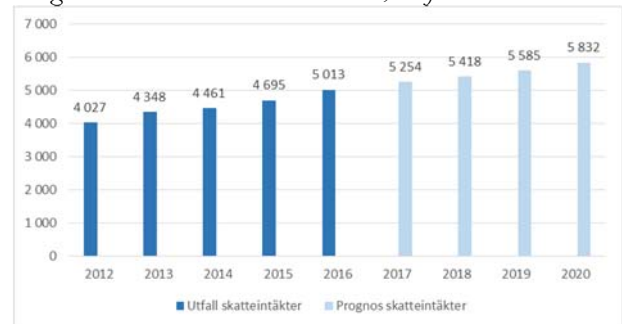
Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak av skatteintäkter. Drygt 80 procent av intäkterna är skatter. Personer med förvärvsinkomst betalar kommunal skatt till kommunen och landstinget där de är folkbokförda.

Det kommunala utjämningsystemet finns för att alla kommuner ska ha förutsättningar att ge likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och olika strukturella förhållanden. Skillnader i skattesatser ska i huvudsak spegla skillnader i effektivitet, service- och avgiftsnivå. Utjämningsystemet består av fem olika delar; inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag (som består av flera olika delmodeller), strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/regleringsavgift. Dessutom finns ett kostnadsutjämningsystem för kostnader kopplade till Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-kostnader). Nacka kommun är en av få kommuner i landet som ger bidrag in i systemet, sammantaget 173 miljoner kronor under 2018 inklusive fastighetsavgift. Störst mottagare i landet är Malmö och Göteborg.

Skatteintäkter 2018–2020

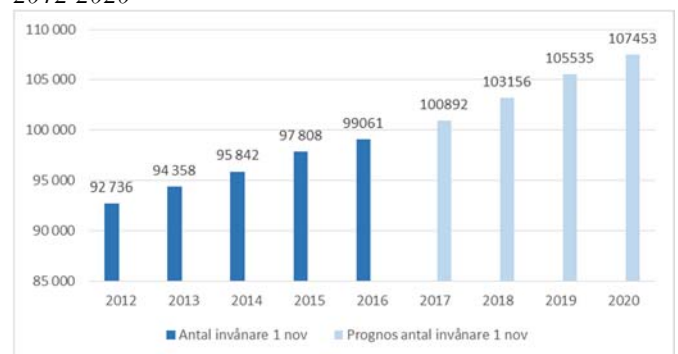
Skatteintäkterna beräknas uppgå till 5,4 miljarder kronor 2018, en ökning med 164 miljoner kronor mot prognos för år 2017. De kommunala skatteintäkterna är främst beroende av hur skatteunderlaget utvecklas i hela landet och av kommunens folkmängd. Kommunens skatteprognos utgår från en skattesats på 18:43, vilket är den sjunde lägsta i landet 2017 (riksgenomsnitt 20:75).

Diagram: Skatteintäkter 2012-2020, miljoner kronor

Skatteprognosen för år 2018 baseras på en prognos att folkmängden i Nacka kommun 1 november 2017 är 100 892 invånare, vilket är 1 831 fler än samma tid år 2016. Nacka kommun beräknas under kommande treårsperiod växa med 6,5 procent.

Diagram. Antalet invånare i Nacka kommun 1 november 2012-2020

Utjämnings- och generella statsbidrag

Sammantaget är Nacka kommun nettobidragsgivare till utjämningsystemet. Kommunen betalar en avgift i inkomstutjämningsbidrag (inklusive införandebidrag) och LSS-utjämningsbidrag, men erhåller en kompensation i kostnadsutjämningsbidrag.

Tabell Utjämningsbidrag mellan kommunerna

Utjämningsbidrag mellan kommunerna	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inkomstutjämningsbidrag	-350	-371	-505	-552	-574	-535	-526
Kostnadsutjämningsbidrag	255	257	291	294	325	332	340
Införandebidrag	57	17	64	36	10	0	0
Regleringsavgift/bidrag	22	-4	-3	-1	15	46	71
LSS	-108	-111	-105	-83	-103	-105	-108
Fastighetsavgift	134	138	142	150	155	155	155

Inkomstutjämningsystemet och införandebidraget

Inkomstutjämningsystemet är ett fördelningssystem som utgår från respektive kommuns skattekraft. Kommuner med låg skattekraft får ett större bidrag per invånare och kommuner med hög skattekraft, som Nacka, får betala en avgift till systemet. De fåtal kommuner som har en skattekraft över 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i riket betalar en avgift in i systemet. Nacka kommun har 2017 en skattekraft på 129,9 procent.

För 2018 prognosticeras en avgift på drygt 574 miljoner kronor. Varje invånare i Nacka kommun bidrar med knappt 5 700 kronor.

Kostnadsutjämningsystemet och LSS-utjämningsystemet

Kostnadsutjämningsystemet utjämnar för strukturella skillnader beroende på demografi, invånarnas behov och produktionsvillkor, som exempelvis löner, och geografi. Det är ett relativt system där den egna kommunen jämförs med medelkommunen. Grundtanken är att alla kommuner ska ha samma ekonomiska förutsättningar. Modellen består av tio delområden; förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, barn med utländsk bakgrund, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur, löner och kollektivtrafik.

Kostnadsutjämningsystemet innebär att kommuner som har en gynnsam struktur får skjuta till medel till kommuner som har en mindre gynnsam sådan. Systemet ska inte utjämna för de kostnadsskillnader som beror på varierande ambitionsnivå, effektivitet och avgifter. Det är ett inomkommunalt system, det vill säga utan statlig finansiering.

För 2018 prognosticeras kostnadsutjämningsystemet till att Nacka kommun får cirka 325 miljoner kronor och i LSS-utjämningsystemet betala en avgift på 103 miljoner kronor. Beräkningen av kostnadsutjämningsystemet görs inom tio olika delområden, där åldersstrukturen är en av många variabler.

Regleringsavgiften

Regleringsposten i utjämningsystemet är till för att justera för mellanskillnaden mellan bidragen och avgifterna i inkomstutjämningsystemet, kostnadsutjämningsystemet och strukturbidraget i förhållande till de anslagsposter som riksdagen anvisat.

När summan av samtliga bidrag, minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp staten beslutat tillföra kommunerna, får alla kommuner ett regleringsbidrag, i annat fall en regleringsavgift. Konstruktionen är till för att statens kostnader inte ska påverkas av den fastställda nivån i inkomstutjämningsystemet.

Regleringsposten för Nacka kommun beräknas år 2018 bli ett bidrag på 15 miljoner kronor (+151 kronor per invånare) för att därefter öka till 70 miljoner kronor 2020 (669 kronor per invånare).

Riktade statsbidrag 2018

Regeringens budgetproposition för 2018 innehåller flera riktade statsbidrag. I stort sett alla är sådana som pågått eller aviserats sedan tidigare, endast ett fåtal är nya. Här lyfts statsbidrag som aviserats inom olika områden fram. Det finns fortfarande många oklarheter kring vad de kommer att innebära, till exempel kring fördelningsprinciper och faktiska belopp för Nacka. Kommunstyrelsen återkommer till kommunfullmäktige med en närmare specifikation i tertiärbokslut 1 2018, inom ramen för uppdraget att bevaka statsbidragen.

Inom utbildningsområdet handlar de största beloppen om asylsökande samt satsningar på lärarlöner. Inom natur- och trafiknämndens område finns möjlighet att söka statsbidrag i form av statlig medfinansiering från Trafikverket för investeringsprojekt. Nedan visas vilka ansökningar om bidrag som gjorts för 2017 och 2018. Kommunen har inte fått besked om bidragen, men den högsta summan som kan bli aktuell är hälften av ansökt belopp.

För arbets- och företagsnämnden avser de huvudsakliga statsbidragen ensamkommande barn och nyanlända flyktingar. För äldre och sociala områden går

största delen av de riktade statsbidragen till bemanning inom äldreomsorgen. För de riktade statsbidragen gäller i regel att de kräver motprestation så för intäkterna finns motsvarande kostnader.

I tabellen visas en uppskattning av vilka riktade statsbidrag som kan sökas inom respektive område. Tabellen visar också vilka kostnader som kommer med insatserna.

Tabell: Riktade statsbidrag 2018, miljoner kronor

Statlig ersättning	Bidrag	Kostnad	Netto
Utbildningsnämnden			
Asylsökande barn m. fl. i förskola och skola	12,0	-16,8	-4,8
Vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige	0,2	-0,2	0,0
Omsorg på kvällar, nätter och helger	1,0	-9,0	-8,0
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	0,2	-0,4	-0,2
Samordnare för nyanlända elever	0,4	-0,4	0,0
Summa	13,8	-26,8	-13,0
Välfräjd skola			
Lägstadiesatsningen	20,2	-20,2	0,0
Fritidshemsatsningen	5,0	-5,0	0,0
Skapande skola	1,1	-1,1	0,0
Karriärtjänster förstelärare	13,2	-13,2	0,0
Lärarionelyft	27,3	-27,3	0,0
Lovskolor	0,2	-0,2	0,0
Läsflyt i förskolan	0,7	-0,7	0,0
Läxhjälp	2,2	-2,2	0,0
Skolbibliotek	1,7	-1,7	0,0
Statsbidrag för handledare inom läsflytet	0,2	-0,2	0,0
Elevehälsan personalförstärkning och specialpedagogiska insatser	0,6	-0,6	0,0
Vidareutbildning specialpedagogik	0,4	-0,4	0,0
Summa	72,8	-72,8	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			
Bostadsbyggande	20,0	-20,0	0,0
Summa	20,0	-20,0	0,0
Natur- och trafiknämnden			
Tillgänglighetsanp bhopl Ångbåtsv	0,1	-0,3	-0,2
Ålgövägen, timglashållplats	0,2	-0,5	-0,3
Boovägen, hastighetsdämp åtg	0,4	-0,7	-0,3
Värmdövägen, östra sicklaön	1,7	-13,0	-11,3
Värmdövägen, boo	4,2	-10,0	-5,8
Åltabergsvägen/Skrubba	0,2	-0,4	-0,2
Summa	6,7	-24,9	-18,1
Arbets- och företagsnämnden			
Ensamkommande barn	95,0	-95,0	0,0
Etableringsättning nyanlända	60,0	-75,0	-15,0
Gymnasial vuxenutbildning	7,0	-20,0	-13,0
Summa	162,0	-190,0	-28,0
Socialnämnden och äldreomsorgen			
Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen	14,3	-14,3	0,0
Överenskommelsen psykisk hälsa (PRIO-medel)	2,5	-2,5	0,0
Stärkt bemanningen inom sociala barn- och ungdomsvården	0,9	-0,9	0,0
Väld i nära relationer utvecklingsmedel			0,0
Utbildning som kombineras med arbete			0,0
Summa	17,7	-17,7	0,0
Välfräjd samhällsservice			
Ökad nattbemanning demensenheter	4,1	-4,1	0,0
Fallförebyggande aktiviteter	0,6	-0,6	0,0
Ökade möjligheter till arbete enligt demensriktlinjerna	0,4	-0,4	0,0
Pilotprojektet Case Manager som servicefunktion	0,8	-0,8	0,0
Anställning av 4 extra personliga ombud	1,2	-1,2	0,0
Summa	7,2	-7,2	0,0
Total summa:	300,2	-359,3	-59,1

Finansiella intäkter och kostnader

Nacka kommuns finansnetto, det vill säga skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, beräknas vara i balans 2018. De finansiella intäkterna ökar. Kommunen beräknas vid ingången av år 2018 ha en mycket låg låneskuld, vilket ger en låg finansiell kostnad. Åren 2019–2020 ökar skuldsättningen till följd av en ökad investeringstakt och därmed ökat upplåningsbehov. Räntenivåerna förväntas därefter stiga.

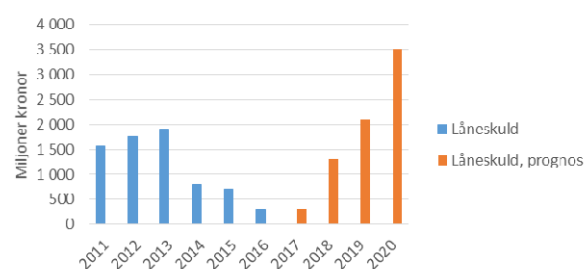
Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna ökar 2018 med 10 miljoner kronor till 42 miljoner kronor. Utdelning från Nacka energi AB utgör den största intäktsposten och uppgår 2018 till 27 miljoner kronor. Räntor på lån till koncernens bolag uppgår till 12 miljoner kronor, vilket är något högre än tidigare år. Det beror främst på att Nacka vatten och avfall AB har ett ökat lånebehov för investeringar. Nacka vatten och avfall AB ska betala ersättning för koncerngemensamma kostnader såsom exempelvis koncernledning, internbank och koncernredovisning på 2 miljoner kronor.

Finansiella kostnader

I slutet av september 2017 löste kommunen det sista lånet och har nu inga lån. En starkt ekonomistyrning med positiva resultat tillsammans med försäljningar har bidragit till att skulder har kunnat amorteras av. Utan de två större fastighetsförsäljningarna till Rikshem och Hemsö, som kommunfullmäktige beslutade om 2014 och 2016, hade lånen varit betydligt högre och räntekostnaderna år 2018 skulle vara cirka 65 miljoner kronor högre.

Diagram: Kommunens låneskuld 2011-2020, miljoner kronor

Den låga låneskulden är en god plattform inför framtiden, då lånebehovet återigen förväntas öka till följd

av stora investeringsbehov i samband med befolkningstillväxten. Låneskulden beräknas uppgå till 1,3 miljarder kronor per den sista december 2018.

De finansiella kostnaderna kommer att öka de kommande åren till följd av en ökad upplåning för planerade investeringar. Kommunen har en checkkredit på 1 miljard kronor. Den största kostnadsposten är ränta på lån, som beräknas uppgå till 17 miljoner kronor 2018, vilket är 30 miljoner lägre än plan i Mål och budget 2017–2019. Räntan på pensioner beräknas uppgå till 12 miljoner kronor 2018.

En mer aktiv finansförvaltning och det för närvarande låga ränteläget gynnar kommunen.

Tabell: Finansnetto 2011-2020, miljoner kronor

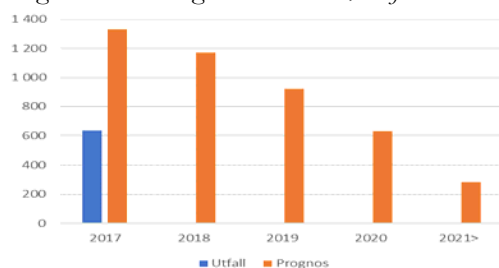
Finansnetto	2016		2017		2018	2019		2020
	Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan
Finansiella intäkter		22	32	32	42	42	42	42
Ränta på lån till koncernen		3	5	5	12	12	12	12
Utdelning från Nacka Energi AB		18	27	27	27	27	27	27
Ränta på utlämnade lån		0	1	1	1	1	1	1
Övriga finansiella intäkter		1	0	0	2	2	2	2
Finansiella kostnader		-50	-31	-31	-34	-60	-89	-89
Ränta lån		-44	-16	-16	-17	-38	-63	-63
Finansiell pensionskostnad		-3	-9	-9	-12	-16	-20	-20
Övriga finansiella kostnader		-4	-6	-6	-6	-6	-6	-6
Totalt		-28	1	1	7	-18	-47	-47

Investeringar

I ett växande Nacka är det viktigt att kommunen investerar för nuvarande och nya invånare. Investeringstakten behöver öka under 2018-2021 och senare. De största investeringarna sker inom fastighetsområdet, exploatering samt inom gator och vägar.

Kommunen har hittills beslutat om investeringar för 3,8 miljarder kronor under åren 2017-2021. Figuren visar hur investeringsprognoserna ser ut för perioden. Utfallet för 2017 avser perioden januari-augusti.

Diagram: Investeringar 2017-2020, miljoner kronor

Nya investeringsmedel

Investeringsbudgeten innehåller tillkommande medel med 1,2 miljarder kronor för åren 2017–2020. De tillkommande investeringarna beräknas generera årliga kapitaltjänst- och driftkostnader med sammanlagt cirka 63 miljoner kronor.

Tabell: Nya och tillkommande investeringsmedel 2017-2020, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbudget	Förslag nytt beslut	Ny projektbudget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 och senare	Årlig kapital kostnad	Årlig driftkostnad
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		
Enheten för bygg- och anläggning (KS)	-42,5	-789,2	-831,7	-282	-201,2	-310,3	-231,0	-18,5	-27,7	-5,0
Enheten för fastighetsförvaltning (KS)	-300,0	-210,0	-510,0	0,0	-110,0	-50,0	-50,0	0,0	-13,0	-0,7
Exploateringsenhet (KS)	-469,9	-95,9	-565,8	-39,9	-4,3	1,0	-78,5	25,8	0,0	0,0
Lantmäterienheten (KS)	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produktionsenhet (KS)	0,0	-41,5	-41,5	0,0	0,0	0,0	-41,5	0,0	-8,0	0,0
Natur- och trafiknämnden	0,0	-128,1	-128,1	0,0	-43,5	-5,8	-78,8	0,0	-8,6	0,0
Totalt tillkommande investeringsmedel	-812,4	-1265,2	-2077,6	-68,1	-359,5	-365,1	-479,8	7,3	-57,3	-5,7

De största investeringsutgifterna avser:

- Boo gårds skola drygt 300 miljoner kronor
- Sigfridsborgs skola 270 miljoner kronor
- Kristallens förskola 90 miljoner kronor
- Boo gårds sporthall 50 miljoner kronor
- Sigfridsborgs sporthall 35 miljoner kronor
- komponentutbyten 150 miljoner kronor, varav förbättringar av förskole- och skolgårdar 15 miljoner kronor
- bostäder för sociala ändamål 60 miljoner kronor
- inventarier för Valfärd skola 40 miljoner kronor
- förstudier inom exploatering 50 miljoner kronor
- reinvestering i vägnät 30 miljoner kronor
- reinvestering i gatubelysning 20 miljoner kronor
- reinvestering konstruktionsbyggnader 16 miljoner kronor
- cykelväg Värmdövägen etapp 3, 34 miljoner kronor

Tillkommande investeringsmedel prognosticeras till 70 miljoner kronor år 2017, 360 miljoner kronor år 2018, 365 miljoner kronor år 2019 samt 480 miljoner kronor för år 2020.

Samtliga tillkommande investeringar redovisas i bilaga 4. Nämndernas investeringar beskrivs kortfattat i respektive nämnds avsnitt under ”Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget”.

Totala investeringar 2017-2020

De totala investeringarna för 2017 uppgår till 1,3 miljarder kronor vilket är 232 miljoner kronor högre än vid tertialbokslut 1. Det beror på att det finns förskjutningar av projekt från tertial 1 som inte blivit färdigställda som planerat. Kommunens totala budget för 2018 uppgår till 1,2 miljarder kronor för att sedan sjunka 2019 till 922 miljoner kronor och 2020 till 631 miljoner kronor.

Tabell: Nettoinvesteringar per nämnd 2017-2021, miljoner kronor

Investeringar per nämnd	Inkomster	Utgifter	Utfall T2		Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Totalt
			2017	2017	2018	2019	2020	2021 och 2017-		
			netto	Netto	Netto	Netto	Netto	senare	2021	
Kommunstyrelsen (KS)	25	-580	-555	-1 153	-963	-827	-553	283	-3 212	
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	0	0	-12	-12	0	0	0	-24	
Enheten för bygg- och anläggning (KS)	0	-315	-315	-706	-422	-359	-264	-53	-1 803	
Enheten för fastighetsförvaltning (KS)	0	-45	-45	0	-110	-50	-50	0	-210	
Exploateringsenheten (KS)	25	-205	-180	-403	-383	-381	-197	336	-1 028	
Lantmäterienheten (KS)	0	0	0	-1	0	0	0	0	-1	
Välfrid skola (KS)	0	-16	-16	-30	-35	-35	-40	0	-140	
Välfrid samhällservice (KS)	0	0	0	-2	-2	-2	-2	0	-7	
Arbets- och företagsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Fritidsnämnden	0	-1	-1	-3	0	0	0	0	-3	
Kulturnämnden	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	-3	
Natur- och trafikinämnden	-11	-67	-78	-174	-208	-94	-79	0	-555	
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utbildningsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Äldrenämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Summa investeringar	14	-648	-634	-1 331	-1 172	-922	-631	283	-3 773	

Av den totala ramen på 1,2 miljarder kronor 2018 planeras 500 miljoner kronor att investeras inom fastighetsområdet. 383 miljoner kronor avser exploateringar och 200 miljoner kronor investeringar i gator och parker.

De största skolinvesteringarna 2018 är Boo gårds skola, Sigfridsborgs skola, Myrsjö skola och förskolan Kristallen.

Större idrottsanläggningar avser uppstart av multihall i Fisksätra, Boo gårds sporthall, Sigfridsborgs sporthall, utveckling Myrsjö sporthall och isolering av Björknäs ishall. Fisksätra idrottsplats och Skuru idrottsplats får nya konstgräsplaner. Därutöver ska nya

11-mannaplaner utredas vid Hellasgården, Skurubron, Orminge skola och Porsmosseverket.

Exempel på investeringsprojekt är inom gator, vägar och parker reinvesteringar vägnät gatubelysning och konstruktionsbyggnader samt cykelbana i Boo.

De största exploateringsprojekten är Centrala Nacka och detaljplan i Älta och norra Skuru.

Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget

Avsnittet beskriver hur varje nämnd ska bidra till att uppfylla de övergripande målen och vad varje nämnd ska fokusera på utifrån sitt uppdrag. Här presenteras också nämndens framåtblick 2030 och resursfördelning för budgetperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen bereder ärenden och verkställer beslut åt kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har också ett ansvar som egen nämnd för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, exploateringsverksamhet, god livsmiljö, långsiktigt hållbar utveckling samt frågor som rör trygghet och säkerhet.

Nämndens fokusområde 2018–2020 i rollen att leda och samordna

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar.

I kommunstyrelsens roll att leda och samordna ingår att arbeta för kommunens vision och grundläggande värdering. Ambitionen att vara bäst på att vara kommun ska ständigt prägla alla verksamheter och beslut.

Arbete för att nå målet

Kundvalssystemet ska vårdas och utvecklas för att attrahera anordnare som ligger i framkant med att erbjuda tjänster av hög kvalitet till kunderna.

Hög kvalitet i alla verksamheter för att nå kommunens ambition om att vara bäst på att vara kommun. För att driva kvalitetsutveckling måste ett aktivt utvärderings- och utvecklingsarbete pågå kontinuerligt för att följa utvecklingen.

Kommunstyrelsen jobbar med kommunikation för att involvera nackaborna i kommunens verksamheter och stadsutveckling. Det ska bidra till att medborgarna upplever delaktighet och reellt inflytande och därmed är mer nöjda med kommunens verksamheter.

Nacka kommun berikas av mångfald, att människor är olika är en tillgång som berikar kommunens verksamheter.

Nacka kommun fokuserar på barnperspektivet och bästa utveckling i attraktiva livsmiljöer för alla, med särskilt fokus på människor med funktionsnedsättning. Nacka ska vara en jämställd kommun där män och kvinnor har samma möjligheter – i skolan, i föreningslivet och i arbetslivet. Kommunens arbete för jämställdhet ska bidra till uppfyllelse av de nationella målen för jämställdhetspolitiken. Det innebär exempelvis att kommunens resurser ska fördelas jämnt inom alla verksamheter och att Nacka ska vara lika tryggt och tillgängligt för både män och kvinnor.

Mångfaldskommittén inom kommunstyrelsen har i uppdrag att samordna, utveckla, följa upp och synliggöra kommunens arbete med jämställdhet, HBTQ, mångfald och barnperspektiv.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva Nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten.

Nacka befinner sig i en period då tillväxttakten i kommunen mer än fördubblas. Det innebär möjligheter att öka kommunens attraktivitet, men det finns också utmaningar.

Arbete för att nå målet

Under perioden 2018–2020 är målet att 1 300 bostäder ska färdigställas varje år. För att Nacka fortsatt ska vara en bra kommun att bo i krävs en balans mellan bostäder och arbetsplatser. Det pågår en omfattande

planering för bostäder. Nu måste också arbetet med att säkerställa kommersiella fastigheter och välfärdsfastigheter utvecklas. Antalet nya nackabor beräknas öka med 6 559 invånare till år 2020.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Resultatöverskott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå.

Soliditeten ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid.

Tillväxten i Nacka ska vara stark och balanserad. Det innebär bland annat att den ska ske med ekologiska, sociala och ekonomiska hänsynstaganden.

Arbete för att nå målet

En ekonomi i balans när kommunen växer är av hög prioritet. Under budgetperioden ska resultatöverskotten nå 2 procent varje år. För att åstadkomma detta krävs effektiviseringar, nytänkande och fokusering på det kommunala uppdraget. Kommunalskatten planeras fortsatt att ligga på en låg nivå. Under en period av tillväxt är det också viktigt att styrningen bidrar till att ha en fortsatt god soliditet. Enligt kommunens finansiella målsättning ska investeringar till minst 50 procent finansieras med egna medel.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden.

Kommunstyrelsen ska verka för att Nacka kommun är en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem kommunen är till för.

Arbete för att nå målet

Hög kvalitet i alla verksamheter är målet för att nå kommunens ambition om att vara bäst på att vara kommun. För att kvaliteten ska stärkas måste verksamheten följas, utvärderas och utvecklas.

Nämndens fokusområde 2018–2020 – kommunstyrelsen i rollen som egen nämnd

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område.

Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.

Nacka kommun ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. En av kommunens största utmaningar är att attrahera kompetenta medarbetare. Utmaningen finns inom många områden, bland annat medarbetare inom omsorg, förskola och skola samt medarbetare inom stadsutveckling.

Arbete för att nå målet

Nacka kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med chefer som rekryterar för mångfald, inklusive jämställdhet och som arbetar aktivt med integration som resurs och strategi i kompetensförsörjningen - ”från praktikant/lärling till medarbetare/chef”. När Nacka växer ökar behovet av att både rekrytera och att behålla kompetenta medarbetare. Vi satsar därför på hållbart medarbetarengagemang och erbjuder attraktiva anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter för att än fler ska bli ambassadörer för att arbeta i Nacka. Vi inspirerar varandra till hälsosmarta val på arbetet och på fritiden för att främja hälsa och låga sjuktal.

Nacka kommun accepterar ingen diskriminering och arbetar för att motverka nedvärdering av människor på grund av kön, ålder, religion, etnicitet, sexuell läggning, könsidentitet eller funktionsnedsättning. Chefer och medarbetare arbetar med värdegrund och motverkar förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling och diskriminering.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.

Arbete för att nå målet

För att nackaborna ska uppleva sin hemkommun som en attraktiv livsmiljö måste en dialog föras med medborgarna om vad som är viktigt för dem. Då det finns många olika önskemål och behov måste prioriteringar göras mellan olika insatser. Insatserna ska göras där de har stor upplevd nytta för invånarna. Framkomligheten är viktig när kommunen växer och frågan kommer att följas aktivt under perioden. Inom fastighetsområdet byggs och planeras det för att kommunen ska ha tillräcklig kapacitet för att möta de nya medborgarna. Boenden för nyanlända är en av flera stora frågor för Nacka kommun.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokus

God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingsekonomi ska vara självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40 procent av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.

Arbete för att nå målen

Ett viktigt mål för Nacka kommun är att skapa goda förutsättningar för företag att verka i kommunen. Näringslivsstrategin är en viktig plattform för att få fram fler nystartade företag. Nacka kommun arbetar med att få fler nya arbetsplatser i det växande Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.

Arbete för att nå målet

Kommunstyrelsen bidrar till en stark och balanserad tillväxt genom effektiva stödprocesser exempelvis en ekonomiprocess som tar fram relevanta och korrekta underlag för beslut. Vidare stöttar kommunstyrelsen genom effektiva IT-system, personalstöd, beslutsstöd, juridisk kompetens, säkerhetsfunktion, kommunikation, externt kontaktcenter och internt servicecenter.

Framåtblick 2030

Nacka kommun står inför en stor tillväxt. Från dagens dryga 100 000 invånare kommer kommunen växa till drygt 140 000 invånare år 2030. En utmaning är att säkra en hållbar ekonomi på kort och lång sikt. De årliga resultaten måste hållas uppe och låneskulden hållas på en rimlig nivå under hela perioden. Kostnadseffektiviteten på alla områden är väsentlig. För att ha koll på den framtida ekonomin upprättas årligen en långtidsprognos där olika scenarios presenteras.

Att nya bostäder och arbetsplatser kommer till i rätt takt är viktigt. Effektivt planeringsarbete, genomförande och samspel med näringslivet är nyckelområden. Bebyggelsen ska vara blandad med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Minst halva kommunens yta kommer fortsätta att vara grön och invånarna i alla kommundelar har nära till vatten.

Att upprätthålla framkomligheten i alla trafikslag under hela perioden blir en utmaning. Satsning på cykelvägar har påbörjats.

Kvaliteten i alla verksamheter fortsätter att hålla en hög nivå och förbättras över tid. Invånarnas reella inflytande och påverkan ökar i alla verksamheter.

Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och anses fortsatt attraktiva för anordnarna. Det kommer att vara en utmaning att säkerställa bostäder, lokaler och mark för välfärdsverksamhet och kommersiella fastigheter genom hela tillväxtperioden. Att samordna kapacitetsbehovet blir en allt viktigare fråga. Samtidigt ska modernisering och underhåll av befintliga verksamhetslokaler ske.

Förmågan att kunna rekrytera kompetent och erfaren personal kommer att bli en utmaning inom flera områden. Inte minst inom stadsbyggnadsområdet där flera kommuner bygger bostäder och ökar den kommunala verksamheten. Att vara en attraktiv arbetsgivare är en viktig förutsättning och genom effektivt samspel utvecklar vi arbetsplatser med smarta arbetsätt.

Resursfördelning

Kommunstyrelsen tilldelas 150,2 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 13,9 miljoner kronor, eller 10,2 procent, jämfört med budgeten för 2017.

Tabell driftbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018		
				Volym	Satsning		tkr	%	
Kommunfullmäktige	-5 791	-5 728	-5 728			-300	-6 028	-300	5,2
- varav revision	-1 823	-2 211	-2 211			-200	-2 411	-200	9,0
Kommunstyrelsen	-69 547	-32 355	-60 900	-5 000	-1 950	-39 305	-6 950	-6 950	21,5
- varav saneringskostnader	-18 102		-15 000						
Stadsledningskontoret och stödenheter	-92 445	-87 513	-87 600	1 138	-3 200	-89 575	-2 062	-2 062	2,4
Myndighet och huvudmänna	8 543		-1 000						-
Enheten för bygg och anläggning	8 303	3 015		-3 015			-3 015	-3 015	-100,0
Enheten för fastighetsförvaltning	38 178	38 000	38 000	1 000		39 000	1 000	1 000	2,6
Brandförsvaret	-37 427	-38 160	-38 160	-656		-38 816	-656	-656	1,7
KS oförutsett		-12 000	-12 000			-3 000	-15 000	-3 000	25,0
Tunnelbana	-3 078	-13 500	-41 000			-13 500			
Produktionsenheter:	7 933	11 900	-6 000	1 100		13 000	1 100	1 100	9,2
Välfärd Skola	9 298	9 200	5 000	800		10 000	800	800	8,7
Välfärd Samhällsservice	-1 365	2 700	-11 000	300		3 000	300	300	11,1
Summa	-145 331	-136 340	-214 388	-5 433	-8 450	-150 223	-13 883	-13 883	10,2

Produktionsenheterna, välfärd skola och välfärd samhällsservice, ska för 2018 lämna ett överskott om 10 miljoner kronor respektive 3 miljoner kronor. Enheten för fastighetsförvaltning ska för 2018 lämna ett överskott på sammanlagt 39 miljoner kronor.

Kommunfullmäktiges budget består till största delen av arvoden till presidiet och ledamöter i kommunfullmäktige. Revisionen får en ökning med 0,2 miljoner kronor för att finansiera ökade arvoden i samband med valår. Fullmäktiges arvoden och övriga kostnader tilldelas 0,1 miljoner kronor. Sammanlagt ger detta en ökning med 0,3 miljoner kronor för kommunfullmäktige.

Under 2018 är det riksdagsval och val till kommun och landsting. För detta tilldelas valnämnden ytterligare 1,2 miljoner kronor.

Ett sparbetning på 2 miljoner kronor inom administration och kontorsorganisationen inom kommunstyrelsens ram görs.

Mot bakgrund av osäkra volymprognoser vad gäller främst hemtjänst och arbetsmarknadsinsatser förstärks kommunstyrelsens reserv för oförutsett med 3 miljoner kronor till 15 miljoner.

Kommunstyrelsen tillförs 5 miljoner kronor per år i form av ett ”trygghetspaket” för att förstärka det brottsförebyggande arbetet. Kommunstyrelsen samordnar arbetet och får avgöra hur medlen fördelas, men bland tänkta insatser kan nämnas att utöka Polarna-verksamheten, stimulans för att få fler vuxna att nattvandera, bättre belysning, nya tag i det drog-förebyggande arbetet, en social insatsgrupp och kameraövervakning.

Ökad framkomlighet är ett viktigt mål. I och med att Stockholms stad lämnat Sverigeförhandlingen och Östlig förbindelse skjuts på en oviss framtid är det angeläget att Nacka är med och nystartar arbetet med att få fram en Östlig förbindelse och på annat sätt på strategisk nivå arbetar med bättre framkomlighet för Nackaborna. För detta tillförs 0,75 miljoner kronor.

Miljömålskommitténs arbete med miljömålprogrammet förstärks med 0,2 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen får ett särskilt uppdrag att, tillsammans med socialnämnden, påskynda utbyggnaden av LSS-verksamheterna i Nacka med målsättningen att

därigenom också halvera kostnaderna för LSS-utjämning till år 2020. Det är en fråga som är av stor betydelse, främst för Nackabor med funktionsnedsättning men även för kommunens ekonomi i stort.

Investeringar kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tilldelas 1,1 miljarder kronor i investeringsmedel, för perioden 2017–2021 och senare. Dessa medel fördelas med 999,2 miljoner till fastighetsområdet och 95,9 miljoner kronor netto till exploateringsverksamheten. 41,5 miljoner kronor avsätts till Valfärd skola och Valfärd samhällsservice. Lantmäterienheten tilldelas 0,5 miljoner kronor.

För nybyggnation av Boo gårds skola avsätts 311,5 miljoner kronor och för Sigfridsborgs skola 267 miljoner kronor. Förskolan Kristallen tilldelas 88,5 miljoner kronor. Nya sporthallar ska byggas i Boo och Sigfridsborg därför avsätts 51,5 miljoner kronor respektive 34,5 miljoner kronor. Konstgräsplaner ska läggas på Fisksätra och Skuru idrottsplatser för 21,5 miljoner kronor. För sociala bostäder tilldelas 60 miljoner kronor. 150 miljoner kronor avsätts för komponentutbyten, varav 15 miljoner kronor går till förbättring av förskole- och skolgårdar.

Tabell Tillkommande investeringsmedel fastighetsområdet, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbu dget	Förslag nytt beslut	Ny projektbu dget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapital- kostnad	Årlig drift- kostnad	Planerad ianspråk- tagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Boo gård skola	-15,5	-311,5	-327,0	-4,5	-48,0	-134,0	-105,0	0,0	-10,2	-2,5	2020
Sigfridsborgs skola	0,0	-267,0	-267,0	-13,0	-43,0	-115,0	-96,0	0,0	-8,0	0,0	2020
Kristallen förskola	-10,5	-88,5	-99,0	-8,0	-48,0	-32,5	0,0	0,0	-3,6	-0,6	2019
Boo gård sporthall	0,0	-51,5	-51,5	-1,0	-1,0	-1,0	-30,0	-18,5	-1,8	-0,5	2021
Sigfridsborgs sporthall	0,0	-34,5	-34,5	0,0	-14,5	-20,0	0,0	0,0	-1,0	-0,5	2020
Utveckling Myrsjö sportcenter	-2,0	-4,0	-6,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2019
Multihall Fisksätra	0,0	-4,0	-4,0	-1,7	-1,5	-0,8	0,0	0,0	-0,2	0,0	2019
Konstgräs Fisksätra idrottsplats	0,0	-11,0	-11,0	0,0	-6,0	-5,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	2019
Konstgräs Skuru idrottsplats	-5,0	-5,0	-10,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	2018
Isolerat Björknäs ishall	-8,8	-6,2	-15,0	0,0	-6,2	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,9	2018
11 mannplaner, Hellas, Öminge, Skuru, Posmoöverket	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	2018
Nyckelvikens garage, förråd, WC	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	2019
Grundläggning utbyggnad stadshus	-0,7	-3,0	-3,7	0,0	-3,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	2021
Bostadsförnyelse sociala behov	-300,0	-60,0	-360,0	0,0	-60,0	0,0	0,0	0,0	-3,2	-0,7	2019
Komponentutbyte 2018-2020	0,0	-150,0	-150,0	0,0	-50,0	-50,0	-50,0	0,0	-9,8	0,0	2020
Summa	-342,5	-999,2	-1.341,7	-28,2	-311,2	-360,3	-281,0	-18,5	-40,7	-5,7	

För att kunna göra förstudier med mera i initiala skeden av exploateringsprojekt tilldelas 50 miljoner kronor för 2020.

I tabellen nedan beskrivs förändringar i projekt inom exploateringsverksamheten.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel exploateringsverksamheten, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbu dget	Förslag nytt beslut	Ny projektbu dget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapital- kostnad	Årlig drift- kostnad	Planerad ianspråk- tagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Erstavik25:38 Morningside Marina	-1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2023
Solbrinken Grundet	-9,4	-11,7	-21,1	-5,0	-3,0	-1,0	-28,5	25,8	0,0	0,0	2024
Älgo	-231,4	-8,0	-239,4	-8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2017
Bergs gård	-14,3	-3,0	-17,3	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2031
Sydvästra Plania	-7,6	-2,7	-10,3	-2,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2029
Detaljplan I, Åta C, etapp A och B	-41,3	-2,3	-43,6	0,0	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2025
Svindersberg	-2,4	-1,7	-4,1	-1,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2029
Område x och Z, Boo	-10,1	-0,2	-10,3	-2,2	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Hamnvägen, Fisksätra	-2,4	2,4	0,0	-1,0	1,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2022
Projektmedel tidiga skeden	-150,0	-50,0	-200,0	0,0	0,0	0,0	-50,0	0,0	0,0	0,0	2021>
Fastighetsförvärv Sicklån 3972, centrala	0,0	-19,7	-19,7	-19,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Summa	-469,9	-95,9	-565,8	-39,9	-4,3	1	-78,5	25,8	0	0	

Inga kapitalkostnader och driftkostnader redovisas på exploateringsprojekten. När exploateringsprojekt färdigställs övergår anläggningar till annan verksamhet som då får kapitalkostnader och driftkostnader.

Lantmäterienheten tilldelas 0,5 miljoner kronor för en ny GNSS satellitmottagare.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel Lantmäterienheten, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbu dget	Förslag nytt beslut	Ny projektbu dget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapital- kostnad	Årlig drift- kostnad	Planerad ianspråk- tagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
GNSS mottagare för lantmäteri	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018

Valfärd skola och välfärd samhällsservice får medel om 41,5 miljoner för inventarier år 2020.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel kommunala produktionsenheten, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbu dget	Förslag nytt beslut	Ny projektbu dget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapital- kostnad	Årlig drift- kostnad	Planerad ianspråk- tagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Inventarier Valfärd skola	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	8,0	0,0	2020
InventarierValfärd	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	2020
Summa	0,0	-41,5	-41,5	0,0	0,0	0,0	-41,5	0,0	8,0	0,0	

Arbets- och företagsnämnden

Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för flyktingmottagandet.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de nackabor som har behov.

Nackabor som saknar arbete, utbildning eller tillräcklig inkomst för att försörja sig ska snabbt och enkelt hitta en väg till egen försörjning.

Arbete för att nå målet

Resultaten för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning är stabilt goda. Närmare 90 procent av eleverna når målnivån med lägst godkänt betyg. Resultaten inom svenska för invandrare har fortsatt låg måluppfyllelse. Åtgärder för att förbättra resultaten ska intensifieras. En överenskommelse kring gemensam etableringsprocess mellan Arbetsförmedlingen, Nacka kommun och Värmdö kommun har under 2017 tecknats med syfte att påskynda vägen till egen försörjning. Detta ska ske genom att samordna insatserna vid framtagandet av en gemensam etableringsplan för den enskilde.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkommande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabor bostad finns i alla kommunalder. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.

Nacka kommun arbetar för en blandad stad med varierade upplåtelseformer och prisnivåer. Det ska vara möjligt för olika sorters företag att etablera sig i kommunen. Fler nyanlända innebär behov som behöver tillgodoses i samarbete med fastighetsbolag, byggenreparörer, näringsliv, ideell sektor och civilsamhälle. Insatser som stärker språk, kompetens och anställningsbarhet, samt integrering genom jobb, bostad och deltagande i föreningslivets olika utbud, är också en gemensam fråga att hantera för aktörerna.

Arbete för att nå målet

Kommunens entreprenörshubb riktar sig till utrikesfödda och nyanlända som vill starta eget företag, starta en ekonomisk förening eller på annat sätt driva ett företag. Minst 100 deltagare under 2018 ska få rådgivning och stöd för att starta eget och minst 35 deltagare ska kunna omsätta sin idé till företagande och eller egen försörjning.

För att stödja det ökande antalet nyanlända i övergången från kommunens genomgångsbostäder till egen bostad behövs både tydlig och tidig information om bostadssökande. Genom pilotprojektet Jobbflytt erbjuds målgruppen helhetslösningar med bostad, arbete, barnomsorg och skola i annan kommun.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetssökande nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov av kompetens.

För att kommunen och även regionens företag och organisationer ska klara av den hårdare konkurrensen behöver matchning till jobb och utbildning motsvara arbetslivets behov på ett bättre sätt. Personer som står utanför arbetsmarknaden är en viktig resurs för kommunens och regionens kompetensförsörjning. Nacka kommun ska vara i framkant på arbetsmarknadsområdet och attrahera intressanta och relevanta kompetenser nu och i framtiden.

Arbete för att nå målet

För att få ut fler arbetslösa i egen försörjning satsar kommunen på olika åtgärder. Tyngdpunkten ligger på kortvariga yrkesutbildningar. Tillsammans med Arbetsförmedlingen har Nacka ett projekt med arbetslösa, företrädesvis nyanlända, som fram till årsskiftet 2018/2019 ska ha uppnått att 500 personer når egen försörjning. Projektets insatser inkluderar alltid en arbetsgivare. Inom projektet arbetar kommunens och Arbetsförmedlingens medarbetare i samma lokaler.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom individuellt anpassade insatser via jobbpeng ökar möjligheten att ta sig ur bidragsberoende till egen försörjning.

Arbete för att nå målet

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ska minskas genom ett utökat samarbete mellan Nacka kommun och Arbetsförmedlingen. Samarbetet ska leda till kortare ledtider innan nyanlända får sina etableringsplaner upprättade och därmed etableringsersättning utbetald. Genom strategin där 500-projektet ingår kommer insatser prioriteras för kortaste vägen till egen försörjning. Med stöd av samordningsförbundet VärNa genomförs och planeras aktiviteter för att stärka individer med långa perioder av försörjningsstöd att få egen försörjning.

Framåtblick 2030

Processer inom verksamhetsområdena arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildning och ekonomiskt bistånd beräknas vara helt eller delvis optimerade via digitalisering. Effektiviseringen förväntas öka kvalitet i tjänst och kundnöjdhet samt ge kortare handläggningstider.

Det finns fortfarande risk för fortsatt höga kostnader för gruppen nyanlända. Det är viktigt att få ut våra

nyanlända i egen försörjning efter etableringsperioden. Avgörande är att nyanlända klarar sina hyror själva för att inte behöva ansöka om utfyllande ekonomiskt bistånd.

Resursfördelning

Arbets- och företagsnämnden tilldelas 182 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 4,2 miljoner kronor, eller 2,4 procent, jämfört med budgeten för 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Grundläggande vuxenutbildning, check	-5 291	-5 953	-5 300	-275		-6 228	-275	4,6
Gymnasial vuxenutbildning, check	-34 793	-34 077	-34 077	-6 429		-40 506	-6 429	18,9
Svenska för invandrare, check	-9 837	-12 997	-12 100			-12 997		
Arbetsmarknadsinsatser, check	-21 185	-25 926	-22 926	-2 117		-28 043	-2 117	8,2
Arbetsmarknad, övrigt	-21 237	-31 192	-27 892		-600	-31 792	-600	1,9
Samhällsorientering, kundval	-733	-3 215	-2 714			-3 215		
Ekonomiskt bistånd	-61 867	-60 756	-74 755	-11 133		-71 889	-11 133	18,3
Ensamkommande barn	6 723	226	-2 774	-226			-226	-100,0
Nyanlända flyktingar	12 906	36 531	36 531	15 053		51 584	15 053	41,2
Nämnd och nämndstöd	-1 184	-758	-861			-758		
Myndighet & Huvudmanna	-43 524	-39 650	-39 649		1 500	-38 150	1 500	-3,8
Summa	-180 022	-177 766	-186 517	-5 127	900	-181 993	-4 227	2,4

Arbets- och företagsnämndens budget justeras för förändrade volymer för SFI, vuxenutbildning, samhällsorientering och arbetsmarknadsinsatser, sammanlagt ökar resurserna med 15 miljoner kronor 2018, jämfört med det prognostiserade utfallet för 2017.

Resurserna för sommarjobb för ungdomar förstärks med ytterligare 1 miljon kronor.

Med mer konsekventa krav på deltagande i utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser kan kostnaderna för ekonomiskt bistånd bromsas. Nämnden tillförs 6,8 miljoner kronor, i stället för begärda 8,8 miljoner.

Ett sparbeting genomförs på myndighets- och huvudmannaorganisationen på 1,5 miljoner kronor och bidragen till föreningslivet minskas med 0,4 miljoner.

Resurser för gode män för ensamkommande barn finns under överförmyndarnämnden.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet. I uppdraget ingår att följa utvecklingen och verka för nya former och ny verksamhet inom fritidsområdet. Genom ett nära samarbete med föreningar och organisationer stimuleras fritidslivet i kommunen. Kontantstöd fördelas till föreningar som bedriver verksamheter för barn och ungdom samt för personer med funktionsvariationer. Nämnden ansvarar för fritidsgårdar, bevakar behovet av anläggningar och byggnader för fritidsverksamhet samt fastställer principer för upplåtelse av anläggningar. Fritidsnämnden ansvarar även för folkhälsofrågor för personer under 65 år.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla. Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önsknings.

Idrotts- och fritidsutbudet ska erbjuda möjligheter för alla att utveckla sina intressen, med fokus på barn och unga. Kommunen ska verka för ett brett deltagande, men också underlätta för föreningar som vill samverka kring elitsatsningar. Fritidsutbudet ska ge unga nackabor möjlighet att delta i demokratiska processer och att skapa möten mellan människor med olika bakgrund. En meningsfull fritid och att stimulera fysisk aktivitet för alla främjar folkhälsan. Ett at-

traktivt idrotts- och fritidsutbud bidrar till såväl välbefinnande, folkhälsa som personlig utveckling. Fritidsutbudet utvecklas och utökas i dialog med nackaborna och olika aktörers önskemål.

Arbete för att nå målet

I dialog med föreningar och fritidsverksamheter ska nämnden stimulera initiativ som ökar jämställdheten och tillgängligheten för alla. Ett samarbete med organisationen En friskare generation ska inledas för att öka deltagandet i de grupper som står utanför föreningslivet idag.

Fritidsgårdarna och den öppna verksamheten ska utredas för att ta fram en plan för utveckling av dessa under kommande år. Under våren 2018 kommer en upphandling av kolloverksamheten att genomföras.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Det finns välskötta och lättillgängliga fritidsanläggningar. Det finns ett rikt utbud av platser för spontan fritidsverksamhet. Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Idrotts- och fritidsutbudet ska bidra till attraktiva miljöer där människor vill bo, vistas och verka. Fritidsverksamheter och anläggningar ska vara efterfrågade, välskötta och av hög kvalitet. Alla ska ha tillgång till en god livsmiljö och mötesplatser där de känner sig trygga. Folkhälsoperspektivet är centralt. Förutsättningar för fysiska aktiviteter och egenorganiserad idrott ska finnas bostadsnära och i den offentliga miljön.

Arbete för att nå målet

Nämnden fortsätter att verka för att starta pilotprojektet ”Opportunikey - möjligheternas nyckel”. Projektet syftar bland annat till att öka nackabors, och i synnerhet ungdomars, möjlighet att utöva egenorganiserad fritidsverksamhet i kommunens anläggningar när lokalerna inte används.

En översyn av drift och underhåll av nämndens anläggningar med förslag på åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteteten ska genomföras. Nämnden

ska även ta fram förslag på hur kommunen kan stötta föreningar som bedriver verksamhet i egna anläggningar som inte är kommunalt finansierade och där det finns behov att rusta lokalerna.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet.

Idrotts- och fritidsutbudet är en drivkraft för samhällsutvecklingen och för ett hållbart Nacka. Utvecklingen av fritidsverksamheter gynnas av samverkan mellan lokala föreningar, näringsliv och forskning samt när fritidsverksamheter samspekar på ett gränsöverskridande och normbrytande sätt. Samverkan behövs även med andra aktörer i regionen kring infrastruktur och utbud. Genom att stimulera förnyelse och innovation bidrar fritidslivet till Nackas tillväxt.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska omvärldsbevaka och vara en aktiv aktör i regionala och nationella utvecklings- och forskningsprojekt. På så sätt utvecklas fritidsverksamheten i kommunen. Bland annat ska Nacka vara en av pilotkommunerna i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) utredning av ett nytt boknings- och bidragssystem som ska öka utbud och tillgänglighet. Nämnden bidrar till regional samverkan i länet genom att satsa på anläggningar för mindre, smalare och ofta ytkrävande idrotter. Satsningar görs också på idrott för personer med funktionsvariationer samt publika arenor med specifika tävlingskrav. Nämnden ska skapa förutsättningar för alla att vara delaktiga i utvecklingen av idrotts- och fritidsutbudet i Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barns och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Investeringar i nya, och vidareutveckling av befintliga verksamheter och anläggningar, sker på ett resurseffektivt sätt. Nämndens verksamheter håller hög kvalitet, vilket gynnar nackaborna. De lokaler och ytor som används för fritidsverksamhet ska nyttjas effektivt. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga för att alla barn och unga i kommunen ska ha möjlighet att ta del av fritidsutbudet.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser för föreningslivet, bland annat genom att erbjuda utbildningar och utveckla arbetet med ”Utmärkt förening”. Vid ny- och ombyggnation av välfärdsfastigheter ska samverkan ske mellan olika kommunala verksamheter och externa aktörer för att lokalerna ska användas effektivt. Nämnden ska se över taxor, avgifter och bidrag och ta fram förslag på avgifter för kommunalt finansierad fritidsverksamhet. Avgifterna ska vara anpassade efter barn och ungdomars olika förutsättningar.

Framåtblick 2030

Fritidsnämnden ser följande framtida utmaningar och möjligheter.

Utmaningar:

- Att i stadsutveckling skapa utrymme för idrotts- och fritidsutbud samt öka anläggningarnas kapacitet.
- Att göra fritidsutbudet tillgängligt för alla medborgare, speciellt för nya nackabor, och för de som idag inte tar del av utbudet.
- Att möta den ökande befolkningens krav och nya önskemål, främst från vår prioriterade målgrupp barn och unga.

Möjligheter:

- Att öka samlokalisering och gemensam användning av anläggningar för kultur, utbildning, fritid och idrott.
- Att genom stadsutvecklingen skapa samverkan för ett större utbud och fler anläggningar av nationell och internationell kvalitet.

- Att i samverkan med näringsliv och föreningsliv skapa synergier som utvecklar fritidsutbud och anläggningar för fritidsverksamhet.

Resursfördelning

Fritidsnämnden tilldelas 155,5 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 9,3 miljoner kronor eller 6,4 procent jämfört med 2017. Ökningen beror till största delen på en volymjustering utifrån kommunens prognostiserade befolkningstillväxt.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Anläggningar - hyra och drift	-94 891	-101 990	-101 990	-7 694	-500	-110 184	-8 194	8,0
Kundval eller check								-
Verksamhet	-33 400	-33 998	-33 998	-560	-530	-35 088	-1 090	3,2
Nämnd och nämndstöd	-1 148	-1 162	-1 162			-1 162		
Myndighet & Huvudmänna	-8 432	-9 016	-9 016			-9 016		
Summa	-137 871	-146 166	-146 166	-8 254	-1 030	-155 450	-9 284	6,4

Medel avsätts för ökade kapitalkostnader för ersättningsbad samt övertryckstält på Nacka idrottsplats med 0,8 miljoner kronor.

Ett nytt stöd till föreningar för investeringar och utrustning i deras lokaler införs på 0,5 miljoner kronor. Nämnden återlämnar investeringsmedel och därtill hörande kapitalkostnader på 0,3 miljoner kronor.

Fritidsnämnden ska tillsammans med kulturnämnden uppmärksamma förtjänstfulla insatser och gott ledarskap i föreningslivet med nya stipendier. De årliga föreningsledardagarna utvecklas till en föreningsgala. För detta ändamål tilldelas fritidsnämnden 0,1 miljoner kronor och kulturnämnden lika mycket.

Till kolloverksamheten avsätts 0,2 miljoner kronor.

I takt med att Nacka växer behövs fler större idrottsplaner. Fritidsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna att kunna anlägga 11-mannaplaner vid Orminge skola, Hellasgården, mark norr om Skurubroanslutningen på Skurusidan samt vid Porsmosseverket.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018-2020.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ska stödja utveckling av kulturlivet med valfrihet och mångfald för nackaborna. Det sker genom bidrag till det fria kulturlivet, finansiering av centralt placerade bibliotek, kulturkurser och musikskola för barn och unga, ett tillgängligt och rikt utbud av konst och kultur samt genom stöd till utveckling av kulturarv och traditioner. Det är prioriterat att alla barn- och unga genom kulturpeng och kundval ska ges möjlighet att ta del av kultur, eget skapande och professionellt utbud. Kulturnämnden ansvarar för finansiering, målformulering och uppföljning av kulturverksamheter.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Kulturutbudet utvecklas genom nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen. Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust.

Kultur har stor betydelse för allas personliga utveckling och därför prioriterar nämnden stöd som stimulerar kreativitet och en mångfald av kulturyttringar. Till exempel är tillgång till språk en hörnsten för demokratin. Läskunnighet och läsförståelse är en grundläggande förutsättning för att individen ska kunna påverka sin livssituation och vara delaktig i samhällslivet. Kulturen för barn och unga är en investering i livskvalitet för kommande generationer och en grund för ett meningsfullt liv. Stödet till tonåringars olika kulturyttringar är särskilt viktigt och ska ha fria former för att kunna anpassas till en föränderlig omvärld.

Arbete för att nå målet

I dialog med kulturverksamheter och nackabor ska nya metoder utformas och prövas för att göra kulturen mer tillgänglig och för att utveckla utbudet.

Genom det utökade kundvalet ska nämnden attrahera nya aktörer som ökar utbudet av olika kulturuttryck vilket bidrar till att fler barn får tillgång till kultur. Utbudet i hela kommunen ska öka mångfalden och valfriheten för nackaborna. En utredning kommer under året att genomföras för att klargöra behovet av verksamhet för funktionsvarierade och av kulturutbud i särskilt utsatta områden.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Bibliotek, kulturhus, muséer och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser. Kulturarvet utvecklas, berikar och bevaras. Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Kultur har en sammanhållande kraft som ger livskvalitet och gör Nacka till en attraktiv plats att bo och verka i. Nackaborna har olika kulturella bakgrunder vilket är berikande. Det är utvecklande att olika kulturer och traditioner kan mötas och komma till uttryck i Nacka.

Yttrandefriheten ska värnas och reella förutsättningar skapas för att alla ska kunna använda den. Öppna arenor för dialog och kunskapsutbyte ska finnas, såväl centralt som lokalt i kommunen. Ett tillgängligt och varierat utbud av kultur bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle. Det förutsätter i sin tur att hänsyn tas till såväl sociala som ekologiska perspektiv. Ett väl utbyggt utbud av ändamålsenliga lokaler och anläggningar skapar förutsättningar för olika kulturaktörer att verka i kommunen, så att alla medborgare får tillgång till kulturaktiviteter av god kvalitet med hög tillgänglighet.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska verka för att införandet av två pilotprojekt startas, ”Meröppet bibliotek” och ”Opportunikey - möjligheternas nyckel”. Projekten syftar bland annat till att öka alla nackabors och i synnerhet ungdomars

möjlighet att utöva kultur utifrån egna önskemål och förutsättningar.

I samråd med aktörer i stadsbyggnadsprocessen ska kommunen verka för att Nackas kulturarv och offentliga konst används och utvecklas för att berika staden och att fler kulturarenor skapas. Fler lokaler för musikskola och kulturkurser ska tillskapas i skolor.

Ett hållbarhetsarbete ska initieras i syfte att kartlägga kulturens påverkan på miljön. Arbetet ska resultera i förslag för att skapa en giftfri miljö.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.

Kulturlivet gynnas av samverkan mellan lokala kulturverksamheter, näringsliv och forskning och genom att olika kulturyttringar samspelar med varandra på ett gränsöverskridande och normbrytande sätt. Genom att stimulera förnyelse och innovation inom kulturlivet bidrar kulturen till Nackas tillväxt.

Arbete för att nå målet

Nacka ska samverka regionalt, nationellt och internationellt för att skapa nya mötesplatser för ett kreativt och innovativt kulturliv. Under budgetperioden inför ett nytt stödsystem för kulturlivet. Vidare ska kommunen vara en aktiv aktör i nationella och regionala utvecklings- och forskningsprojekt, exempelvis ”Ung livsstil” (Stockholms universitet) och Handels- högskolans forskningsprojekt ”Konsten att mäta det omätbara”.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Verksamheterna ska hålla hög kvalitet. De lokaler och ytor som används för kulturverksamhet ska användas effektivt. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga för att alla kommunens barn och unga ska kunna ta del av kulturutbudet.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser. Detta ska bland annat ske vid upphandlingar, skapande av auktorisationsvillkor och genom samverkan med andra aktörer. När välfärdsfastigheter byggs och renoveras ska olika kommunala verksamheter och externa aktörer samverka så att lokalerna används effektivt.

Framåtblick 2030

Kulturnämnden ser följande framtida utmaningar och möjligheter.

Utmaningar:

- Att i stadsutveckling skapa utrymme för kultur i stadsmiljön samt öka anläggningskapaciteten.
- Att göra kulturen tillgänglig för alla medborgare, speciellt för nya näckabor, och för de som idag inte tar del av utbudet.
- Att möta den ökande befolkningens krav och nya önskemål, främst inom vår prioriterade målgrupp barn och unga.

Möjligheter:

Att öka gemensam lokalisering och användande av anläggningar och arenor mellan verksamheter för kultur, utbildning, fritid och idrott.

- Att genom stadsutvecklingen skapa regional och nationell samverkan för att få ett större utbud och fler anläggningar av nationell och internationell kvalitet.
- Att i samverkan med forskning och näringsliv skapa synergier som utvecklar kulturen och de kreativa näringarna.

Resursfördelning

Kulturnämnden tilldelas 138,8 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 3,7 miljoner kronor eller 2,7 procent jämfört med 2017. Ökningen beror till största delen på införande av kundval kulturskola.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Anläggningar - hyra och drift	-41 009	-41 554	-41 554	-500		-42 054	-500	1,2
Kundval eller check	-37 243	-39 509	-39 509	-1 150	-2 111	-42 770	-3 261	8,3
Verksamhet	-43 604	-43 934	-43 934	-100	-100	-44 134	-200	0,5
Nämnd och nämndstöd	-751	-758	-758	-400		-1 158	-400	52,8
Myndighet & Huvudmänna	-8 507	-9 370	-9 370	700		-8 670	700	-7,5
Summa	-131 114	-135 125	-135 125	-1 450	-2 211	-138 786	-3 661	2,7

Hösten 2018 införs Kundval Kulturskola i Nacka, med en beräknad kostnad på 3,6 miljoner kronor. Samtidigt avslutas nuvarande kulturkurser för barn och unga motsvarande 2,3 miljoner kronor. För själva införandet tillförs nämnden 0,6 miljoner kronor, varav 0,5 miljoner är en engångssumma för 2018.

Musikkolechecken höjs med 0,5 procent och nämnden tillförs 0,2 miljoner kronor.

Kulturnämnden ska, tillsammans med fritidsnämnden uppmärksamma förtjänstfulla insatser och gott ledarskap i föreningslivet med nya stipendier. De årliga föreningsledardagarna utvecklas till en föreningsgala. För detta ändamål tilldelas kulturnämnden 0,1 miljoner kronor och fritidsnämnden lika mycket.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdet. Detta innebär bland annat att upprätta förslag till detaljplan och fastighetsplaner, bevaka och besluta i miljö- och hälsoskyddsfrågor och pröva ansökningar om bygglov.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med nackabornas intressen. Framtagna detaljplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka. Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Myndighetsutövningen är effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad.

För att nå måluppfyllelsen av antal nya bostäder och arbetsplatser är det avgörande att kommunen klarar av att anta detaljplaner i en takt som stödjer de övergripande målen om bostadsbyggande och nya arbetsplatser. Handläggningstider ska vara korta och antagandet av detaljplaner ska ske i en takt som stödjer de övergripande målen. Även handläggningstider inom andra verksamhetsområden såsom bygglov och fastighetsbildning är av stor betydelse för måluppfyllelsen.

Arbete för att nå målet

Ökningen av antalet ärenden inom nämndens ansvarsområden till följd av den territoriella utvecklingen gör att handläggningstider är ett centralt område för nämnden att bevaka under de kommande åren. Korta handläggningstider inom olika verksam-

hetsområden och en bibehållen effektiv nämndhantering är nödvändigt för att kommunen ska kunna hålla den takt i stadsutvecklingen som krävs.

Kundnöjdheten ska vara hög inom nämndens verksamhetsområde. Att följa kundernas, både privatpersoners och företags, uppfattning av servicen inom myndighetsutövning är en viktig grund för att utveckla verksamheten. Nöjd-Kund-Index (NKI) är en etablerad modell för att mäta kundnöjdhet och möjliggör jämförelser både med andra kommuner och branscher och inte minst utvecklingen över tid. Handlingsplaner har tagits fram inom flera verksamhetsområden och förbättringsarbete pågår.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Den negativa påverkan på miljön minskar.

Att minska den negativa miljöpåverkan och bygga en hållbar framtid innebär stora utmaningar i en kommun som växer så snabbt som Nacka. Men den kommande stadsutvecklingen innebär också möjligheter.

Översiktsplanen för Nacka kommun innehåller kommunens syn på en långsiktigt hållbar utveckling. I översiktsplanen framgår bland annat att en god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling ska ligga till grund för de stadsbyggnadsstrategier som tas fram. Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en säker och trygg kommun.

I översiktsplanen framgår också att ett effektivt och klimatanpassat transportsystem är viktigt för att Nacka ska fortsätta vara en expansiv del av Stockholmsregionen. För att andelen resor med kollektivtrafik ska öka behöver nackaborna ha nära till kollektivtrafik. I den framtida staden och kommunen i övrigt är det viktigt att nackaborna har fortsatt god tillgång till parker, grönområden och natur för både fysisk aktivitet och rekreation.

Arbete för att nå målet

Det är viktigt att varje enskild plan sätts i relation till den övergripande fysiska planeringen och kommunens miljömål. Inom stadsbyggnadsprojekten används verktyget ”Riktlinjer för hållbart byggande” för att öka hållbarheten i projekten och underlätta uppföljning av prioriterade områden.

Nacka uppnår ännu inte målet om en god ekologisk och kemisk status på alla vatten. På uppdrag av miljö- och stadsbyggnadsnämnden drivs sedan flera år ett projekt med målsättning att nå en god vattenstatus för kommunens vattenförekomster samt att kommunens övriga vattenområden (insjöarna) inte ska försämrats.

Övergödning och påverkan av miljögifter är de största problemen i kommunens kustvatten. Flera vattenområden uppnår inte heller god kemisk status. Avloppsvatten från anläggningar med dålig rening bidrar till övergödning i sjöar och kustvatten. Det är ett av skälen till att det kommunala VA-nätet håller på att byggas ut i de så kallade förnyelseområdena och att nämnden följer utvecklingen av antal enskilda avlopp som en indikator.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Nacka utvecklas tillsammans med nackabor och näringsliv. Detaljplaner tas fram i en takt som stödjer de övergripande målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detaljplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik.

För att nå de övergripande målen om nya bostäder och arbetsplatser fram till år 2030 krävs ett högt tempo i planering och bostadsbyggande och att ett stort antal nya planer tas fram. I tunnelbaneavtalet finns även ett delmål om att Nacka kommun ska se till att det har byggts 8 200 bostäder på västra Sicklaön till år 2025.

Det är viktigt att det finns förutsättningar för nya verksamheter i kommande detaljplaner för att nå målet. Men det är inte bara detaljplaner som skapar

nya arbetsplatser. Varje år skapas många arbetsplatser i kommunen utan samband med genomförandet av nya detaljplaner

Arbete för att nå målet

De övergripande målen följas upp kontinuerligt för att säkra måluppfyllelse. En förutsättning är att ett stort antal detaljplaner arbetas fram under de kommande åren. Den strategiska planeringen av kommunens stadsutveckling uppdateras och utvecklas kontinuerligt. Utifrån den gällande genomförandeplaneringen och tidplanerna i de enskilda stadsbyggnadsprojekten är bedömningen att det finns goda förutsättningar att nå kommunens övergripande mål.

Uppföljningen av bostäder sker utifrån två geografiska områden då det enligt tunnelbaneavtalet finns ett krav på nya bostäder på västra Sicklaön. Det är viktigt att det finns förutsättningar för nya verksamheter i kommande detaljplaner för att målet om antalet arbetsplatser ska nås. Ett arbete pågår för att utveckla uppföljningen av yta för verksamhet i den övergripande planeringen.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etc) ska vara finansierade.

Målsättningen är att avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. De taxor som nämnden ansvarar för ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara.

Detaljpaneläggningen ska stödja att kommunens mark används affärsmässigt. Med affärsmässigt menas att markförsäljningar ger så stora intäkter som möjligt givet att kommunens aktuella mål med området blir uppfyllda. Det kan handla om utformning av byggnaderna eller anläggande av parker, skolor och fritidsanläggningar som är viktiga för kommunen.

Arbete för att nå målet

Uppföljningen av nämndens taxor görs årligen. Målet är att avgiftsbelagda verksamheter ska vara helt självfinansierade. I praktiken behöver vissa mindre delar vara skattefinansierade framförallt inom miljöområdet. De taxor som nämnden ansvarar för ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Som exempel kan nämnas miljötillsynen, där bedömningar i samband med tillsynsbesök kan leda till att den årliga avgiften sänks. På så sätt kan verksamhetsutövare påverka avgiften.

Detaljplaneläggningen ska stödja ett affärsmässigt utnyttjande av kommunens mark där markförsäljningar ger så stora intäkter som möjligt givet att kommunens aktuella mål med området uppfylls.

Framåtblick 2030

Fram till 2030 kommer det att antas ett stort antal detaljplaner som gör en omfattande stadsutveckling på västra Sicklaön möjlig. Parallellt utvecklas kommundelscentra. Nackaborna ska ges en möjlighet till en levande stad med urbana offentliga rum och mötesplatser. Nacka ska vara en plats att bo, arbeta och vistas i. En förutsättning för denna utveckling är ett fortsatt arbete med den övergripande strategiska planeringen och att säkra framdrift och genomförande av stadsbyggnadsprojekt i linje med kommunens övergripande mål.

En period där ett stort antal stadsbyggnadsprojekt genomförs närmar sig. Eftersom arbetet är komplext behöver särskilt fokus läggas på en detaljerad genomförandeplanering. Nackas geografiska förutsättningar med hav, sjöar och en kuperad natur är en utmaning för genomförandet. Samtidigt utgör dessa kvaliteter förutsättningar för att skapa en attraktiv miljö.

En stor utmaning för organisationen är att rekrytera resurser och säkra kompetensförsörjningen. Detta är en utmaning som Nacka delar med andra kommuner och privata aktörer inom stadsutvecklingsområdet då konkurrensen om arbetskraften är stor. Det ska vara attraktivt att arbeta med stadsutveckling i Nacka kommun. Ett antal rekryteringar av kompetenta medarbetare har gjorts för att förstärka den kompetens som

finns. Det är viktigt att arbeta systematiskt för att Nacka kommun ska fortsätta vara en intressant och attraktiv arbetsgivare.

Resursfördelning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tilldelas 31,6 miljoner kronor 2018, vilket är en minskning med 0,3 miljoner kronor eller 1 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Projekt	-1 999	-2 448	-2 448	0	300	-2 148	300	-12,3
Nämnd och nämndstöd	-4 039	-2 456	-2 456	0	0	-2 456	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-24 563	-27 029	-27 029	300	-300	-27 029	0	0,0
Summa	-30 601	-31 933	-31 933	300	0	-31 633	300	-0,9

0,3 miljoner kronor omfördelas från nämndens projektverksamhet till myndighet- och huvudmannaverksamheten. Omfördelningen kommer att användas för att säkra kostnadstäckning inom miljöenheten av den utökning av resurser som arbetar med markföröreningar och masshantering som gjordes under 2017.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel 2018–2020.

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden ansvarar för vägar, gator, parker och naturmark med tillhörande kommunägda anläggningar som är tillgängliga för allmänheten. För att säkerställa funktionens kvalitet behövs kontinuerligt drift- och underhållsåtgärder samt investeringar och reinvesteringar. Dessutom ansvarar nämnden för medverkan och påverkan när nya anläggningar via exploateringsverksamheten tillkommer.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Det offentliga rummet är en plats där nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i nackasamhället.

Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens gemensamma utrymmen på vägar och gator, parker och naturmark. För att uppfylla uppdraget arbetar nämnden med drift- och underhållsåtgärder, reinvesteringar och nyinvesteringar och kravställande på nya anläggningar. De nya anläggningarna tillkommer främst genom exploatering som kommunstyrelsen svarar för.

Arbete för att nå målet

Till följd av Nackas tillväxt ökar användningen av gemensamma utrymmen och den offentliga miljön. Det ställer krav på hur dessa miljöer utformas, sköts och underhålls. Nämnden vill också ha en bättre uppföljning av hur det gemensamma utrymmet används.

Mätningar av antalet besökare på olika naturreservat har påbörjats och arbetet kommer att utökas under 2018.

Antal tillstånd för ideell verksamhet på allmän plats följs upp varje år.

Mätning av tillgänglighet och attraktivitet i våra parker har påbörjats 2017 med en standardiserad evidensbaserad metod.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Nära och tillgängliga parker och naturmiljöer ska starkt bidra till Nackas attraktivitet i regionen och till en god folkhälsa. I samband med byggandet av Nacka stad har parker identifierats som en av de viktigare framgångsfaktorerna. Förutom att verka för attraktiva parker i Nacka stad ska natur- och trafiknämnden fokusera på tillgänglighet till och attraktiviteten hos de angränsande naturområdena såsom Nyckelviken och Ryssbergen. Det ska vara enkelt att ta sig fram på ett säkert sätt. Prioriterat är framkomligheten för gående, cyklister samt för kollektivtrafik. Flertalet aktiviteter pågår för att uppmuntra användandet av cykel och kollektivtrafik i det dagliga resandet.

Arbete för att nå målet

Nacka en del av den regionala arbetsmarknaden. Arbetspendling är därför av väsentlig betydelse för hela nackasamhället. Initiativ för att underlätta pendlingen ska koordineras bättre mellan natur- och trafiknämnden och kommunstyrelsen eftersom nämndernas ansvar naturligt går i varandra. För det regionala perspektivet är Nacka med i Trafik Stockholm och dess samarbete kring framkomlighetsfrågor i främst sydostsektorn. Tillsammans med övriga medlemmar i Trafik Stockholm (Trafikverket, Stockholms stad, Trafikförvaltningen Stockholms läns landsting) driver Nacka också ett utvecklingsarbete för att förbättra trafikinformation för alla trafikslag i regionen.

Under 2018 fortsätter arbetet med särskilda insatser för att förbättra framkomligheten till lokala målpunkter. Det handlar i stor utsträckning om skolor, ofta tillsammans med idrottsanläggningar. Prioriteringen av större omstigningspunkter mellan olika trafikslag

fortsätter. Tillgängliga investeringsmedel och driftbudget prioriteras utifrån barnperspektivet mot lokala målpunkter. Det ska tillsammans med matchande prioriteringar från de lokala skolledningarna och fastighetsägare ge bättre utomhusmiljö vid skolor och i deras närområde och därmed främja möjligheterna att gå och cykla till skolan.

Arbetet med att säkra framkomlighet för kollektivtrafiken och cykling för pendlare fortsätter.

Arbetet pågår för att mer ofta få stora regionala mätningar av resandet i regionen under de kommande åren. Under 2017 har mätningar av attraktiva parker enligt Boverkets normer påbörjats på västra Sicklaön. Mätningmetoden planeras att tillämpas i hela kommunen under 2018.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras.

All teknisk infrastruktur ska konstrueras och byggas så att kostnaden både för att bygga och bibehålla dess funktion blir så låg som möjligt. Hänsyn måste också tas till indirekta kostnader som uppstår vid störningar eller brister i funktionen. Generellt sett är kostnaden när något byggs eller anläggs en mindre del av den totala livscykelkostnaden. Det handlar ytterst om vilken målgrupp eller generation som över tid på ett eller annat sätt betalar.

Arbete för att nå målet

Underhållsplaner ska finnas för alla väsentliga anläggningar som nämnden ansvarar för. För infrastruktur som nämnden ansvarar för att bygga ska livscykelanalyser (LCA) göras. Ett framtida mål är att LCA ska ligga till grund för beslut också i ramärenden som innehåller idrifttagande av ny infrastruktur och att varje detaljplan har en LCA när den antas. Arbetet med att ta fram ett sätt att mäta hur de lokala miljömålen påverkas till följd av investeringar i allmänna anläggningar har påbörjats.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare ska vara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar.

Budget ska hållas och nämndens ansvarsområden ska bibehålla eller minska sin andel av kommunens totala kostnader över tid. Det ställer krav på inflytande i planerings- och exploateringskedena. Eventuella kapitalkostnader och specifikt drift- och underhållskostnader för tillkommande infrastruktur slår igenom kraftigt efter 10 till 15 år. Förhållandet ska beskrivas i ett långtidsscenario som på ett lättförståeligt sätt visar hur en god ekonomi över tid kan påverka dagens beslut. För att minimera risken med kostsamma tillfälliga lösningar och höga driftkostnader bör samordning med andra nämnder öka och tidigare bevakning i planprocessen eftersträvas.

Arbete för att nå målet

En stor del av kostnaderna för kommunens infrastruktur består av kapitaltjänstkostnader. Dessa är direkt beroende av hur omfattande investeringarna är. För att få bättre kontroll på de ekonomiska konsekvenserna inklusive driftkostnader görs dels LCA, riskbedömningar samt succesiva kalkyler för investeringarna. Utfallet av alla investeringar ska ligga inom den riskbedömning som redovisats när beslutet fattades. Nämndens aspekter ska bevakas i exploateringsprojekt så att långsiktiga ekonomiska konsekvenser beaktas i ett tidigt skede. Natur- och trafiknämndens ambition, att kostnaden per invånare och andel av kommunens totala kostnader blir oförändrad eller lägre än idag över tid, förutsätter att andra territorienämnder är delaktiga. Nämnden befarar att tillkommande kostnader för infrastrukturen fram till 2030 kan göra att andelen av kommunens totala kostnader riskerar att öka under perioden.

Framåtblick 2030

Idag finns en bra bild av kommunens konstruktionsbyggnaders tekniska status. Genom nya exploateringar ökar volymen och den tekniska komplexiteten.

Ett tydligt exempel som syns redan idag är Kvarnholmen. Den ekonomiska planen till år 2030 bygger på förteckning över stadsbyggnadsprojekt.

I Nacka finns stora behov av utbyggd trafikinfrastruktur, främst på grund av befolkningstillväxten. Samtidigt uppstår stora störningar när utbyggnaden görs. Regionen har en stor gemensam uppgift med att förbättra möjligheterna att resa på annat sätt än i egen bil. Stimulering till mer gående, cykel och kollektivtrafik för vardagsresorna behövs. Andra åtgärder kan vara infartsparkeringar, bilpooler och mer regionala samarbeten, till exempel medlemskapet i Trafik Stockholm kring trafikinformation och planering inför störande arbeten.

Vid ombyggnad av naturmark till park, lekplats eller planteringsytor blir skötselkostnaden avsevärt större om Nacka ska behålla samma höga kvalitet. En mer frekvent användning kan också öka kostnaderna. Det behövs långsiktig planering för att ge en stabil kostnad över tid.

En samordnad planering av den offentliga utemiljön behövs för att balansera alla anspråk på det gemensamma utrymmet. Funktioner behöver också koncentreras så ett attraktivt folkliv kan uppstå. Arbetet med utveckling av Nacka stad och de lokala centrumen har kommit långt och det är angeläget att ett nämndövergripande arbete om det offentliga rummets funktion och omfattning prioriteras.

Resursfördelning

Natur- och trafiknämnden tilldelas 243,1 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 8 miljoner kronor eller 3,4 procent jämfört med 2017. Merparten avser tillkommande volymer.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Gator, vägar, park & naturvård	-188 730	-209 408	-193 746	-9 243	750	-217 901	-8 493	4,1
Nämnd och Nämndstöd	-798	-1 705	-1 705	0	0	-1 705	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-24 781	-23 963	-20 959	0	500	-23 463	500	-2,1
Summa	-214 309	-235 076	-216 410	-9 243	1 250	-243 069	-7 993	3,4

Verksamheten vid Nyckelviken ska utvecklas. Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att upphandla driften av hela verksamheten. I samband med detta ska nämnden säkerställa god djurhållning och att verksamheten klarar av att ta emot fler besökare. Nämnden tillförs 1 miljon kronor för detta.

Natur- och trafiknämndens budget minskas med 2,5 miljoner när nya avgifter införs för trafikordningsplaner och schaktarbeten. Nämnden får också ett effektiviseringsuppdrag med 0,5 miljoner kronor.

För att öka arbetet med bättre framkomlighet i Nacka tillförs nämnden 0,75 miljoner kronor. Avsikten är att nämnden ska kunna ta initiativ för fler infartsparkeringar (medel för nya sådana finns i investeringsbudgeten), bättre skyltning och trafikstyrning vid t ex Värmdöleden, utveckla båtförbindelserna, införande av ett hyrcykelsystem, fler offentliga laddstolpar etc.

Investeringar

Natur- och trafiknämnden tilldelas 128,1 miljoner kronor i investeringsmedel. 66 miljoner kronor avser reinvesteringar i vägnät, gatubelysning och konstruktionsbyggnader. 34 miljoner kronor tilldelas ombyggnad av Cykelväg Värmdövägen etapp 3.

För fler infartsparkeringar avsätts 3,5 miljoner kronor.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel för Natur-och trafiknämnden, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektbudget	Förslag nytt beslut	Ny projektbudget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad	Planerad ianspråktagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto			
Reinvestering lekplatser 2020	0,0	-5,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	-0,5	0,0	2020
Utregym 2019-2020	0,0	-3,6	-3,6	0,0	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-0,3	0,0	2020
Reinvestering vägnät 2020	0,0	-30,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	-30,0	0,0	-2,6	0,0	2020
Reinvestering konstbyggnader 2020	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	-0,6	0,0	2020
Reinvestering gasubelysning 2020	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	-1,3	0,0	2020
Sickla bro, förstudie	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Cykelväg Värmdövägen Boo etapp 3	0,0	-34,0	-34,0	0,0	-34,0	0,0	0,0	0,0	-2,0	0,0	2018
Fisksåra trafikplats, projektering	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	2018
Kyrkviksparken	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Etrebr Velamsund	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Parkmark 2019-2020	0,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	-4,0	-6,0	0,0	-1,1	0,0	2020
Infartsparkeringar	0,0	-3,5	-3,5	0,0	-3,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	2018
Summa	0,0	-128,1	-128,1	0,0	-43,5	-5,8	-78,8	0,0	-8,6	0,0	

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för socialtjänsten inom individ- och familjeomsorg, med undantag för försörjningsstöd, kommunal vård och omsorg för personer under 65 år enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. I nämndens ansvar ingår även att arbeta förebyggande för att barn inte ska fara illa samt insatser mot droger och psykisk ohälsa.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.

Det ska vara enkelt att få kontakt med socialtjänsten i Nacka. Arbetet ska ske utifrån bästa tillgängliga kunskap. Ett prioriterat utvecklingsområde är att systematisk följa upp insatsernas resultat för att på sikt redovisas.

Arbete för att nå målet

Antalet föräldrar och barn som själva söker stöd ökar stadigt. 2018 planeras ytterligare en första linjemotagning som ska starta upp i Älta.

Den öppna verksamheten för personer med psykisk sjukdom ska vidareutveckla arbetet med att nå gruppen unga vuxna i syfte att minska isolering, psykisk ohälsa och stötta individen till ökad aktivitet.

En av de vanligaste orsakerna till anmälningar inom socialtjänsten är våld i nära relation. 2018 kommer insatser för den som utsatts för våld och den som utövat våld att erbjudas samordnade insatser. Resultaten ska särskilt följas upp. Målet är att våldet ska upphöra.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommuner vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.

Att bo i Nacka ska vara attraktivt, tillgängligt och erbjuda goda villkor för alla. Anpassade boendelösningar för nackabor i behov av stöd i olika former ska finnas i alla kommuner. Socialnämnden är aktiv i bostadsplaneringen och säkerställer att olika gruppers behov tas tillvara.

Arbete för att nå målet

Idag finns det inte tillräckligt många bostäder i kommunen med särskild service enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Den enskilde erbjuds i vissa fall boende utanför kommunen. I planering av Nacka bygger stad finns flertalet boenden med särskild service enligt LSS inplanerade och på lång sikt kommer behovet att kunna tillgodoses.

Nya arbetssätt har införts för att stödja personer som bott länge i sociala kontrakt. Omsättningen av kontrakt behöver öka och lägenheter frigöras till personer eller familjer med stora behov.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.

Nackabor som har behov av socialtjänst möts av tillgängliga, innovativa och kunskapsbaserade lösningar.

Arbete för att nå målet

Kommunen erbjuder tillsammans med Stockholms läns landsting, genom MiniMaria och Beroendemottagningen, lättillgängligt stöd för unga och vuxna med missbruk eller som riskerar hamna i missbruk. Fler behöver nås av det stöd som kommunen erbjuder. Under 2018 kommer extra insatser att genomföras för att fler ska kunna ta del av stödet. Stödinsatserna som kommunen erbjuder ska leda till önskat resultat för den enskilde, varför det kommer att vara ökat fokus på resultatuppföljning under 2018 för dessa insatser.

Dialoger kommer att inledas med föreningsliv och civilsamhälle under 2018 för att identifiera behov för barn och unga och få fler föreningar som vill bidra till att komplettera socialtjänstens uppdrag

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Nackabor erbjuds insatser av utförare och anordnare med hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Nackaborna ska ha fortsatt stor valfrihet i välfärden. Nackas anordnare ska leverera kunskapsbaserade välfärdstjänster med hög service, god kvalitet och goda resultat.

Arbete för att nå målet

Kommunens invånare förväntar sig att bli bemötta på ett flexibelt, enkelt och effektivt sätt. Fler myndigheter erbjuder idag inloggning via e-legitimation för att medborgarna ska kunna utföra ärenden. Socialtjänsten står inför ett paradigmskifte och kommer under 2018 att påbörja arbetet med att digitalisera olika

processer och planera för införandet av Mina sidor. Nackabor ska kunna kommunicera med sin handläggare, ta del av sitt ärende och bidra med information löpande under den tid han eller hon har kontakt med kommunen.

En upphandling av välfärdstekniklösningar blev klar under hösten 2017. Olika lösningar ska nu erbjudas kunder med funktionsnedsättning däribland ett digitalt påminnelse-system.

Framåtblick 2030

Digitaliseringen inom välfärden innebär stora förändringar och möjligheter. Nya insatser kan skapa effektivisering men framförallt möjlighet till ökad trygghet och självständighet hos medborgarna. Medborgare har höga förväntningar på välfärden och digitaliseringen ger möjlighet till inflytande och delaktighet vid utredning och beslut.

Personalförsörjningen är central för en tillväxtkommun som Nacka. Befolkningsökningen för personer 0–64 år beräknas till 44 procent till och med år 2030. Utbudet av socionomer inom myndighetsutövningen motsvarar idag inte efterfrågan. Åtgärder för att kunna attrahera, rekrytera och behålla medarbetare blir central för att kunna möta ett Nacka som växer.

Ny lagstiftning infaller under 2018 och fler nya lagar ses över och kan komma att påverka socialnämndens ansvarsområden:

- Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, ny från januari 2018.
- Översyn av socialtjänstlagen pågår och slutredovisningen ska ske senast 1 december 2018. Fokus är bland annat hur socialtjänsten kan bli mer tillgänglig och hur handläggningen kan förenklas.
- En pågående översyn av insatsen personlig assistans och dess ersättning enligt LSS och Socialförsäkringsbalken. Både stat och kommun tillhandahåller personlig assistans utifrån olika lagstiftningar. En förändrad tillämpning av Försäkringskassan ger kommunen högre kostnader.
- Regeringen föreslår att barnkonventionen inkorporeras i svensk lag den 1 januari 2020.

Resursfördelning

Socialnämnden tilldelas 727,1 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 9,3 miljoner kronor eller 1,3 procent jämfört med 2017. Ökningen beror på ökad befolkning samt höjningar avseende checkar.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsnin		tkr	%
Barn och unga (IFO)	-89 470	-103 783	-104 938	-6 455	0	-110 238	-6 455	6,2
Vuxna 19-64 år (IFO)	-46 649	-45 229	-40 930	-1 590	0	-46 819	-1 590	3,5
Personer med funktionsnedsättning	-418 563	-445 548	-431 640	5 130	-3 031	-443 449	2 099	-0,5
Gemensam socialtjänst	-3 377	-8 317	-7 000	766	-647	-8 198	119	-1,4
Myndighet och huvudmänna	-103 572	-112 169	-122 334	0	-3 500	-115 669	-3 500	3,1
Nämnd och nämndsövd	-11 714	-2 766	-1 905	0	0	-2 766	0	0,0
Summa	-673 745	-717 812	-708 767	-2 149	-7 178	-727 139	-9 327	1,3

Checkarna för LSS-verksamhet (boende, daglig verksamhet, korttidsboende, ledsagning och avlastning) höjs med 1,1 procent och 2,2 miljoner kronor tillförs nämnden för detta.

Checken för hemtjänst höjs 2 procent, vilket innebär en ökning med 0,5 miljoner kronor.

Nya antaganden om volymökningar har gjorts, vilket innebär vissa neddragningar i förhållande till tidigare antaganden. Hemtjänsten för personer under 65 år minskas med 3,5 miljoner kronor. Verksamheter under rubriken ”vuxna” tillförs endast 5,9 miljoner ytterligare jämfört med prognosen för 2017 (14 procent). Vidare antas att ökningen blir något lägre inom verksamhetsområdet ”funktionsnedsättning”, bland annat antas det nya LSS-boendet på Apelvägen kunna starta tidigast i slutet av året, budgeten ökas med endast 10,3 miljoner kronor.

Systemstödet Combine har tagits i drift och kapitalkostnader tillförs för detta med 0,6 miljoner kronor. Under 2018 ska nya funktioner utvecklas, bland annat ”Mina sidor” för att tillvarata stödets potential fullt ut. 2016 startade den första verksamheten för barn och ungdomar med psykisk ohälsa i Nacka, gemensamt med landstinget (”Horisont” i Boo). Under hösten

2017 startar den andra enheten. (”Bryggan” i Fisksätra). Socialnämnden får i uppdrag att utvärdera dessa nystartade verksamheter. 0,7 miljoner kronor finns i budget för utökning av ytterligare verksamheter.

Personalomsättningen bland socialsekreterare har varit stor i landet som helhet, något som också drabbat Nacka det senaste året. Situationen har lett till en pressad arbetssituation med många nyanställda, inhyrda konsulter etc. För att behålla kompetenta medarbetare och samtidigt kunna attrahera och rekrytera nya tillförs nämnden 3,5 miljoner kronor.

Socialtjänsten ska vara tillgänglig för allmänheten och på ett sätt och en tid som passar Nackaborna. För att utveckla fler digitala tjänster och bättre möjligheter för allmänheten att kunna anmäla när t ex barn får illa tillförs nämnden 0,3 miljoner kronor.

Nämnden begär extra medel för projekt om hemsjukvård och lagen om utskrivningsklara från sjukhus, men detta arbete får klaras inom redan givna ramar.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden är huvudman och/eller myndighet för förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola samt för vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Utbildningsnämnden ansvarar för uppföljning, utvärdering, finansiering och systematiskt kvalitetsarbete för dessa verksamheter enligt skollagen, eller annan författning. Utbildningsnämnden ansvarar också för målformulering, effektivitet, uppföljning och finansiering av verksamheterna samt att se till att det finns ett varierat

och allsidigt utbud med hög kvalitet som ska tillgodose föräldrars och elevers önskemål. Föräldrar och elever ska ges en allsidig information om verksamheterna.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Utbildningsnämndens fokusområde och resultatindikatorer utgår från skolans uppdrag enligt läroplanens mål och andra nationella och kommunala styrdokument. Ytterligare viktiga mått, exempelvis elevresultat i årskurs tre och sex, finns med i kvalitetssystemet och redovisas. Detta kommer att tydliggöras i utbildningsnämndens utvärderingsplan. Alla indikatorer avser barn och elever i förskolor och skolor i Nacka. Resultat för gymnasieelever som är folkbokförda i Nacka följs upp i andra resultatredovisningar, vilket kommer att framgå av utbildningsnämndens utvärderingsplan.

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Alla barn och elever utvecklas maximalt. Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.

För att nå det övergripande målet kommer utbildningsnämnden att fokusera på att alla barn och elever som går i förskola eller skola i Nacka utvecklas maximalt och även stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.

Arbete för att nå målet

För att följa upp att alla barn och elever utvecklas maximalt kommer andelen elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolan respektive andelen avgångselever som får gymnasieexamen att användas som indikatorer.

Resultaten från enkäter till föräldrar och elever kommer att användas vid uppföljning av att alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära. Föräldrars bedömning av barnens inflytande och elevers uppfattning av inflytande kommer att bedömas på samma sätt.

Därutöver kommer externa bedömningar av förskolor och skolors kvalitet att användas. Sådana kvalitetsbedömningar sker varje år för ett urval av förskolor och skolor genom observationer i verksamheterna.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet. Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande.

Ett fokusområde för utbildningsnämnden är att alla förskolor och skolor i kommunen ska hålla hög kvalitet. Det är något som bidrar till attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Arbete för att nå målet

För att följa upp att alla förskolor och skolor håller hög kvalitet kommer de årliga enkätsvaren från föräldrar och elever i förskola och skola att följas upp.

Utbildningsnämnden kommer även att följa upp att andelen förskolor och skolor uppnår en minsta resultatnivå. Detta mäts på olika sätt beroende på skolform.

Trygghet och lärmiljö kommer att följas upp genom föräldrars enkätsvar om deras barn är tryggt i förskolan samt elevernas enkätsvar om de känner sig trygga i skolan. Därutöver kommer andelen förskolor och skolor utan allvarlig kritik i extern granskning av miljö att användas som en indikator.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Målet stark och balanserad tillväxt bryts ned inom utbildningsnämndens ansvarsområde till två fokusområden. För det första att föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. För det andra att det är attraktivt att driva förskola och skola

i Nacka och att anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Arbete för att nå målet

Att det finns stora valmöjligheter i Nacka kommer att följas upp dels genom att det ska finnas tillgång till lediga platser inom förskola och skola i varje kommundel, dels genom andelen elever som får sitt första- och andra- tillgodosett till förskoleklass respektive grundskola. För att följa upp vad anordnare anser om Nackas attraktionskraft inom utbildningsområdet kommer enkäter och intervjuer att användas.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Alla elever klarar skolan inom avsedd tid. Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.

För att uppnå målet kommer utbildningsnämndens fokus att vara att Nackas förskolor och skolor ligger i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner, att alla elever klarar skolan inom avsedd tid samt att nyanlända elever liksom alla elever får en god utbildning och får en god grund för högre studier och arbetslivet.

Arbete för att nå målet

I kvalitetsuppföljningen av förskolor och skolor i Nacka kommer olika indikatorer att användas per skolform. För förskolan, grund- och gymnasieskolan blir det uppföljning av att Nacka placerar sig bland de tre högst rankade kommunerna gällande andelen nöjda föräldrar och elever. För grundskolan kommer uppföljningen att avse att Nacka placerar sig bland de tio bästa skolkommunerna i Sverige. För gymnasieskolan att elevernas resultat i Nacka är bland de tio högsta av landets kommuner. Därutöver mäts även andelen elever som nått samtliga kunskapskrav i årskurs nio respektive andelen elever som erhållit gymnasieexamen inom tre år. Nyanlända elevers resultat kommer att följas upp särskilt.

Framåtblick 2030

Nackas skolor är bland landets bästa. Betygsresultaten är mycket goda och föräldrar och elever är nöjda med verksamheten. En utmaning för utbildningsnämnden är att se till att kvaliteten även fortsättningsvis är mycket hög. Utbildningsnämnden kommer fortsätta verka för att det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas. Som ett led i detta arbete träffar utbildningsenheten huvudmän och chefer för verksamheterna i kontinuerliga dialoger om kvaliteten och kvalitetsarbetet.

Tillgång till skolplatser och framtida utbyggnad:

Fram till 2030 behövs ytterligare cirka 3 900 förskoleplatser och cirka 5 100 skolplatser i Nacka. Det behövs även alternativa planer om färre aktörer vill etablera sig i kommunen, eller om etablerade aktörer skulle avsluta sin verksamhet. Då skolorna anpassar sin organisation utifrån skolvalets utfall är det svårt att kunna erbjuda skolplatser till inflyttande elever under pågående läsår.

Statliga uppdrag och utredningar:

Nacka kommun har yttrat sig över tidigare statliga utredningsförslag om bland annat obligatorisk förskoleklass för sexåringar och regeländringar för beräkning och beslut om bidrag till fristående förskolor och skolor.

Lagändringar:

Skyldighet att erbjuda lovskola införs, den ska anordnas i juni och vara minst 50 timmar. Stadieindelningen åk 1–3 (lågstadiet), åk 4–6 (mellanstadiet) och åk 7–9 (högstadiet) återinförs i grundskolan. Nuvarande timplan för grundskolan ersätts av en stadieindelad timplan.

Resursfördelning

Utbildningsnämnden tilldelas 2 796,7 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 86 miljoner kronor eller 3,2 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Förskola och pedagogisk omsorg	-704 710	-732 836	-717 836	15 504	-4 980	-722 312	10 524	-1,4
Vårdnadsbidrag	-1 092	-559	-559	559			559	-100,0
Fritidshem	-214 465	-216 769	-216 769	2 497		-214 272	2 497	-1,2
Öppen fritidsverksamhet	-5 457	-5 413	-5 413	-185		-5 598	-185	3,4
Förskoleklass	-57 365	-58 770	-58 770	1 124		-57 646	1 124	-1,9
Grundskola	-971 846	-1 043 726	-1 035 726	-33 241	-23 275	-1 100 242	-56 516	5,4
Grundskola	-23 927	-25 902	-25 902	-2 647		-28 549	-2 647	10,2
Gymnasieskola	-312 861	-325 563	-325 563	-32 472		-358 035	-32 472	10,0
Gymnasieskola	-12 479	-12 919	-12 919	-346		-13 265	-346	2,7
Likvärdighetsgarantin	-242 745	-252 890	-252 890	-6 382	-400	-259 672	-6 782	2,7
Öppen förskola	-5 914	-6 030	-6 030	-800	-500	-7 330	-1 300	21,6
Nämnd och nämndstöd	-25 054	-1 313	-1 313			-1 313		
Myndighet & Huvudmänna	-1 119	-26 197	-26 197		-500	-26 697	-500	1,9
Forskning och utv.	-1 595	-1 795	-1 795			-1 795		
Summa	-2 580 629	-2 710 682	-2 687 682	-56 389	-29 655	-2 796 726	-86 044	3,2

Nämndens ram har anpassats till nya antaganden om antalet barn och elever och StorSthlms (före detta KSL:s) rekommendation om höjning av programpengen för gymnasiet till 1,8 procent.

Skolpengen för grundskolan, inklusive förskola och grundskola, höjs med 2 procent. Förskolechecken höjs med 0,7 procent.

För att utveckla systemstödet Nacka24 tillförs nämnden 0,5 miljoner kronor, medan eventuell central antagningsprocess till grundskolan klaras inom ram eller genom finansiering från skolorna.

Driften av de öppna förskolorna i kommunen upphandlas under 2018 och en ny enhet planeras på Sicklaön. Nämnden tillförs sammanlagt 1,3 miljoner kronor för detta, det vill säga 0,5 miljoner mer än i ramändet.

Skärpta lagkrav om att erbjuda lovskola innebär att utbildningsnämnden tillförs 0,4 miljoner kronor till likvärdighetsgarantin för detta ändamål.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för socialtjänsten, kommunal vård och omsorg för personer över 65 år, utom ekonomiskt bistånd. Äldrenämnden svarar för myndighetsutövning och utreder och fattar beslut om insatser exempelvis hemtjänst, dagverksamhet och äldreboende. Nämnden beslutar om färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag samt fastställer avgiften för den enskilde.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas.

Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang.

Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.

Nackas seniorer har stor möjlighet att välja anordnare av god kvalitet och kan påverka hur beviljade välfärdstjänster utförs.

Arbete för att nå målet

En ny lag om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård träder i kraft den 1 januari 2018. Lagen reglerar ansvaret för utskrivningsklara patienter mellan kommun och landsting. Kommunen får tre dagar på sig att förbereda en hemgång från slutenvården. Idag är det fem dagar. För att erbjuda kunder en trygg och säker hemgång kommer särskilt fokus att vara på vad som är viktigt för målgruppen vid hemgång.

Nackabor ska bemötas flexibelt, enkelt, snabbt och öppet. Arbetet med att förenkla för kunderna fortsätter. Under 2018 ska planeringen av Mina sidor påbörjas för att förenkla en säker kommunikation mellan kund, utförare och myndighet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.

När Nacka förtäts behöver olika typer av mötesplatser för äldre skapas för att främja social samvaro och fysisk aktivitet. Det kan handla om allt från träffpunkter till tillgängliga grönområden med utomhusgym.

Arbete för att nå målet

Under våren 2018 kommer äldrenämnden att ta ställning till hur dagverksamheten och de tidiga lättillgängliga insatserna ska utvecklas. Det finns ett behov av att komplettera dagens insatser för äldre med lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till hälsosamt åldrande och erbjuder ett socialt sammanhang för att minska ofrivillig isolering.

Föreningsliv och civilsamhälle bjuds in till dialog för att tillsammans med seniorrådet utforska vilka behov som föreningarna kan erbjuda och som kan bli ett komplement till kommunens uppdrag.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.

Nacka kommun utvecklar välfärden för seniorer i nära samspel med anordnarna.

Arbete för att nå målet

Nacka kommun stimulerar och verkar för ett blandat utbud av boenden för äldre och möter behovet av trygga boendeanternativ. Sociala omsorgsprocessens boendestrateg ingår i alla stadsbyggnadsprojekt när Nacka bygger stad och bevakar äldreperspektivet för särskilda boenden som alternativa boendeformer såsom trygghetsbostäder och seniorbostäder.

2018 öppnar Ersta Diakoni ett särskilt boende i Ältdalen med 54 lägenheter. Under 2019 öppnar Silver Life ett särskilt boende med 54 platser och ett hundratal trygghetsbostäder i Graninge. Dessutom finns planer för ett trygghetsboende med 54 lägenheter på Nya gatan i centrala Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Äldreomsorgen utvecklas utifrån nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Nackas anordnare fokuserar på att möta seniorernas förväntningar på tjänster och service av god kvalitet. Det görs olika slags verksamhetsuppföljningar för att säkerställa att tjänsterna svarar mot behoven och kartlägger vad som kan förbättras och utvecklas.

Arbete för att nå målet

Äldreomsorgen står inför ett paradigmskifte och påbörjar under 2018 arbetet med att digitalisera och automatisera olika processer och starta planeringen av Mina sidor. Nackabor ska kunna kommunicera med sin handläggare, ta del av sitt ärende och bidra med information löpande under den tid han eller hon har kontakt med kommunen.

I augusti 2017 avslutades en större upphandling av välfärdstekniklösningar och införandet av digitala larm inleddes under hösten 2017. Under 2018 tillkommer fler digitala lösningar för kunder som har hemtjänst.

Framåtblick 2030

Antalet personer 65 år och äldre beräknas öka med 37 procent till och med år 2030. Detta kräver planering av insatser i tid som exempelvis byggandet av särskilda bostäder för att motsvara behovet.

Personalförsörjningen är av central betydelse för en tillväxtkommun. Utbudet av socionomer inom myndighetsutövningen motsvarar inte efterfrågan vilket kräver åtgärder för att kunna möta ett Nacka som växer. Majoriteten av medarbetarna i äldreomsorgen finns bland anordnarna som kommer att konkurrera om utbildad arbetskraft. Ekonomiska förutsättningar för att rekrytera, behålla och attrahera personal blir avgörande liksom utvecklingen av digitalisering och ny teknik.

Medborgare har höga förväntningar på välfärden och digitaliseringen ger möjlighet till inflytande och delaktighet vid utredning och beslut. Välfärdsteknik kan höja effektiviteten samtidigt som tryggheten och självständighet kan öka hos Nackas seniorer.

Ny lagstiftning infaller under 2018 och fler nya lagar ses över och kan komma att påverka socialnämndens ansvarsområden.

- Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård träder i kraft 1 januari 2018.
- Övertagande av hemsjukvården förväntas genomföras under 2020 och kommer att möjliggöra en sammanhållen hemsjukvård.
- Översyn av socialtjänstlagen pågår och slutredovisning ska ske senast 1 december 2018. Fokus är bland annat på hur socialtjänsten kan bli mer tillgänglig och hur handläggningen kan förenklas.

Resursfördelning

Äldrenämnden tilldelas 807,3 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 32,2 miljoner kronor eller 4,1 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Särskilt boende - check	-417 757	-397 401	-406 285	-30 877	-6 869	-435 147	-37 746	9,5
Särskilt boende - avtal	0	-42 781	-38 910	-1 523	0	-44 304	-1 523	3,6
Hemtjänst - check	-186 737	-199 065	-173 890	15 400	-3 833	-187 498	11 567	-5,8
Ledsagning - check	-961	-1 450	-940	0	-29	-1 479	-29	2,0
Avlösning - check	-1 379	-1 450	-878	0	-29	-1 479	-29	2,0
Verksamhet med beslut enl								
LSS - check	-9954	-15606,6	-9155	0	0	-15 607	0	0,0
Dagverksamhet äldre - check	-6321	-6874,6	-6165	0	0	-6 875	0	0,0
Korttidsvård - ej check	-16666	-17410	-31692	-2 000	0	-19 410	-2 000	11,5
Trygghetslarm - ej check	-7005	-8748	-8868	0	0	-8 748	0	0,0
Övrig verksamhet	-27392	-38348	-39964	-754	-1 047	-40 149	-1 801	4,7
Myndighet & Huvudmänna	-43991	-44 358	-46 798	0	-600	-44 958	-600	1,4
Nämnd och nämndstöd	-5688	-1 605	-1 280	0	0	-1 605	0	0,0
Summa	-723 851	-775 096	-764 825	-19 754	-12 407	-807 257	-32 161	4,1

Checken för särskilt boende höjs med 1,6 procent och för hemtjänst, ledsagning och avlösning med 2 procent. Det innebär ytterligare 6,9 miljoner kronor respektive 3,9 miljoner kronor.

För att öka det hälsofrämjande arbetet, bland annat arbete mot fallskador, tillfördes nämnden 1 miljon kronor 2017. 2018 tillförs ytterligare 0,4 miljoner.

Under 2017 införs mobil återrapportering av faktiskt utförd tid hos de äldre i hemtjänsten. Det har inneburit en minskning av kostnaderna med 25 miljoner kronor. Jämfört med det prognostiserade utfallet för 2017 för hemtjänsten tillförs nämnden 8,7 miljoner kronor i ökad volym, det vill säga en ökning med 5 procent.

Systemstödet Combine har tagits i drift och kapitalkostnader tillförs för detta med 0,6 miljoner kronor. Under 2018 ska nya funktioner utvecklas, bland annat ”Mina sidor” för att tillvarata stödets potential fullt ut.

Personalomsättningen inom socialtjänsten, bland annat bland biståndshandläggare, har varit stor i landet som helhet, något som också drabbat Nacka. Situationen har lett till en pressad arbetssituation med många nyanställda, inhyrda konsulter etc. För att behålla kompetenta medarbetare och samtidigt kunna attrahera och rekrytera nya tillförs nämnden 0,6 miljoner kronor.

Kostnaderna för korttidsboende har ökat dramatiskt under 2017, men beräknas återgå till lägre volym under 2018, varför nämndens budget minskas med 3 miljoner kronor.

Nämnden begär extra medel för projekt om hemsjukvård och lagen om utskrivningsklara från sjukhus, men detta arbete får klaras inom redan givna ramar.

Äldrenämnden får i uppdrag att arbeta med att underlätta för anhöriga och närstående till personer med bland annat demenssjukdomar, exempelvis genom fler digitala tjänster.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt vilar på överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning. Nämnden verkar för att det finns gode män och förvaltare. Nämnden erbjuder gode män och förvaltare möjlighet till kunskapsutbyte och information som är väsentlig för uppdraget.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Alla verkar utifrån huvudmannens fokus.

God service i allt som görs.

Nämndens huvuduppdrag är att huvudmän har en god man eller förvaltare som fullgör sitt uppdrag med huvudmannens fokus. För att säkra en god tillgång på gode män måste nämnden arbeta för att man vill vara god man i Nacka.

Arbete för att nå målet

För att få personer att vilja vara god man i kommunen måste kommunen göra det attraktivt att vara god man i Nacka. Nämnden erbjuder god och effektiv service till gode männen och förenar detta med en effektiv tillsyn. Tillsammans med andra kommuner följer nämnden upp nöjdheten hos både huvudmän och gode män.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag.

Nämndens uppdrag inom detta område är att alla uppdrag genomförs på ett hållbart sätt – socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Arbete för att nå målet

De redovisningar som gode männen och förvaltarna lämnar in har lite olika uppdrag beroende på vilket uppdrag gode mannen har: sörja för person och/eller förvalta egendom. Genom att följa upp att båda delarna utförs på ett korrekt sätt och redovisas rätt i redovisningen verkar nämnden för att uppdraget utförs socialt och ekonomiskt hållbart. Genom att erbjuda gode männen att lämna in redovisningarna digitalt bidrar det till en bättre miljö. För att ytterligare stimulera till att redovisningarna lämnas in via e-tjänst kommer de som gör detta att få sitt arvode tidigare än andra förutsatt att redovisningen är korrekt. Nämnden

den har även ett nyckeltal om att minska användningen av bil i uppdraget. Det nyckeltal som funnits under 2017 har varit svårt att följa upp och har därför omformulerats.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Alla huvudmän har en kompetent gode man.

När kommunen växer blir det flera som behöver god man. Nämndens uppdrag är att se till att alla snabbt får en god man med god kompetens.

Arbete för att nå målet

Nämnden säkrar att de som vill vara god man har rätt förutsättningar för att vara det och har krav på att man som gode man ska delta i kompetensutveckling. Nämnden har ett digitalt kunskapstest för alla som vill vara gode man. Nu införs ett system för certifiering av gode män på bred front. Från 2017 har ambitionsnivån höjts vad gäller hur fort man ska få en god man. För ensamkommande barn äger kommunen hela processen med att förordna en god man. För andra huvudmän är kommunen i vissa fall beroende av intyg från läkare och av att tingsrätten fattar beslut om god man efter kommunens förslag. Att nå målsättningen med två månader innebär att samspelet med olika delar måste bli effektivare.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Rätt från början och i rätt tid.

Nämnden bidrar med att skattepengarna används på bästa sätt genom att ha låga kostnader och en verksamhet med hög effektivitet. Det görs genom att ha fokus på att göra rätt från början och att göra saker i rätt tid.

Arbete för att nå målet

Nämnden har sedan flera år en effektiv process för att granska redovisningarna som gode männen lämnar in och den blir ännu effektivare med stöd av de digitala tjänster som nu finns. Genom att nämnden i sina beslut ger tydlig bakgrund och motivering till beslut vill nämnden minimera överklagande som beror

på att man inte förstår beslutet. Självklart ska man ha rätt att överklaga om man inte är nöjd med beslutet i sak.

Framåtblick 2030

Nämndens främsta utmaning är att hantera ett ökande behov av gode män och fler ärenden till följd av fler invånare. En procent av medborgarna har behov av en god man. Därtill är det viktigt att gode männen har rätt kompetens och verkar utifrån huvudmannens fokus. Detta kräver fortsatt arbete med gode service, rekrytering, utbildning och certifiering. Nämnden måste fortsätta arbetet med en effektiv och rätts-säker granskning och uppföljning. Den digitalisering som påbörjats kommer att fortsätta i syfte att det ska bli enklare, effektivare och rätt från början. Den 1 juli infördes så kallade framtidsfullmakter i landet. Det innebär att en person i förtid kan besluta att någon annan ska ta till vara ens intressen när man själv inte längre har förmåga att göra detta. Detta kan leda till att antalet enklare uppdrag för gode män kan minska något på sikt, och därmed antal ärenden. Överförmyndaren har ett visst tillsynsansvar kopplat till framtidsfullmakterna men det är inte alls lika omfattande som för gode män. De för tidigt att i dagens läge ska om vilka konsekvenser framtidsfullmakterna får för nämndens uppdrag.

Resursfördelning

Överförmyndarnämnden tilldelas 8,7 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 1,1 miljoner kronor eller 14,5 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Överförmyndarverksamhet	-3 141	-3 207	-3 207	-1 100	0	-4 307	-1 100	34,3
Nämnd & nämndsöd	-170	-171	-171	0	0	-171	0	0,0
Myndighet & Huvudmän	-4 183	-4 204	-4 204	0	0	-4 204	0	0,0
Summa	-7 494	-7 581	-7 581	-1 100	0	-8 681	-1 100	14,5

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

BILAGOR

Bilaga I. Nämndernas resultatindikatorer

KOMMUNSTYRELSEN – LEDA SAMORDNA

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar. Hur nöjda är medborgarna med den kommunala servicen.	Folkhälsa, frisktal.	-	-	-	-
		Kvalitet bland de 10% bästa i alla verksamheter.	-	-	-	-
		Nöjd inflytande index medborgare.	-	50	50	-
		Nöjd medborgarindex (NMI) medborgare.	-	67	67	-
		Nöjd kundindex NKI.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten Balans mellan verksamhet och bostäder i större utvecklingsområden med god infrastruktur (30-70).	Andel grönt (park, natur, reservat mm grön mark).	-	50	50	-
		Andel hyresrätter i nyproduktion över tid.	-	30	30	-
		Andel invånare som har nära till grönt (300 m) och vatten(1 000 m).	-	-	-	-
		Balans verksamheter och bostäder med god infrastruktur (30-70).	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Resultatöverskott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå. Soliditet ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid. Avser mäta resultatöverskottet i kommunen.	Färdigställda bostäder.	-	1 300	1 300	-
		Nya arbetsplatser.	-	1 000	1 000	-
		Nya Nackabor.	-	3 000	3 000	-
		Resultatöverskott.	-	2	2	-
		Soliditeten ska öka över tid.	-	40	40	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden. Kostnad per invånare ska vara bland de 25% lägsta.	Digitaliseringsindex.	-	-	-	-
		Kommunikationsindex.	-	-	-	-
		Kostnad per invånare på alla områden.	-	-	-	-
		Låg Skattesats.	-	-	-	-
		God ekonomisk hushållning I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att: - Uppfyllelsegraden av de övergripande målen är god. - Kommunens resultatöverskott och soliditet sak ligga på en långsiktig hållbar nivå. - Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar.	Resultatöverskott.	2%	2%	2%
	Soliditeten ska öka över tid.	>38%	>38%	>38%	>38%	
	Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod.	Ja	Ja	Ja	Ja	
	Övriga investeringar ska självfinansieras till.	50%	50%	50%	50%	

KOMMUNSTYRELSEN – EGEN NÄMND

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.	Nöjd kundindex NKI för KS alla områden.	-	-	-	-
		Antal nystartade företag per år.	-	-	-	-
		Hållbart medarbetarengagemang HME.	-	83	84	-
		Attraktiv arbetsgivare.	-	80	80	-
		Utvecklingsindex medarbetare.	-	76	77	-
		Arbets- och hälsoindex medarbetare.	-	70	71	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnads-effektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.	Volym (BTA) planerad verksamhetsyta.	-	-	-	-
		Andel Nackabor som är nöjda med framkomligheten.	-	70	70	-
		Nöjd medborgarindex NMI (SCB) med 5 Nackafrågor.	-	70	70	-
		Nöjd kundindex NKI, för hyresgäster i kommunens lokaler och anläggningar.	-	60	60	-
		Minskad klimatpåverkan genom minskat koldioxidutsläpp, minskad energiförbrukning och minskad användning av kemikalier i våra välfärdsfastigheter.	-	-	-	-
		Kapacitet lokaler i förhållande till efterfrågan.	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingssekonomi ska var självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög grad av självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40% av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.	Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens (Svenskt näringslivs ranking).	-	30	30	-
		Stadsutvecklingssekonomi är självfinansierad i rullande 5-årsperioder.	-	-	-	-
		Övriga investeringar är självfinansierade till 50%.	50	-	-	-
		Nya företag per år.	-	-	-	-
		Antal färdigställda bostäder på kommunal mark.	-	550	550	550
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTE-PENGARNA	Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.	Tillgänglig mark för företagsetableringar i förhållande till efterfrågan (>0).	-	-	-	-
		Försäljningsvärde på fastigheter/mark i förhållande till marknadsvärde (>0).	-	-	-	-
		Nöjd kundindex NKI kopplat till ex bygglov, milkö.	-	72	74	-
		Nöjd kundindex NKI kundservice, svarstid mm.	-	-	-	-

ARBETS- OCH FÖRETAGSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov.	Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning, ej uppföljning KF).	88	91	92	93
		Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning, ej uppföljning KF).	91	91	92	93
		Andel kursdeltagare inom svenska för invandrare som senast terminen efter kursstart med lägst godkänt betyg. (Egen mätning).	35	42	42	42
		Andel kursdeltagare som får lägst godkänt betyg kursen svenska som andraspråk (Skolverket, ej uppföljning KF).	96	96	96	96
		Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande direkt efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (Kolada)	40	65	65	65
		Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande sex månader efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (Egen mätning)	86	85	87	90
		Antal nyanlända som har egen försörjning efter avslutad insats. (Egen mätning, Ny indikator 2018).	24	50	50	50
		Antal kunder som efter insats från kommunen startar eget företag under ett år. (Egen mätning)	5	35	40	50
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkommande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabors bostad finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.	Antal procentenheter lägre arbetslöshet utrikesfödda i Nacka, jämfört med referenskommuner. (Arbetsförmedlingens statistik)	11,6	9	8	7
		Andel nyanlända som får en genomgångsbostad genom kommunen som fått en egen bostad inom två år. (Egen mätning)	6	50	55	60
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetsökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.	Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens. (ranking Svenskt näringslivs näringslivsranking).	-	100	100	100
		Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som fått egen försörjning (Egen mätning)	47	65	65	65
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTE-PENGARNA	Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden.	Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd. (Kolada)	28,2	30	28	26
		Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd. (Kolada)	-	2,3	2,1	1,9
		Kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/invånare. (Kolada)	-	660	690	690
		Genomsnittlig insatstid innan egen försörjning. (Egen mätning)	274	190	185	180

FRITIDSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Attraktivt: Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla.	Andel barn och ungdomar som anser att det finns ett brett utbud att ta del av på fritiden.	87	90	90	90
	Tillgängligt: Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla.	Andel som är aktiva av den totala befolkningen 7-20 år i bidragsberättigad förening. Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 30 min/dag.	75 -	76 69	77 70	78 -
	Delaktighet: Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önsknings.	Andel deltagare som är nöjda med verksamheten som de deltar i.	-	-	-	-
		Fördelning mellan flickor respektive pojkar som deltar i de verksamheter som fritidsnämnden finansierar. Målet är 50 % flickor. Andel deltagare som är nöjda med verksamheten som de deltar i.	45 -	50 84	50 85	50 -
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Välskött: Det finns välsköta och lättillgängliga fritidsanläggningar.	Andelen besökare som anser att anläggningen är trygg. Andelen besökare som anser att anläggningarna är välsköta.	- -	- 80	- -	- -
	Stort utbud: Det finns ett rikt utbud av platser för spontan fritidsverksamhet.	Andelen medborgare som anser sig ha bra möjligheter till att kunna utöva sina fritidsintressen.	-	95	95	-
	Giftrött: Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftrött miljö.	Giftrött: Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftrött miljö. Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Innovation: Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov.	Andel bidragsberättigade föreningar som är nöjda med kommunens stöd till föreningslivet.	-	83	84	-
	Samverkan: Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet.	Samverkan: Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet. Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Hög kvalitet: Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta.	Andel bokad tid i idrotts- och fritidsanläggningar.	100	100	100	100
	Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar.	Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-
	Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas.	Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas. Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-

KULTURNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020	
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Tillgänglighet: Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla.	Andel barn som deltar i musik- och kulturskola av den totala befolkningen.	-	45	50	-	
		Andel pojkar i procent, som deltar i musik- och kulturskola.	39	-	-	-	
	Delaktighet: Kulturutbudet utvecklas genom Nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen.	Andel medborgare som är nöjda med kulturutbudet i Nacka.	-	95	95	-	
		Andel barn och unga som deltar i den kulturaktivitet de helst vill.	-	96	96	-	
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Läslust: Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust.	Andel aktiva låntagare på bibliotek av den totala befolkningen, jämfört med övriga länet.	297	-	-	-	
		Öppet: Bibliotek, kulturhus och museer, och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser.	Antal besökare per år på museet Hamn.	-	-	-	-
			Antal besök per år på kulturhuset Dieselverkstaden.	-	-	-	-
	Levande: Kulturarvet och den offentliga konsten utvecklas, berikar och bevaras.	Antal besök per invånare och år på bibliotek, jämfört med övriga länet.	-	-	-	-	
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Giftrött: Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftrött miljö.	Andel medborgare som upplever kulturarvet respektive den offentliga konsten som tillgängliga.	-	6,9	7	-	
		Andelen kulturaktörer som upplever att de har goda förutsättningar att starta, och utvecklas.	-	70	70	-	
	Samarbete: För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.		-	-	-	-	
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Hög kvalitet: Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet.	Nöjd medborgarindex bibliotek.	-	78	78	80	
		Andel barn och unga som är nöjda med den kulturverksamheten de deltar i.	96	95	95	-	
	Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar.	Beläggningsgrad på kulturaktiviteter för barn och unga på kulturhusen.	-	-	-	-	
Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas.		-	-	-	-		

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med Nackabornas intressen. Framtagna detaljplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka. Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Myndighetsutövningen är effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad.	Mediantid fastighetsbildning.	189	175	175	175
		Mediantid planbesked.	19	16	16	16
		Mediantid detaljplaner förnyelseområden.	-	36	36	36
		Mediantid detaljplaner (ej förnyelseområden).	-	24	24	24
		Mediantid bygglövsärenden.	8	5	5	5
		NKI Bygglov.	-	70	71	72
		NKI miljö- och hälsoskydd.	-	70	71	72
		NKI Livsmedelstillsyn.	-	77	78	79
		Andelen överprövade planärenden som ändrats i sista instans.	-	20	20	20
		Andelen överprövade bygglövsärenden som ändrats i sista instans.	-	20	20	20
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Den negativa påverkan på miljön minskar.	Betygsindex på faktorn trygghet i medborgarundersökningen.	-	80	81	81
		Andel bostäder i föreslagna planer med högst 300 meter till park eller naturområde.	-	90	90	90
		Andel av befolkningen som bor i bostäder med en god ljudmiljö inomhus.	87	87	88	88
		Andel sjöar med god status vad gäller övergödning.	-	75	75	75
		Antal enskilda avlopp i kommunen.	-	1 500	1 500	1 400
		Förerenade markområden som är sanerade.	-	6	6	6
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Nacka utvecklas tillsammans med Nackabor och näringsliv. Detaljplaner tas fram i en takt som stödjer de övergripande målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detaljplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik.	Betygsindex på faktorn bostäder i medborgarundersökningen.	-	59	60	60
		Betygsindex på faktorn arbetsmöjligheter i medborgarundersökningen.	-	63	64	64
		Antal bostäder i tillstyrkta detaljplaner västra Sicklaön 2017-2019.	0	1 670	1 670	-
		Antal bostäder i tillstyrkta detaljplaner övriga kommunen (ej västra Sicklaön) 2017-2019.	0	670	670	-
		Antal kvm BTA för verksamheter i tillstyrkta detaljplaner 2017-2019.	-	-	-	-
		Andel av bostäder i föreslagna planer med högst 400 meter till närmaste hållplats.	-	80	80	80
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTE-PENGARNA	Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etc.) ska vara finansierade.	Det genomsnittliga antalet bygglövsbeslut per handläggare.	-	105	105	105
		Det genomsnittliga antalet inspektioner/tillsynsbesök per inspektör/livsmedel.	-	150	150	150
		Det genomsnittliga antalet inspektioner/tillsynsbesök per inspektör.	-	50	50	50
		Grad av självfinansiering av verksamhetsområde (miljötillsyn).	-	48	49	50
		Andel verksamheter inom livsmedelstillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift).	-	15	15	15
		Andel verksamheter inom miljötillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift).	-	10	10	10
		Antal bostäder som gått från en omodern till aktuell detaljplan.	-	-	-	-
		Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus.	-	1 000	1 000	1 000
		Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus (> 50 bostäder).	-	150	150	150

NATUR- OCH TRAFIKNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	2017: Det offentliga rummet är en plats där nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i Nackasamhället.	Årlig besöksutveckling i park och natur med +3%.	-	3	3	3
		Det offentliga rummet kan i ökad utsträckning användas för ideella initiativ.	28	-	-	-
		Orienterbarhet och tillgänglighet till besöksmål i det offentliga rummet är god.	-	-	-	-
		2016: Andelen av kommunens totalpoäng i den årliga undersökningen Sveriges friluftskommun.	66	85	85	85
		Attraktiv park enligt Boverkets normer för mätning.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	2017: God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.	Rankning i SCB:s medborgarundersökning (här ingår trygghetsfrågor).	-	70	70	70
		Andel kollektiv- och cykelresenärer vad gäller arbetspendling.	61	65	65	67
		Långsiktig ekonomi och funktion utvärderas med hjälp av livscykelkalkyler och -analyser innan beslut om detaljplan och genomförande av investeringar.	2	25	35	60
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	2017: Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras.	Inverkan på de lokala miljömålen till följd av investeringar i allmänna anläggningar.	0	90	90	90
		2016: Nämndens driftsbudget i relation till kommunens totala budget/invånare.	-	5	5	5
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTE-PENGARNA	2017: Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare skavara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar.	Andel av kommunens totala kostnader.	-	5	5	5
		Kostnad per kommuninvånare (netto).	-	2 359	2 388	2 421

SOCIALNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.	Andel kunder som utsatts för våld i nära relation och som lever ett liv utan våld efter avslutad insats.	-	75	80	85
		Andel kunder som erbjuds föräldrastödsinsatser och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll.	-	94	95	96
		Andel barn och unga 13-17 år som är delaktiga i utformningen kring vilken stöd och hjälp de ska få.	-	80	85	90
		Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin grupp- eller servicebostad.	-	80	82	84
		Antal besök i Socialpsykiatrins öppna verksamhet.	-	-	-	-
		Antal individer som har fått stöd av anhörigstödet.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommundelar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.	Antal barn och unga per som vräks från sin bostad.	-	0	0	0
		Andel av sociala kontrakt som avslutas och där den boende får en egen bostad.	-	5	10	15
		Andel kunder som bedömts och beviljats bistånd till boende enligt LSS och där behovet kan tillgodoses inom kommunens gränser.	-	-	-	-
		Antal utförare som erbjuder möjlighet till digitala och resefria möten.	-	60	70	85
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.	Antal unga i behov av stöd för risk- och missbruk och som får insats av MiniMaria.	161	210	225	225
		Andel ungdomar som fått insats på MiniMaria för sitt missbruk och som vid avslutad insats är drogfrä.	-	60	70	80
		Andel vuxna som fått insats på Beroendemottagningen för sitt missbruk och efter avslutad insats nått sitt mål med insatsen.	-	70	75	80
		Antal föreningar som arbetar förebyggande med barn och unga och som söker och beviljas bidrag.	-	-	-	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Nackabor erbjuds insatser med hög kvalitet av utförare och anordnare. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.	Antal nya välfärdstekniklösningar för målgruppen personer med funktionsnedsättning.	-	3	4	5
		Andel anordnare/utförare som följts upp och som har en verksamhet av god kvalitet.	-	-	-	-
		Andel barn 0-12 år som ej återaktualiseras inom ett år efter avslutad utredning eller insats.	-	75	77	79
		Antalet besök som sker genom digital teknik.	-	50	100	200
		Andel som upplever att de kan påverka vilken typ av hjälp de får av socialtjänsten i Nacka.	-	75	80	85
		Andel kunder som har läkemedel, bor på gruppboende i kommunen och erbjuds årlig läkemedelsgenomgång.	-	100	100	100
		Antalet digitala lösningar som införts - FÖRSLAG ENHETSNIKIVÅ.	-	-	-	-
		Andel gruppboenden i kommunen som utför egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentation.	-	100	100	100

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Alla barn och elever utvecklas maximalt.	Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå - Grundskola.	-	97	97	97
		Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå - Gymnasieskola.	-	95	95	95
		Genomsnittlig betygsnivå - Grundskola.	266	265	265	265
		Genomsnittlig betygsnivå - Gymnasieskola.	-	15,2	15,3	15,3
	Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.	Upplevd stimulans - Förskola.	97	95	95	95
		Upplevd stimulans - Grundskola.	66	75	75	75
		Upplevd stimulans - Gymnasieskola.	44	65	75	75
		Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Förskola.	87	85	85	85
		Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Grundskola.	66	75	75	75
		Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Gymnasieskola.	36	50	50	50
		Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Förskola.	-	3,3	3,3	3,3
		Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Grundskola.	-	3,3	3,3	3,3
		Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Gymnasieskola.	-	3,3	3,3	3,3
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet.	Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Förskola.	94	95	95	95
		Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Grundskola.	70	90	90	90
		Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Gymnasieskola.	50	65	75	75
		Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Förskola.	-	90	95	95
		Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Grundskola.	-	72	80	80
		Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Gymnasieskola.	-	77	90	90
	Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande.	Trygghet och lärmiljö - Förskola.	96	95	95	95
		Trygghet och lärmiljö - Grundskola.	88	95	95	95
		Trygghet och lärmiljö - Gymnasieskola.	92	95	95	95
		Trygghet och lärmiljö - Alla skolformer.	-	90	90	90
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola.	Tillgång till platser i förskolan i varje kommun del - Förskola.	Ja	Ja	Ja	Ja
		Tillgodosedda förstahandsval vid val av skola - Grundskola.	89	90	90	90
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.	Andel huvudmännen nöjda eller mycket nöjda med att verka i Nacka.	-	80	80	80
		Antal huvudmän som årligen kontaktar kommunen i etableringssyfte.	-	4	5	5
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner.	Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Förskola.	Ja	Ja	Ja	Ja
		Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Grundskola.	Nej	Ja	Ja	Ja
		Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Gymnasieskola.	-	Ja	Ja	Ja
	Alla elever klarar skolan inom avsedd tid.	Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid - Grundskola.	-	89	90	90
		Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid - Gymnasieskola.	-	78	80	80
	Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.	Nyanlända elevers resultat - Grundskola.	39	55	60	60
		Nyanlända elevers resultat - Gymnasieskola.	-	50	50	50

ÄLDRENÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.	Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i hemtjänst.	-	95	95	95
		Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i särskilt boende.	-	79	80	80
		Andel kunder som upplever en trygg och säker hemgång från slutenvården.	-	80	90	100
		Antal unika medarbetare inom hemtjänsten som besöker den enskilde under en period om 14 dagar.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.	Andel kunder som uppger att de bor på det särskilda boende som de valt.	-	93	93	93
		Andel kunder i särskilt boende som uppger att de är nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds.	-	75	77	79
		Antal föreningar som söker och beviljas föreningsbidrag för att bidra till en social meningsfull fritid och/eller ett hälsosamt åldrande.	-	-	-	-
		Andel utförare som erbjuder möjlighet till digitala och resefria möten.	-	60	70	85
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.	Andel som beviljats särskilt boende och får plats inom 90 dagar.	63	100	100	100
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Äldreomsorgen utvecklas utifrån Nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.	Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten.	-	100	150	200
		Nackas äldreomsorg är bland de 10 % bästa kommunerna i landet avseende kvalitet och effektivitet.	-	-	-	-
		Antal besök och vårdplaneringar som sker genom digital teknik.	-	-	-	-
		Andel individuppföljning som genomförs inom uppsatt tid.	-	100	100	100
		Andel anordnare/utförare som följs upp och som har en verksamhet av god kvalitet.	-	-	-	-
		Antal individer som har fått anhörigstöd.	-	-	-	-
		Antal digitaliserade lösningar som införs - FÖRSLAG ENHETSnivå.	-	-	-	-
		Andel ärenden som sker genom automatiserad handläggning - SKA DETTA GENOMFÖRAS 2018 eller ska vi lägga den på enhetsnivå?	-	-	-	-
		Andel särskilda boenden som utför egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentation.	-	100	100	100
Andel kunder där en riskbedömning för undernäring genomförs.	-	100	100	100		

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Alla verkar utifrån huvudmannens fokus. God service i allt som görs. Avser följa upp huvudmäns nöjdhets med sin gode man.	Andel gode gode män som är nöjda med servicen.	84	90	95	-
		Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man.	79	90	90	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag.	Andel redovisningar som lämnas in felfria.	-	90	95	-
		Andel redovisningar som lämnas in via digital tjänst.	-	50	70	-
		Andel uppdrag där gode män huvudsakligen använder bil.	-	30	20	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Alla huvudmän har en kompetent god man.	Andel certifierade gode män.	-	50	70	-
		Andel ensamkommande som får god man inom en vecka.	-	100	100	-
		Andel huvudmän som får god man inom två månader.	-	100	100	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Rätt från början och i rätt tid.	Andel beslut som överklagas.	-	5	5	-
		Andel redovisningar granskade per 30/6.	100	100	100	-

Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp samt avgifter

Tabell 1) Checkbelopp för förskoleverksamhet och fritidshem

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Förskola	Kronor per år		
	1-2 år	3-5 år	6 år
Förskola 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	96 968	79 553	-
- 26-39 timmar/vecka	133 251	111 760	-
- 40 timmar och mer/vecka	147 971	128 637	-
Förskola 6 år, en nivå	-	-	103 957
Allmän förskola 3-6 år, en nivå	-	49 760	49 760
Pedagogisk omsorg			
Pedagogisk omsorg 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	69 405	54 181	-
- 26-39 timmar/vecka	107 186	89 283	-
- 40 timmar och mer/vecka	111 550	94 952	-
Pedagogisk omsorg med lokal 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	81 390	66 100	-
- 26-39 timmar/vecka	119 197	101 250	-
- 40 timmar och mer/vecka	123 593	106 951	-
Pedagogisk omsorg med lokal 6 år, en nivå	-	-	88 970
Fritidshem	Kronor per år		
Förskoleklass	61 463		
Förskoleklass, barn till föräldraledig 10 t/v	48 546		
Årskurs 1-3	40 347		
Årskurs 1-3, barn t föräldraledig/arbetslös 10 t/v	31 876		
Årskurs 4-6 (öppen fritidsverksamhet)	1 424		

Tabell 2) Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	1 232	825	406	0
- 26-39 timmar/vecka	1 292	853	426	0
- 40 timmar och mer/vecka	1 362	908	454	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	908	454	454	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	908	454	454	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet	Avgiften bestäms av skolan			

Tabell 3) Checkbelopp förskoleklass och grundskoleutbildning

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Förskoleklass och grundskoleutbildning	Kronor per år
Förskoleklass	40 797
Grundskola	
- årskurs 1-3	72 954
- årskurs 4-6	74 788
- årskurs 7-9	94 031
Grundsärskola	
- årskurs 1-3	256 462
- årskurs 4-6	263 231
- årskurs 7-9	277 282

Tabell 4) Checkbelopp och ersättningar gymnasieskola

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Nationella gymnasieprogram inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet	80 907
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA) - samtliga inrik	112 658
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	178 397
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	211 266
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	178 397
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	178 397
Ekonomiprogrammet	76 831
El- och energiprogrammet	107 719
El- och energiprogrammet, Energiteknik (EEENE)	114 423
Estetiska programmet	104 850
Estetiska programmet, Estetik och media (ESEST)	108 948
Estetiska programmet, musik (ESMUS)	122 106
Fordons- och transportprogrammet (FT) - Samtliga inr	132 711
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	178 323
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	201 129
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	178 323
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	178 323
Handels- och administrationsprogrammet	84 733
Hantverksprogrammet	105 466
Hotell- och turistprogrammet	84 999
Humanistiska programmet	77 124
Industriprogrammet	139 113
Naturbruksprogrammet (NB)	162 783
Naturbruksprogrammet, Lantbruk (NBLAN)	201 515
Naturbruksprogrammet, Trädgård (NBTRA)	201 515
Naturvetenskapliga programmet	84 980
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	124 756
Samhällsvetenskapsprogrammet (SA) - samtliga Åk I	76 658
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	86 506
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	91 430
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	86 506
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	86 506
Teknikprogrammet	89 154
VVS- och fastighetsprogrammet	109 085
Vård- och omsorgsprogrammet	85 066
Lagidrott - NIU	17 125
Individuell idrott - NIU	20 550

Programinriktat individuellt val, IMPRO inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet	84 079
Bygg- och anläggningsprogrammet	116 253
El- och energiprogrammet	110 741
Fordons- och transportprogrammet	136 380
Handels- och administrationsprogrammet	88 175
Hantverksprogrammet	108 429
Hotell- och turismprogrammet	88 175
Industritekniska programmet	141 738
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	127 752
Naturbruksprogrammet	165 055
VVS- och fastighetsprogrammet	112 527
Vård- och omsorgsprogrammet	88 175
Övriga gymnasieprogram	Kronor per år
Introduktionsprogram	98 054
Introduktionsprogram språkinriktning (IMSPR)	141 648
Gymnasiesärskola	304 936

Förändring jämfört med föregående år

Gymnasieskolans ersättningar är uppräknade med 1,8 procent exkl. gymnasiesärsk

Interkommunal ersättning för elever som går i klass med hörselanpassning. Ersättning utöver programpris (kr/elev/läsår)	Kronor per år
Vård- och omsorgsprogrammet – Kungsholmens västr	224 051
Naturvetenskapliga programmet – Kungsholmens västr	223 958
Samhällsvetenskapliga programmet, beteende – Kungsh	215 821
Samhällsvetenskapliga programmet, samhälle– Kungshc	215 821
Ekonomiprogrammet – Thorildsplans gymnasium	213 647
Teknikprogrammet– Thorildsplans gymnasium	225 878
El- och energiprogrammet– Thorildsplans gymnasium	244 124

Interkommunal ersättning/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning	Kronor per år
Ersättning kr/elev/läsår	8 472

Tabell 5) Checkbelopp och avgifter - musikskola

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Musikskola	Kronor per barn/elev per år	Avgift per elev och termin
Ämneskurs	9 304	1 080
Grupp ≤ 12 elever	5 296	530
Grupp ≥ 13 elever	2 762	530

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Tabell 6) Checkbelopp särskilt boende för äldre						
Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5	
Vårdbehov, timmar	1-6	7-11	12-15	16-20	21-24	
	1 110	1 385	1 649	1 892	2 326	
Tabell 7) Checkbelopp dagverksamhet, äldre						
Ersättning, kronor per dygn	1	2	3			
	329	518	870			
Tabell 8) Checkbelopp hemtjänst (äldre och personer med funktionsnedsättning)						
Ersättning, kronor per timme						
	387					
Tabell 9) Checkbelopp ledsagning (Äldre och personer med funktionsnedsättning)						
Ersättning, kronor per timme						
	318					
Tabell 10) Checkbelopp avlösning (Äldre och personer med funktionsnedsättning)						
Ersättning, kronor per timme						
	307					
Tabell 11) Checkbelopp för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning till barn och ungdomar enligt Sol						
Ersättning kr per timme						
Ledsagarservice, LSS	307					
Avlösarservice, LSS	318					
Avlösning enl SOL, barn och unga upp till 20 :	307					
Tabell 12) Ersättningsbelopp gruppboistäder LSS						
Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5	
	956	1 306	1 658	2 363	3 157	
Tabell 13) Ersättningsbelopp serviceboistäder LSS						
Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5	
	641	878	1 117	1 588	2 121	
Tabell 14) Checkbelopp daglig verksamhet, LSS						
Ersättning, kronor per dag Heltid	1	2	3	4	5	6
	489	595	834	1 120	1 507	1 847
Ersättningsnivå, kronor per dag Deltid	1	2	3	4	5	6
	353	417	584	785	1 054	1 293
Tabell 15) Checkbelopp korttidsvistelse, LSS						
Ersättningsnivå, kronor per dygn	1	2	3			
	3 282	3 937	4 593			
Tabell 16) Ersättningsbelopp boendestöd						
Ersättning, kronor per timme	Tider	Belopp				
Måndag - fredag	7:30-19:00	379				
Måndag - fredag	19:00-22:00	420				
Lördag, söndag, helg	7:30-17:00	430				
Tabell 17) Checkbelopp sysselsättning för personer med psykiska funktionsnedsättningar						
Sysselsättning i grupp kronor per halvdag						
	402					
Individuell sysselsättning, extern arbetsplats kronor per månad						
Kartläggning 3 månader:	4 834					
Uppföljning:	1 470					
Tabell 18) Ersättningsbelopp familjerådgivning						
Ersättning, kronor per samtal	Belopp inkl egenavgift	Varav egenavgift				
	1 394	273				
Tabell 19) Checkbelopp familjebehandling						
Ersättning, kronor per timme						
En familjebehandlare	803					
Två familjebehandlare	1 527					
Tabell 20) Checkbelopp för strukturerad öppenvårdsbehandling för personer med missbruksproblematik						
Ersättning						
Strukturerad öppenvårdsbehandling	42 142					
Strukturerad samtalsserie, kronor per timme	812					
Rådgivning, kronor per timme	711					
Tabell 21) Ersättningsbelopp för kontaktmannaskap för personer med missbruksproblematik						
Ersättning kronor per timme	kl 07:30-19:00	19:00-22:00	07:30-17:00			
	363	402	412			

Tabell 22) Checkbelopp kommunala arbetsmarknadsinsatser

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Check	Belopp per månad
Jobbpeng grund	3 686
Jobbpeng förstärkt	4 858
Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion	7 330
Check	Kronor engångsersättning
Jobbpeng specialutbildning 1	5 000
Jobbpeng specialutbildning 2	10 000
Jobbpeng specialutbildning 3	15 000
Jobbpeng bonus	18 000

Tabell 23) Checkbelopp samhällsorientering

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Checkgrupp (språk)	Belopp
Arabiska, spanska, engelska, turkiska, svenska	4 372
Somali, persiska, tigrinja, ryska, thai, serbiska	4 864
Amharinja, mandarin	5 246
Övriga och inklusive tolk	6 472

Tabell 24) Checkbelopp vuxenutbildning

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Verksamhet	Kronor per verksamhetspoäng
Grundläggande vuxenutbildning	
Kurser inom grundläggande vuxenutbildning	51,4
Orienteringskurser	45,0
Gymnasial vuxenutbildning	
Allmänna gymnasiala kurser	47,2
Kurser inom barn- och fritidsprogrammet	48,1
Kurser inom handelsprogrammet	48,1
Kurser inom vård- omsorgsprogrammet	48,1
Kurser inom administrationsprogrammet	48,1
Kurser inom hotell- och turismprogrammet	48,1
Matematik, fysik, kemi och biologi	59,6
Kurser inom restaurang- och livsmedelsprogrammet	64,2
Naturkunskap	53,6
Övriga yrkesinriktade kurser	72,7
Kurser på distans	38,8
Verksamhet	Kronor per slutförd kurs
Svenskundervisning för invandrare, SFI	
Kurs A	21 030
Kurs A distans	14 520
Kurs B	16 600
Kurs B distans	11 460
Kurs C och D	13 020
Kurs C och D distans	8 990
Verksamhet	Kronor per slutförd praktik
Arbetspraktik i samband med SFI	3 065

Tabell 25) Avgift kolloversamhet

Inkomstnivå	Familiens sammanlagda inkomst före skatt, kronor/månad	Avgift per barn och dag
Nivå 1	0-25 000	78
Nivå 2	25 001-50 000	156
Nivå 3	50 001 och mer	262

Tabell 26) Avgift vigsel

Vigselavgift	Kronor
Administrationsavgift vid bokning av vigsel för par där båda personerna är folkbokförda utanför kommunen	500

Bilaga 3. Taxor

Nämndernas förslag till mål och budget omfattar i förekommande fall förslag till ändringar i taxor. Följande förslag till ändringar har lämnats och kommer att ingå i det förslag till mål och budget för 2018-2020 som kommunstyrelsen fastställer den 23 oktober och som kommunfullmäktige beslutar den 13 november.

De föreslagna förändringarna beskrivs kortfattat här.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till ändrad taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

I syfte att kunna ge Nacka kommuns invånare säkra livsmedel, livsmedelsanläggningarna den kontroll de har rätt till och för att hålla en hög kostnadstäckningsnivå föreslås en höjning av timtaxan från nuvarande 1 220 kronor till 1 260 kronor från och med den 1 januari 2018. Höjningen är i linje med prisindex för kommunal verksamhet som för 2017 är 3,4 procent.

Den offentliga livsmedelskontrollen ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att den ska uppnå full kostnadstäckning. Varje livsmedelsverksamhet betalar en årlig avgift som motsvarar ett visst antal timmar av kontroll baserat på risken för verksamheten. Taxan för livsmedelskontroll behöver motsvara kostnaden för kontroll. Om taxan är för låg riskerar livsmedelsanläggningarna att inte få den kontroll de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs. Det medför en risk att de livsmedel som produceras och hanteras inte är säkra vilket i sin tur kan riskera människors hälsa.

För exempelvis en förskola eller en restaurang som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle en höjd timavgift innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 540 kronor till 8 820 kronor.

Förslag till ändrad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens och strålskyddslagens område samt lagen med

särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

Timtaxan höjs till 1 075 kronor per timme enligt Prisindex kommunal verksamhet (PKV) för augusti. Viss miljöfarlig verksamhet får höjd avgift för att motsvara det tillsynsbehov som finns. Utbildningsverksamheternas årliga tillsynsavgifter baseras på en riskbedömning, förutom den erfarenhetsbedömning som redan finns. Förtydligande kring att avgift tas ut för nedlagd handläggningstid även om en anmälan dras tillbaka av den sökande.

Tillsyn av hantering av växtskyddsmedel, biocidprodukter, kosmetiska produkter och tatueringfärg införs i taxan.

Taxan är påverkbar genom att erfarenheter från tillsynsbesök kan ge premiering i form av sänkt avgift om det ser bra ut alternativt extradebitering om det ser mindre bra ut.

Justering av taxa för planering, byggande, kartor och Mättjänster

En översyn av den gällande taxan för planering, byggande, kartor och mättjänster har genomförts. Indexuppräknings av taxan med 3,4 % sker i linje med tidigare beslut. Justeringar föreslås inom kart-, GIS- och mättjänster.

I mål- och budget 2017-2019 fattades beslut om att införa en årlig indexreglering av taxan baserat på Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderar PKV som underlag vid beräkningar av kostnaders utveckling i fasta löner och priser. Indexet används i SKL:s egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling.

För 2017 är Prisindex för kommunal verksamhet 3,4 %. Indexuppräknings innebär inte någon förändring i faktorn för respektive tjänst utan endast en indexreglering av grundbeloppet "G" med 3,4% inför 2018. Grundbeloppet "G" ökar därmed från nuvarande nivå på 56 till 58. Detta påverkar samtliga tjänster som ej är timbaserade.

Natur- och trafiknämnden

Ny taxa för upplåtelse av offentlig plats

Taxan för upplåtelse av offentlig plats är i behov av uppdatering. Anpassning till pågående stadsutveckling har gjorts för att ge utrymme för mer gatuliv som kiosker och torghandel. Taxan gäller offentlig plats där kommunen är markägare. I samband med att taxan justeras kommer även regelverket för hantering av upplåtelser att uppdateras

Mark som utgör offentlig plats enligt ordningslagen upplåts av polismyndigheten. Kommunen får ta ut taxa för upplåtelse av offentlig plats på mark som kommunen äger. 2014 beslutade kommunfullmäktigen att inrätta en taxa för offentlig plats i Nacka kommun. Innan dess fanns bara en taxa för reklamordningar.

Med offentlig plats avses enligt 1 kap 2 § i ordningslagen bland annat gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål samt allmänna vägar. Natur- och trafiknämnden utgör remissinstans vid ansökan om nyttjande av offentlig plats. För upplåtelse av annan kommunal mark ansvarar kommunstyrelsen. För sådan mark gäller inte ordningslagens regler om nyttjande av offentlig plats och därmed inte heller den taxa som det här ärendet handlar om. Dock kan vissa platser jämföras med offentlig plats i lokala ordningsföreskrifter och då gäller samma regler.

Införande av avgifter och viten i samband med trafikplaneringsplan och schakttillstånd.

Förslaget innebär att Nacka kommun med start 1 januari 2018 ta ut avgift för att ansöka om tillstånd för trafikplaneringsplan och schakttillstånd samt kommer att kunna ta ut viten i samband med dessa. Avgiftsnivåerna är framtagna för att ligga på en gemensam nivå med flera andra kommuner i regionen. Avgifter och viten medför att kommunen som ansvarig för allmän plats och väghållare kan få bättre kontroll över pågående arbeten, bidra till en säkrare miljö och mer framkomligt för allmänheten och få en bättre

struktur vid arbeten inom Nacka kommun.

Avgifterna föreslås vara 1 500 kr vardera för trafikplaneringsplan och schakttillstånd som ger två veckors arbete, därefter kostar det 1 500 kr per påbörjad vecka. Viten ligger på nivåer mellan 5 000 kr – 20 000 kr beroende på förseelse och grövre förseelser kan även utdelas per dag.

Socialnämnden

Förslag till ny taxa vid försäljning och tillsyn av e-cigarett och påfyllningsbehållare

Ny Lag (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare trädde i kraft 1 juli 2017. Lagen innebär en anmälningsplikt till kommunen för de verksamheter som vill sälja e-cigarett, kommunen har sedan ett tillsynsansvar och kontroll av egentillsyn.

Avgiften för kommunens handläggning av anmälan och tillsyn av försäljning av e-cigarett föreslås ligga på samma nivå som anmälan av tobak, 2 000 kronor och följa samma modell med nedsättning vid försäljning av fler produkter (tobak, folköl).

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens förslag på taxor och avgifter 2018

I utbildningsnämndens tjänsteskrivelse om mål och budget 2018-2020 föreslås kommunstyrelsen att fastställa avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem enligt Skolverkets beslut om tak för maxtaxan för 2018. Tjänsteskrivelsen antogs på nämnd 2017-09-21.

I bilagan till mål och budget 2018-2020 återfinns följande skrivning gällande taxor.

Avgifterna för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem föreslås följa reglerna om maxtaxa. Utbildningsnämnden föreslår också kommunstyrelsen att maxtaxan höjs enligt Skolverkets beslut om taket för maxtaxan för förskola, annan pedagogisk omsorg och fritidshem. Skolverkets har ännu inte meddelat

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	1 232	825	406	0
- 26-39 timmar/vecka	1 292	853	426	0
- 40 timmar och mer/vecka	1 362	908	454	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	908	454	454	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	908	454	454	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet	Avgiften bestäms av skolan			

höjningen för 2018. Avgiften för öppen fritidsverksamhet föreslås beslutas av rektor.

minska under 2018, beräkningen inför budgetarbetet är en minskning med drygt 1,7 miljoner. En anpassning kommer att genomföras för att tydliggöra kostnaderna kopplade till utbyggnation på redan befintliga tomter, Attefalls hus.

Nacka vatten och avfall AB

VA-taxa 2018

VA-taxan ska utformas så att den täcker kostnaderna för vatten och avlopp i Nacka. Under 2018 bedöms kapitalkostnaderna öka när nödvändiga reinvesteringar i befintligt ledningsnät, anläggningar och nya anläggningar tas över allt eftersom Nacka bygger stad. Brukningsavgiften föreslås ligga oförändrad, samtidigt föreslås en höjning av anläggningsavgiften med 2 procent. Detta med anledning av att täcka de ökade kostnaderna i de nybyggnadsprojekt som pågår. För att följa va-lagstiftningen och underlätta hanteringen av allt fler LTA-pumpar föreslås att §5.9 utgår från va-taxan.

Avfallstaxa 2018

En ny avfallstaxa tas fram varje år och träder i kraft 1 januari efter beslut i kommun-fullmäktige. 2018 års taxa föreslås höjas med 4% från 1 januari för att täcka delar av de kostnader som uppstår under 2018. Framförallt är det satsningen på ÅVC i Älta och den nya ÅVC i Boo som påverkar budgeten under 2018. Samt räntekostnaderna vid byggandet av KIL Kretsloppspark under 2018 och de kommande åren. Den upparbetade skulden till kollektivet kommer att

Bilaga 4. Investeringar

Tillkommande investeringsmedel 2017-2021 och senare, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 och senare	Årlig kapital-kostnad	Årlig drift-kostnad
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		
Boo gård skola	-15,5	-311,5	-327,0	-4,5	-68,0	-134,0	-105,0	0,0	-10,2	-2,5
Sigfridborgs skola	0,0	-267,0	-267,0	-13,0	-43,0	-115,0	-96,0	0,0	-8,0	0,0
Kristallen förskola	-10,5	-88,5	-99,0	-8,0	-48,0	-32,5	0,0	0,0	-3,6	-0,6
Boo gård sporthall	0,0	-51,5	-51,5	-1,0	-1,0	-1,0	-30,0	-18,5	-1,8	-0,5
Sigfridborgs sporthall	0,0	-34,5	-34,5	0,0	-14,5	-20,0	0,0	0,0	-1,0	-0,5
Utveckling Myrsjö sportcentrum	-2,0	-4,0	-6,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Multihall Fisksätra	0,0	-4,0	-4,0	-1,7	-1,5	-0,8	0,0	0,0	-0,2	0,0
Konstgräs Fisksätra idrottsplats	0,0	-11,0	-11,0	0,0	-6,0	-5,0	0,0	0,0	-0,8	0,0
Konstgräs Skuru idrottsplats	-5,0	-5,0	-10,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0
Björknäs ishall, isolering	-8,8	-6,2	-15,0	0,0	-6,2	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,9
I I mannplaner, Hellas, Ominge, Skuru,	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Komponentutbyte 2018-2020	0,0	-150,0	-150,0	0,0	-50,0	-50,0	-50,0	0,0	-9,8	0,0
Nyckelviken, garage, förråd, WC	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Bostadsförsörjning sociala behov	-300,0	-60,0	-360,0	0,0	-60,0	0,0	0,0	0,0	-3,2	-0,7
Grundläggning utbyggnad stadshus	-0,7	-3,0	-3,7	0,0	-3,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Erstavik25:38 Morningside Marina	-1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Solbrinken Grundet	-9,4	-11,7	-21,1	-5,0	-3,0	-1,0	-28,5	25,8	0,0	0,0
Älgö	-231,4	-8,0	-239,4	-8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bergs gård	-14,3	-3,0	-17,3	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sydvästra Plania	-7,6	-2,7	-10,3	-2,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Detaljplan I, Älta C, etapp A och B	-41,3	-2,3	-43,6	0,0	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Svindensberg	-2,4	-1,7	-4,1	-1,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Område x och Z, Boo	-10,1	-0,2	-10,3	-2,2	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hamnvägen, Fisksätra	-2,4	2,4	0,0	-1,0	1,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektmedel tidiga skeden	-150,0	-50,0	-200,0	0,0	0,0	0,0	-50,0	0,0	0,0	0,0
Fastighetsförvärv Sicklaön 397:2, centrala Nacka	0,0	-19,7	-19,7	-19,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GNSS mottagare för lantmäteri	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier Valfärd skola	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	-8,0	0,0
Inventarier Valfärd samhällsservice	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0
Reinvestering lekplatser 2020	0,0	-5,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	-0,5	0,0
Utegyms 2019-2020	0,0	-3,6	-3,6	0,0	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-0,3	0,0
Reinvestering vägnät 2020	0,0	-30,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	-30,0	0,0	-2,6	0,0
Reinvestering konstruktionsbyggnader 2020	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	-0,6	0,0
Reinvestering gatubelysning 2020	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	-1,3	0,0
Sickla bro, förstudie	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cykelväg Värmdövägen Boo etapp 3	0,0	-34,0	-34,0	0,0	-34,0	0,0	0,0	0,0	-2,0	0,0
Fisksätra trafikplats, projektering	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Kyrkviksparken	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Entréer Velamsund	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parkmark 2019-2020	0,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	-4,0	-6,0	0,0	-1,1	0,0
Infartsparkeringar	0,0	-3,5	-3,5	0,0	-3,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Totalt tillkommande investeringsmedel	-812,4	-1 265,2	-2 077,6	-68,1	-359,5	-365,1	-479,8	7,3	-57,3	-5,7

Bilaga 5 Finansiell verksamhet

Finansiell verksamhet	2016 Bokslut	2017 Budget	2017 Prognos	2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
Pensioner (utöver det som påförs nämnderna)	-89	-85	-79	-87	-84	-103
Statsbidrag (del av välfärdmiljard flykting, bostadsbidrag, maxtaxa, del av flykting mm)	14	93	93	90	81	74
Avvecklingskostnader	-2	-5	-5	-5	-5	-5
Återbetalning AFA						
Internränta anläggningstillgångar	91	91	82	107	112	114
Avskrivningar	221	225	227	221	229	235
Exploatering, realisationsvinster	9	64	48	73	611	317
Upplösning garantireserv Rikshem 2015	23					
Summa	267	383	366	400	945	633

Bilaga 6a Stöd till de politiska partiernas arbete arvoden 2015-2018

Partistöd

Partistödet består av följande:

- Ett grundstöd i form av ett kanslistöd med 110 000 kronor/parti som är representerat i kommunfullmäktige.
- Ett mandatbaserat stöd på 25 000 kronor/mandat i kommunfullmäktige. Inriktningen är att detta ska höjas med 500 kronor/år 2016, 2017 och 2018. Därutöver tillkommer 5 000 kronor/mandat i utbildningsstöd och 5 000 kronor/mandat för stöd till ungdomsverksamhet.

Kommunalråd

Kommunfullmäktige utser bland kommunstyrelsens ledamöter kommunalråd på hel- eller deltid, dock inte på mindre än 50 procent. På detta sätt ges ett antal personer möjlighet att under stor del av sin arbetstid kunna sätta sig in i och styra den kommunala verksamheten och få ett bättre helhetsperspektiv för att på ett djupare sätt utöva demokratiskt inflytande.

Månadsarvode för kommunalråd som också är ordförande i kommunstyrelsen ska utgöra 70 procent av arvode för annat statsråd än statsminister. För övriga kommunalråd ska månadsarvodet utgöra 60 procent av arvodet för annat statsråd än statsministern. Kommunalråd med tjänstgöringsgrad på 50 procent kan också erhålla andra årsarvoden och sammanträdesarvoden som hittills både på dag- och kvällstid. För kommunalråd på heltid utgår också sammanträdesarvode för kvällssammanträden.

Partierna nominerar kommunalråd enligt följande:

M	2,5
FP	1,0
C	0,5
KD	0,5
S	1,0
MP	0,5

Deltidsengagerade förtroendevalda

Kommunfullmäktige utser deltidseagerade förtroendevalda för att ge personer i partierna möjlighet att fördjupa sig i kommunala frågor. Majoritetspartierna och oppositionspartierna fördelar sinsemellan vardera 459 000 kronor i årsarvode som deltidresurs. Om inget annat anges sker fördelningen (avrundat) utifrån storlek i kommunfullmäktige.

Gruppledare/deltidsengagerad förtroendevald

Partigrupperna i kommunfullmäktige väljer gruppledare bland sina ledamöter och ersättare. För att ge dessa förutsättningar att kunna utföra sitt uppdrag på ett bra sätt utgår ett arvode enligt följande:

För parti i kommunfullmäktige med minst 2 mandat (MP, FP, NL, C, V, KD, SD): 61 200 kronor

För parti i kommunfullmäktige med minst 10 mandat (S): 91 800 kronor

För parti i kommunfullmäktige med minst 20 mandat (M): 122 400 kronor.

Årsarvoden

Årsarvoden för deltidsengagerad, gruppleddare, ordförande och vice ordförande i nämnder, kommittéer och råd samt sammanträdesarvoden fastställs i mål och budget. Inriktningen är att arvodena årligen ska värdesäkras. Arvodena ska ge rimlig kompensation för det ansvar och den tidsåtgång som uppdragen medför. För kommunstyrelsens presidium utgår inget annat fast arvode än för kommunalråd.

Politiska sekreterare

För att biträda de förtroendevalda i deras politiska arbete ges partierna möjlighet att anställa politiska sekreterare enligt följande:

Parti med 1-2 mandat:	0
Parti med 3 mandat:	0,25 politisk sekreterare
Parti med 4 mandat:	0,5 politisk sekreterare
Parti med 5 mandat:	0,75 politisk sekreterare
Parti med 6-19 mandat:	1,0 politisk sekreterare
Parti med minst 20 mandat:	1,5 politisk sekreterare

Parti med kommunalråd får därutöver 0,25 politisk sekreterare, för att särskilt kunna biträda dessa.

Tjänst som politisk sekreterare ska tas ut löpande. Den kan delas på flera personer (dock inte i mindre delar än 0,25 tjänst), tas ut under del av året men inte sparas till kommande år. Anställning som politisk sekreterare gäller i maximalt 4 år, d.v.s. som längst till 2018-12-31. Lönenivån sätts till 34 000 kronor/månad för 2015 och räknas årligen upp med genomsnittet av den procentuella löneökningen för kommunanställda året innan.

Lokalbehov

Partierna har rätt att hyra arbetsrum för politiska sekreterare i Stadshuset. Villkoren ska vara desamma som för andra verksamheter som hyr lokaler i Stadshuset. Telefonanslutningar får partierna lösa genom egna abonnemang medan datakommunikation och internetuppkoppling erhålls för politiska sekreterare på samma sätt som för förtroendevalda.

IT-stöd för förtroendevalda

Sammanträdeshandlingar ska i princip endast skickas elektroniskt till de förtroendevalda, men handlingarna ska också finnas tillgängliga på www.nacka.se. Kommunen ska tillhandahålla läsplattor för att underlätta för de förtroendevalda.

Kommunen ska erbjuda viss introduktionsutbildning vid inledningen av den nya mandatperioden för att underlätta för de förtroendevalda att klara uppdraget i den delen.

Deltidsengagerade, gruppleddare och nämndordförande ska kunna använda kommunens nätverk i Stadshuset, komma åt gemensamma mappar och dokument samt kunna skriva ut och kopiera dokument som behövs för uppdraget

Bilaga 6 b Förtroendemannaarvoden

Organ	Ordförande, årsarvode (kronor)	1:e och 2:e vice ordförande (kronor)
Kommunfullmäktige	63 672	31 836
AFN, MSN, NTN, SN, UN, ÄN	212 242	106 121
FN, KN	122 039	61 019
Nacka Energi AB, Nacka Vatten AB	122 039	61 019
Valnämnden (ej valår)	10 612	5 306
Valnämnden (valår)	21 224	10 612
ÖFN	31 836	15 918
Miljökommittén, Mångfaldskommittén, Kommittén för hälsa och livskvalitet	42 448	21 224
Råden (BRÅ, naturvårdsråd, näringslivsråd, funktionsnedsättning, seniorråd)	21 224	10 612
Årsarvode, kronor		
Socialutskott	21 224	
Revisorer	79 591	
Deltidsengagerad M	0	
Deltidsengagerad L	212 242	
Deltidsengagerad C	159 181	
Deltidsengagerad KD	106 121	
Deltidsengagerad S	196 323	
Deltidsengagerad MP	122 039	
Deltidsengagerad V	53 060	
Deltidsengagerad NL	68 979	
Deltidsengagerad SD	37 142	
Gruppledare M	127 345	
Gruppledare L	63 672	
Gruppledare C	63 672	
Gruppledare KD	63 672	
Gruppledare S	95 509	
Gruppledare MP	63 672	
Gruppledare V	63 672	
Gruppledare NL	63 672	
Gruppledare SD	63 672	
Sammanträdesarvoden (kronor)		
Grundarvode	541	
Grundarvode Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	1 205	
Per påbörjad halvtimme	65	
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, halvdag	677	
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, heldag	1 355	
Ersättning för barntillsyn, maximalt belopp per timme mot uppvisande av kvitto eller faktura	306	

Bilaga 7. Motioner

Fritidsverksamhet för barn mellan 10-12 år i Nacka

Motionärerna har yrkat att kommunfullmäktige ska fatta följande beslut.

- Kommunen ska garantera alla barn mellan 10-12 år fritidsverksamhet under skolloven.
- Fritidsverksamheten antingen ska drivas inom ramen för skolornas eller fritidsgårdarnas fritidsverksamhet.
- Verksamheten ska finnas tillgänglig inom närområdet och att föräldrar ska vara välinformerade om aktiviteternas lokalisering.

Förslagen har följande motivering. Allt sedan fritidsverksamheten integrerades i skolans verksamhet har barn mellan 10–12 år saknat fritidsverksamhet under skolloven.

Detta är särskilt problematiskt för barn med yrkesarbetande föräldrar som inte har möjlighet att ta semester och som saknar ett socialt nätverk. Det har delvis åtgärdats genom särskilda fritidsklubbar inom skolans ram och med vissa fritidsaktiviteter under sommaren, men fortfarande saknas det verksamheter för många barn mellan 10–12 år under skolloven.

Utbildningsnämnden har berett förslagen i motionen vid sitt sammanträde den 21 september 2017, § 73. I huvudsak förelåg följande underlag.

Regeländring för fritidsklubb 10-12 år

Utbildningsenheten har genom intervjuer, enkät och workshops med ett flertal rektorer och anordnare, gjort en bedömning om att fritidsklubben för 10-12 åringar borde gälla på alla skollov, inkluderat sommarlovet. Vidare bedömer utbildningsenheten att

nuvarande ersättningsnivå är tillräcklig då det redan finns verksamhet för yngre barn under loven och dessa verksamheter bör kunna samverka. Nuvarande ersättning är 1 414 kr per år för alla inskrivna elever i årskurs 4-6 och baserar sig på ett beslut av kommunfullmäktige 1999. I tillägg till ersättningen betalar föräldrarna en avgift till anordnaren enligt anordnarens egna taxor. Regelförändringen medför att beslutet från 1999 bör revideras enligt nedan:

Utdrag från tjänsteskrivelse som låg till grund för beslutet 1999:

- Verksamheten behöver inte bedrivas under sommaren, men öppethållandet bör garanteras under minst 400 timmar per läsår.

Punkt ovan föreslås ersättas med:

- Verksamheten ska även innefatta alla skollov och vara anpassad efter föräldrar och elevers vistelsebehov.

Stadsledningskontoret delar utbildningsnämndens bedömning att nämndens förslag om att ändra reglerna så att fritidsklubb 10-12 år ska erbjudas på alla skollov innebär att intentionerna bakom förslagen i motionen är uppfyllda. Nämndens förslag omfattar också det som anges i motionen om att

- fritidsklubsverksamhet ska finnas tillgänglig inom närområdet och att
- föräldrar ska vara välinformerade om aktiviteternas lokalisering,

genom den del av det föreslagna beslutet som lyder ”..vara anpassad efter föräldrar och elevers vistelsebehov”. Utbildningsnämnden driver på att verksamheten ska vara anpassad efter de elever som vill delta i fritidsklubsverksamheten.

Det genomförs nu omfattande informationsinsatser riktade till skolorna om den föreslagna förändringen och så kommer också att ske gentemot föräldrarna. Fritidsklubben drivs av skolorna, så även den delen av förslagen i motionen är tillgodosedda.

Bilaga 8. Majoritetsprogrammet 2014-2018

Vi bygger Nacka för framtiden – Öppenhet och mångfald när Nacka växer

Majoritetspartiernas politiska plattform för 2015-2018

Vi fyra Allianspartier har beslutat att samverka för att fortsätta leda Nacka. Vi ska föra en tydlig borgerlig politik för hela Nacka med fokus på ökat bostadsbyggande, bättre framkomlighet, fler jobb, hög kvalitet i välfärden och god miljö.

1. ALLIANSENS VÄRDERINGAR OCH VISIONER

Våra grundläggande idéer och värderingar bygger på respekt för individen, människors lika värde och originalitet. Utgångspunkten när vi formar samhället är en tro på varje människa och på människans förmåga och vilja att ta ansvar för sig själv, sina nära och för samhället. Människor ska ha större makt över sin egen vardag och livssituation. Vi ska vårda och utveckla Nackas unika valfrihetsmodeller. Vi sätter individen och familjen i centrum.

Vi vill se ett Nacka där alla får utrymme att växa. Varje människa ska komma till sin rätt och kunna förverkliga just sina idéer om hur man vill leva sitt liv i Nacka. Nya människor och företag ska välkomnas.

Trycket på Nacka att växa är stort. Detta är i grunden oerhört positivt, eftersom det bottnar i framtidstro och optimism och skapar nya värden. Alliansen bejakar denna utveckling, men ser självklart också de utmaningar detta medför, t ex när det gäller framkomlighet, tryck på naturen och att kunna rekrytera kompetenta medarbetare till olika välfärdstjänster. Men fördelarna överväger.

Vi vill se en stark, grön och långsiktigt hållbar tillväxt i Nacka. Tillväxt är en nödvändig förutsättning för att kunna bryta arbetslöshet och utanförskap och samtidigt förbättra miljön. Tillväxt ger de nya jobb som behövs, vilket i sin tur ger ekonomiskt utrymme för både individer och samhälle. Fler invånare ger också förutsättningar för bättre service, t ex i form av större underlag för handel i våra lokala centra och kollektivtrafik. Och det är bra att vi blir fler skattebetalare i Nacka, som delar på gemensamma kostnader. Miljö och natur ska värnas när Nacka växer. Minst halva Nacka ska vara grönt.

Ekonomisk välfärd är dock inte allt. För att vi ska må bra måste både yttre och inre värden få plats. Även detta perspektiv måste finnas med i de politiska besluten, i en tid av konsumtion och materiellt fokus.

En förutsättning för ett medmänskligt och tryggt samhälle är att människor bryr sig om varandra. Vi vill stärka civilsamhället och enskildas engagemang. Nacka kommun ska inte ha monopol på att hjälpa människor som behöver stöd. Tvärtom, vi är övertygade om att samhället blir bättre när enskilda människor, samfund, föreningar och näringsliv finns med i detta arbete.

1.1 Ett Nacka för alla

Alliansen står för ett tolerant och öppet samhälle där vi tror att alla människor behövs och kan bidra. Vi accepterar ingen form av diskriminering, utan vill aktivt motverka nedvärdering av människor på grund av deras kön, ålder, religion, etnicitet, sexuella läggning, könsidentitet, funktionsnedsättning eller sociala problematik. Att vi människor är olika är en tillgång som berikar vårt samhälle.

Ett generöst och välkomnande flyktingmottagande är självklart för oss. Jobb och utbildning är nyckelfaktorer för en lyckosam integration. Kommunens vision om Öppenhet och Mångfald är uttryck för en politik som vänder sig till alla.

Nacka ska vara en jämställd kommun där män och kvinnor har samma möjligheter – i skolan, i föreningslivet och arbetslivet. Kommunen ska arbeta med att skapa tryggare miljöer och motarbeta våld i nära relationer och vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi ska fortsätta stödja kvinno- och brottsofferjourerna.

I syfte att intensifiera arbetet med dessa frågor inrättas en parlamentarisk mångfaldskommitté.

1.2 Styrningen blir tydligare

Kontinuitet i den grundläggande styrningen ska kombineras med ständig förnyelse av formerna för att uppnå målen.

Kommunens vision om *”Öppenhet och Mångfald”* ligger fast, liksom den grundläggande värderingen *”Respekt för människors kunskap och egen förmåga, samt för deras vilja att ta ansvar”*. Till detta läggs ambitionen att *”Nacka ska vara bäst på att vara kommun”*. Innebörden i detta är att kommunens breda och mångfacetterade verksamhet vara bland de tio procent bästa i landet i olika mätningar.

Vi tror på en styrmodell som bygger på tillit till verksamheten och där stort ansvar och mycket befogenheter finns lokalt. Där bör man avgöra hur de tillgängliga resurserna bäst används. Nacka tillämpar sedan länge, med framgång, lokalt resultatansvar på enheterna med överföring av över- och underskott, internhyror och internpriser. De principerna behålls.

En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer. Visionsarbetet kring Nacka stad och projektet *”Konsten att bygga stad”* syftar till att skapa delaktighet och engagemang bland medborgare och företag för kommunens utveckling. Det arbetet ska fortsätta. Övrigt kommunikationsarbete, inte minst kring stora infrastrukturprojekt som berör nackaborna och vår framkomlighet (t ex Slussenombyggnaden, Östlig förbindelse och en ny Skurubro), ska förstärkas. Vi strävar efter att kontinuerligt utveckla dialogen mellan medborgare och kommun och vi vill pröva nya former för medborgarinflytande, t ex i stadsplaneringen och i utvecklingen av de lokala centrumområdena.

Under 2015 förbättras styrningen i kommunen.

- De övergripande målen ska bli tydligare och enklare för att få större styrverkan och bättre möta de utmaningar som ligger framför oss.
- De ekonomiska målen anpassas till den nya situationen med kraftigare tillväxt.
- Vi vill se tydligare mål för stadsbyggnadsprocessen, exploateringsverksamheten och fastighetsfrågorna där både tidsaspekter och ekonomi finns med.
- Ägardirektiv tas fram till bolag och verksamheter.
- En ny nämndorganisation, som syftar till att underlätta genomförandet av de politiska målen i majoritetsprogrammet, införs.
- Råden för samverkan och dialog mellan politiken, intresseorganisationer och Nackasamhället kopplas tydligare till kommunstyrelsen och ansvarig nämnd genom att de politiska representanterna utses inom respektive styrelse/nämnd.

Nacka ska vara en smart, öppen och enkel kommun. Servicen till och bemötande av medborgare och företag ska vara snabb och korrekt. Vi vill se fortsatt digitalisering med fler e-tjänster där man kan följa sina ärenden på nätet (t ex ansökan om bygglov och serveringstillstånd).

1.3 Attraktiv arbetsgivare

Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare. Det finns stora utmaningar att samtidigt klara generationsskifte och en kraftig utbyggnad av såväl välfärdsverksamheterna som de verksamheter som utvecklar vårt territorium, vilket fordrar aktiva och målmedvetna insatser för att rekrytera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare.

Vi slår vakt om dagens organisation, som tydligt betonar tilliten till de professionella medarbetarna. Ansvar och befogenheter ska, så långt det är effektivt möjligt, finnas i verksamheten, nära både medarbetare och medborgare. Vi vill inte detaljreglera hur medarbetarna ska prioritera eller utföra sina uppgifter för att bäst nå målen. Cheferna ska ha ett stort och tydligt mandat för att kunna utveckla sin verksamhet.

Vi vill att Nacka ska vara en förebild när det gäller att utveckla ett hållbart medarbetarengagemang. Friska och engagerade medarbetare som fokuserar på målen gör ett bättre jobb, vilket leder till hög kvalitet och kundnytta och samtidigt god ekonomi i verksamheten. En av de viktigaste faktorerna för att medarbetarna ska trivas är att man har en bra chef, som motiverar och får medarbetarna att gå i takt åt samma håll. Även av detta skäl är det viktigt med stor lokal frihet att fatta beslut.

Individuell och differentierad lönesättning är viktigt för att förstärka en god kvalitetsutveckling. Det enskilda engagemang som medarbetarna visar ska återspeglas i lön och kompetensutveckling. Lönekartläggningar ska genomföras regelbundet och osakliga löneskillnader motarbetas.

Kompetens beträffande jämställdhet, jämlikhet, mångfald och HBTQ-frågor ska genomsyra hela organisationen, liksom vad barnperspektivet innebär.

Som arbetsgivare ska Nacka också vara ett föredöme i att tillhandahålla praktikplatser för elever i gymnasiet, personer som studerar SFI eller har insatser via kommunens jobbpeng. Vi vill även se ett aktivt engagemang för de nya yrkesintroduktions-anställningarna (YA-jobben), som öppnar för ungdomar att ”lära sig jobbet på jobbet”.

2. EKONOMI OCH JOBB

Ordning och reda i ekonomin är grunden för en ansvarsfull politik. De ambitioner vi uttrycker i detta majoritetsprogram måste alltid ställas mot det ekonomiska utrymmet. Den ekonomiska politiken ska föras med långsiktigt perspektiv och så att skattehöjningar undviks.

Om det går bra för Nacka och Sverige – om fler jobbar, klarar sin egen försörjning och betalar skatt – så ökar skatteintäkterna i Nacka. Hög prioritet måste därför ges åt att höja tillväxten, så att det skapas nya resurser för välfärden. När ekonomiskt utrymme finns vill vi prioritera fortsatta satsningar på att skapa världens bästa skola, att säkra kvaliteten i omsorgen och åtgärder för att nå de lokala miljömålen.

De största hoten mot kommunens ekonomi som vi nu kan se är dels en ekonomisk politik i landet som gör det mindre lönsamt att arbeta och mer lönsamt att leva på bidrag, dels förändringar av skatteutjämningsystemet i en riktning som straffar tillväxt. Om skatteutjämnings skärps, i enlighet med vad S, V och MP föreslagit i riksdagen under 2014, så står Nacka inför mycket stora ekonomiska påfrestningar. Men det finns också andra hot mot

ekonomin; segregation, utanförskap och en känsla av tomhet, trots ekonomisk rikedom. Detta kan tudela samhället, med mycket höga kostnader som följd.

2.1 Ekonomi i balans kräver utrymme och prioriteringar

Nacka befinner sig nu i ett läge med mycket stark expansion. I ett långsiktigt perspektiv är detta ekonomiskt fördelaktigt. Vi blir fler invånare och fler skattebetalare som delar på gemensamma kostnader. Samtidigt medför tillväxten behov av stora investeringar i infrastrukturen innan alla de nya medborgarna flyttat in, t ex utbyggd tunnelbana, överdäckning av Värmdöleden och ny bussterminal vid Forum. Under 2015 ska de ekonomiska målen ses över för att bättre spegla denna situation.

Nacka ska ha en aktiv finansförvaltning. Övergång till certifikat och obligationer har sänkt räntekostnaderna avsevärt. Ytterligare åtgärder behövs för att låneskulden ska hållas på en nivå som är långsiktigt hållbar. Det fordrar samarbete med andra parter om angelägna investeringar samt försäljningar. Vi vill även pröva sk gröna obligationer vid framtida lånebehov.

Varje skattekrona ska användas så effektivt och ändamålsenligt att medborgarna känner att de får större värde för pengarna på detta sätt än om de skulle ha använt dem själva. Det kräver kontinuerliga insatser för att mäta effektiviteten i kommunens insatser i jämförelse med andra kommuners och vidta åtgärder så att Nacka tillhör de mest effektiva. Det kräver också ständiga prioriteringar av vad som är kommunala kärnuppgifter.

För oss är det självklart att kommunen som helhet, nämnderna och verksamheterna ska ha balans i sin ekonomi. Den budget som är beslutad ska hållas och vid risk för överskridanden ska åtgärder omedelbart vidtas. Vi vill se en ökad affärsmässighet i kommunens agerande och det gäller både inom de verksamheter som drivs i kommunal regi och i kommande exploateringar.

Nacka ska fortsätta ha låg skatt. Det främjar tillväxten, men är framför allt viktigt för att ge medborgare med små marginaler större ekonomisk frihet. Det ska alltid löna sig att jobba.

Vi vill också att våra medborgare och företag genom sitt eget agerande ska kunna påverka avgifterna för t ex förskola, sophämtning, och livsmedelstillsyn.

Kommunens fastighetsförvaltning har förbättrats de senaste åren. Genom att höja hyrorna och samtidigt tillföra verksamheterna pengar för att klara detta, så är ekonomin nu i balans och det finns större utrymme för löpande underhåll av lokalerna. En fastighetsstrategi arbetas nu fram, där principer för ägande och förvaltning klargörs. Vi vill ha en aktiv fastighetspolitik där både köp och försäljningar kan vara aktuella. Det är bra att få in konkurrens på fastighetsmarknaden.

Konkurrens och konkurrensneutralitet mellan olika aktörer är viktiga styrprinciper i Nacka. Kommunen ska inte tillföra extra pengar till de kommunala verksamheterna i form av att underskott regelmässigt skrivs av. Det kan endast ske i undantagsfall och när det finns särskilda skäl (t ex om en verksamhet läggs ned) För att skapa likvärdiga ekonomiska villkor mellan kommunala och privata utförare inom välfärdssektorn så kompenseras de privata aktörerna för sina momskostnader. Detta har hittills hanterats olika av olika nämnder. För att skapa ett enhetligt förhållningssätt övergår vi från 2015 till att de checkbelopp (skolpeng, jobbpeng, hemtjänstcheck etc) som kommunfullmäktige fastställer är exklusive momskompensation. Därutöver tillförs de privata aktörerna kompensation för momskostnaderna som motsvarar det statsbidrag som kommunen kan återsöka, vilket för närvarande är 6 procent.

2.2 Företagande och jobb är grunden för välfärd

Jobb och företagande är grunden för vår välfärd och för att människor ska känna sig delaktiga i samhället. Vårt mål är att 10 000 nya jobb eller arbetsplatser ska skapas på västra Sicklaön fram till år 2030 samt ytterligare ett antal tusen i övriga kommundelar. Detta kräver att Nacka har ett av landets bästa klimat att starta och driva företag i.

Under 2015 ska en näringslivsstrategi utarbetas. Den ska visa på vilka de strategiska faktorerna är för att företag ska etablera sig och växa i Nacka och hur kommunen på bästa sätt kan bidra. Ett område där kommunen har en direkt påverkan är vid myndighetsutövning, t ex vad gäller bygglov, serveringstillstånd och livsmedelstillsyn. Den ska vara snabb, enkel och korrekt och utgå från värderingen att vi tror på människor.

Tillgång till kompetent arbetskraft samt framkomlighet, kommunikationer och tillgång till bredband är andra viktiga frågor där kommunen kan och ska underlätta för företagen. Vi vill även att kommunen fortsätter ge stöd till nyföretagande och innovationer. Kommunen ska bidra till att verksamhetsområden/företagsbyar finns i alla kommundelar. Med fler jobb och större dagbefolkning ökar dessutom underlaget för våra lokala centra.

Nackas jobbpeng bidrar till att arbetslösa som har försörjningsstöd erbjuds aktiva insatser för att snabbt komma i egen försörjning. Jobbpengen förändras något under 2015 för att öka träffsäkerheten i insatserna och underlätta administrationen. Utfallet ska följas noga.

Vi vill att Nacka ska vara pilotkommun för samverkan med Arbetsförmedlingen när det gäller gemensamt utbud av jobbskapande insatser. Inom ramen för samordningsförbundet Välfärd i Nacka ska ytterligare insatser göras för att enskilda inte kommer i kläm mellan olika myndigheter, utan i stället får snabb hjälp. För att förstärka genomslaget av detta överförs ansvaret för försörjningsstöd till Arbets- och företagsnämnden med målet att fler ska klara sin försörjning själva.

Många företag vill vara en tydlig del av det lokala samhället och göra en samhällsinsats, t ex hjälpa till med praktikplatser och sommarjobb. Kommunen ska göra det enkelt för företagen att kunna bidra.

Kommunen är en stor upphandlare och finansiär av varor av tjänster. Genom kundval och smarta upphandlingar ska vi underlätta för små och medelstora lokala företag att lägga anbud.

2.3 Nacka berikas av mångfald

Nacka berikas av att människor med olika bakgrund bor här. 17 000 av våra invånare är födda utomlands och de allra flesta är väl etablerade i det svenska samhället. 2 000 av nackaborna har bott i Sverige högst 2 år, många av dem behöver hjälp med språk och jobb. Vissa är nyanlända flyktingar som kommunen har avtal med Migrationsverket om att ta emot och där kommunen ställer upp med stora insatser.

Ett generöst och välkomnande flyktingmottagande är självklart för oss. Vi ser jobb och utbildning som nyckelfaktorer för en lyckosam integration och dit kommunens insatser ska koncentreras. Arbets- och företagsnämnden får ett samlat ansvar för flyktingmottagandet och att samordna integrationsinsatserna i kommunen. Målen för verksamheten ses över.

Bristen på bostäder är den trånga sektorn i Nacka och övriga Stockholmsregionen. Vi är beredda att pröva olika tillfälliga boendelösningar för att kunna öka flyktingmottagandet.

3. UTVECKLA TERRITORIET NACKA

Vi Allianspartier fick förtroende i valet för att öka takten i bostadsbyggandet. Vi har en genomtänkt strategi för hur vi vill utveckla Nacka och samtidigt bevara unika miljöer och grönområden. De nya bostäderna ska främst tillkomma genom förtätning på västra Sicklaön och i centrala lägen i övriga kommundelar så att naturområden samtidigt bevaras. Planeringen ska ske i samspel med medborgarna, dialog och förankring är viktigt.

Vi eftersträvar ett brett politiskt samförstånd om detta. Det finns också stor uppslutning bakom både översiktsplanen från 2012 och tunnelbaneavtalet från 2014, vilket förpliktigar.

3.1 Hela Nacka ska utvecklas

Västra Sicklaön ska utvecklas till en tät och blandad stad ("Nacka stad"), i enlighet med de beslut som redan fattats om vision för staden i Nacka. Vi vill se en stad där alla får plats och utrymme, en vänlig stad som är nära och nyskapande. Gestaltning, arkitektur, torgytor, mötesplatser, kultur och konst, motionsmöjligheter, lekplatser, arbetsplatser, handel och restauranger är viktiga inslag för att skapa en attraktiv och barnvänlig stad. Planeringen för detta ska se sammanhållet så att även arbetsplatser, skolor, idrottsanläggningar etc får sin naturliga plats. Markanvisningar ska bidra till att skapa variation så att helheten blir en spännande sammanhållen stadsstruktur med kvartersbebyggelse.

Även övriga kommundelar ska utvecklas. Vi vill se en förtätning runt de lokala centrumen Ektorp, Fisksätra, Orminge, Saltsjöbaden och Älta. Det ger underlag för bättre service och handel och är en förutsättning för att de lokala centrumen ska vara levande mötesplatser. Villaområdena ska få behålla sina olika karaktärer och särarter.

Det är mycket angeläget att öka tempot i både planering och byggande. Detaljplaner som omfattar minst 5 000 bostäder på västra Sicklaön och 2 000 i övriga kommundelar ska ha beslutats till och med år 2017. Handläggnings-tider, både i planskedet och för bygglov, ska förkortas.

En blandning av bostäder vad gäller upplåtelseform, storlek och gestaltning ska eftersträvas. Vi behöver både stora och små lägenheter, studentbostäder, seniorboenden och prisvärda bostadsrätter. Vår ambition är att en tredjedel av de tillkommande bostäderna fram till 2030 ska vara hyresrätter. I avtal om markanvisningar och exploateringar ska vi säkra behovet av sociala kontrakt. Vi behöver inget kommunalt bostadsbolag eftersom behoven bättre tillgodoses på andra sätt.

Vi har ofta omväxlande väderförhållanden på våra breddgrader, vilket medför en blåsig vädertyp. Detta måste beaktas när Nacka stad byggs ut och våra lokala centra förnyas, så att onödiga blåshål och vindtunnlar undviks, eftersom det skapar otrivsel och motverkar stadslivet.

Förnyelseplaneringen i sommarstugeområdena går mot sitt slut. Under mandatperioden ska alla detaljplaner vara klara. Vi är, som hittills, öppna för att behålla enskilda vägar om de boende efterfrågar det. Gatukostnadsavgifter ska tas ut enligt de fastställda principerna. Standarden på vägarna ska utformas i dialog med de boende.

Strategiska frågor som måste lösas under mandatperioden är om Värmdöleden ska överdäckas mellan Nacka Forum och Nacka Strand eller en längre sträcka och hur det ska finansieras samt var nya bussterminalen vid Nacka Forum och tunnelbaneuppgångarna ska ligga.

3.2 Förädla det gröna och det blå

Nacka ska växa i harmoni med de gröna och blå värdena som gör Nacka så attraktivt, dvs med beaktande av natur och vatten. Vi vill se ett miljövänligt, energieffektivt och hållbart stadsbyggande där naturens egna reningsprocesser tas tillvara, t ex genom gröna tak, våtmarker för dagvattenrening och träd för luftrening.

Kommunens miljö- och klimatambitioner när vi bygger stad ska samlas i ett gemensamt dokument. Det handlar om grönytefaktor vid markanvisningar, riktlinjer för hållbart byggande, energieffektivisering, parkeringsstrategi, ekosystemtjänster, cykelstrategi mm. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott samordnar detta.

Arbetet med klimatstrategin och de lokala miljömålen fortsätter enligt de riktlinjer som kommunfullmäktige lade fast i juni 2014. En parlamentarisk miljömålskommitté inrättas för att påskynda detta arbete. Kommittén får ett tydligt uppdrag att komplettera miljöanalysen, att följa miljösituationen i Nacka vad avser status och utvecklingen över tid av de fastställda nyckeltalen samt relatera dessa till andra kommuners mål, att föreslå strategier för det vidare arbetet, att föreslå nya etappmål samt att stödja nämndernas arbete. Kommittén ska årligen lämna rapport till kommunstyrelsen och i övrigt lämna de förslag till kommunstyrelsen man finner påkallat. Kommittén ska stödjas av stadsledningskontoret.

Nacka har många sjöar och vattendrag och en lång kuststräcka. Närheten till vattnet tillhör Nackas styrkor och ska tas tillvara. Det är angeläget att kontakten med vattnet ökar, t ex i form av strandpromenader och att nya bostäder planeras så att de får sjöutsikt. Som skärgårdskommun ska vi värna om och underlätta för båtlivet, bland annat genom att tillåta nya båtplatser och möjliggöra för miljöanläggningar med båtbotentvättar och mottagning av latrin och avfall. Ett särskilt program för vattenvård och sjörestaurering ska tas fram. En av de viktigaste åtgärderna är att påskynda utbyggnaden av kommunalt VA och få en effektiv dagvattenrening.

Minst halva Nacka ska vara grönt i form av naturreservat, parker och andra grönområden. De fyller en viktig funktion för människors livskvalitet, rekreation och hälsa och för att värna den biologiska mångfalden. Reservatsbildning pågår för Skuruparken, Baggenstaket, Svärdsö, Ryssbergen och Rensättra. Dessa ska slutföras snarast möjligt. Ytterligare reservat efter dessa planeras för närvarande inte. Föreskrifterna ska ske så att inskränkningar i allemansrätten minimeras och ett aktivt friluftsliv stimuleras.

Ansvar för skötseln av kommunens natur och parker samlas i en ny Natur- och trafiknämnd från 2015, varvid Naturreservatsnämnden läggs ned. Särskilda styrdokument för de stora reservaten Nyckelviken och Velamsund, där också publik verksamhet bedrivs, ska tas fram för att tydliggöra hur vi vill utveckla dessa områden och där olika intressekonflikter kan avgöras.

Nacka ska vårda sitt territorium. Ute ska det vara rent, snyggt och inbjudande med trevliga planteringar. För att skapa trygga miljöer, särskilt vid stora kollektivtrafikklägen, måste man arbeta aktivt med belysning och stadsplanering. Klotter både förfular områden och skapar en känsla av otrygghet och ska därför motarbetas kraftfullt.

Nackaborna ska ha en giftfri vardag. Det gäller i synnerhet barn, som är extra känsliga för olika kemikalier. Mat i förskolan och skolan och barnens arbetsmaterial och leksaker i verksamheten ska vara fria från gifter. Miljökrav ska ställas vid upphandling av mat och material.

3.3 Bättre framkomlighet

Det ska vara lätt och bekvämt att resa i och till Nacka. Vi vill verka för ett Nacka som hänger ihop genom hållbara kommunikationer, vägar och kollektivtrafik. Det är en extra utmaning när Nacka växer, men tillväxten är också en förutsättning för att det ska vara möjligt att investera i bättre framkomlighet. Nacka ska vara tydlig i kontakter med Trafikverket, Stockholm och Landstinget om att våra invånares framkomlighet måste förbättras.

Alliansen i Nacka, Stockholm, landstinget och riksdagen har under gångna två mandatperioder fattat flera beslut som underlättar framkomligheten. Under 2015 påbörjas förlängningen av Tvärbanan till Sickla och Kvarnholmsförbindelsen öppnas för trafik. Saltsjöbanan ska börja en välbehövlig renovering för att öka turtäthet och punktlighet. Under slutet av perioden ska tunnelbanan och den nya Skurubron börja byggas. De är mycket angelägna och förseningar måste undvikas.

Slussen är en central punkt för Nacka och nackaborna, trots att den inte ligger i kommunen. Tusentals nackabor passerar där varje dag på väg till och från arbete och studier. Slussen är i stort behov av upprustning och Nacka har tidigare enigt ställt sig bakom Stockholms planer på hur omvandling av Slussen ska ske. Det är av yttersta vikt att säkra en bussterminal vid Slussen som är både kapacitetsstark och bekväm. Signaler från Stockholm om en mindre bussterminal och uppskjuten renovering inger stor oro och vi ska därför försöka fördjupa dialogen med Stockholm och påtala de behov som finns och kommer att finnas när Nacka bygger stad och tar ett betydande ansvar för regionens bostadsförsörjning.

Slussen måste fungera som knutpunkt såväl under ombyggnadstiden som när ombyggnaden är klar. Vi ska ännu tydligare markera nackabornas behov av framkomlighet under ombyggnadstiden. Vi är också beredda att medverka till mer pendelbåtstrafik och fler infartsparkeringar för att underlätta.

Alliansregeringen avsatte över 2 miljarder kronor till förprojektering för en östlig förbindelse mellan Nacka och Värtahamnen/Ropsten. En sådan skulle bidra till att trafik leds runt innerstaden i stället för rakt igenom. När Norra länken färdigställs är det den östliga förbindelsen som saknas för att sluta ringen runt Stockholm. Den skulle påtagligt förbättra nackabornas framkomlighet. Nacka ska med högt tempo fortsätta planeringen för östlig förbindelse. Vi noterar att Centerpartiet inte tagit ställning till Österleden.

Vi vill underlätta för människor att välja cykel framför bilen och då måste det vara tryggt och smidigt att cykla. Nacka ska ha sammanhängande och säkra cykelstråk. Cykelstrategin, som tagits fram under 2014, ska genomföras med utbyggnad av nya cykelbanor och cykelparkeringsplatser i bra kollektivtrafiklägen. Vi vill få till stånd ett system med lånecyklar i Nacka utan att skattefinansiera verksamheten. Vi är därför beredda att, om nödvändigt, ändra i de riktlinjer som finns för skyltning.

I syfte att förbättra framkomlighet och parkeringssituationen på västra Sicklaön införs parkeringsavgifter under 2015. Detta stimulerar också ökat kollektivtrafikresande.

Den förbättrade framkomligheten ska självklart även omfatta de som har funktionsnedsättning.

4. UTVECKLA VÄLFÄRDEN

Kommunen har en avgörande roll för att människors vardag ska fungera. Vi vill att de välfärdstjänster som kommunen finansierar ska hålla hög kvalitet och bidra till att både människor och samhället utvecklas. Våra invånare ska i så hög utsträckning som möjligt kunna välja anordnare och påverka servicen. Vi ska uppmuntra ökad mångfald av aktörer för att ännu bättre möta människors olika behov.

4.1 Förskola och skola i världsklass

Barn och ungdomar i Nacka ska ha tillgång till världens bästa utbildning, varje dag. Vi vill att alla elever ska kunna lära och utvecklas maximalt utifrån sina egna förutsättningar. Det fordrar stor valfrihet, individualiserad undervisning och rätt stöd i tid, oavsett om eleven är högpresterande, särbegåvad, har språk- eller inlärningssvårigheter eller på annat sätt behöver hjälp för att nå läroplanens mål och sin egen fulla potential.

Likvärdighetsgarantin förändras från 2015 i syfte att öka träffsäkerheten i de extra resurser som fördelas vid sidan av skolpengen, så att fler barn och ungdomar når sin fulla potential och får rätt stöd i tid. Förändringen ska följas upp så att den ger avsett resultat. En förutsättning för ett fungerande mottagande av nyanlända elever är att skolorna direkt får ökade resurser så att eleverna snabbt kommer in i undervisningen och lär sig svenska.

Skolan ska erbjuda alla elever en trygg och stimulerande lärmiljö och i klassrummen ska det vara lugn och arbetsro. Det innebär att klasserna inte får vara för stora. Särskilt i lågstadiet är det viktigt med små grupper, då eleverna lär sig grunderna i att läsa, skriva och räkna. Vi har nolltolerans mot kränkande behandling och mobbning i och kring skolan. Goda studieresultat är kopplat till att eleverna känner trygghet, att det är ordning och arbetsro på lektionerna men också att de har inflytande över vardagen i skolan. Även regelbunden fysisk aktivitet förbättrar inlärning, visar forskningen, vilket manar till efterföljd i våra skolor. Mer insatser behöver göras för att eleverna ska röra sig mer varje dag.

Den mest avgörande faktorn för elevernas lärande är att det finns yrkesskickliga lärare med gedigna ämneskunskaper och förmåga att väcka nyfikenhet och motivera eleverna att lära nytt. Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare så att de bästa vill bli lärare hos oss. Vi vill fortsätta på den inslagna vägen med fler karriärtjänster och där Nacka är löneledande för lärare. Skickliga lärare ska ha bra betalt. Det gäller även förskolan. Vår prioritering är kompetenta lärare.

En annan viktig faktor för lärandet är elevernas tid med sina lärare. Vi ser gärna reformer där eleverna får fler lektioner, framför allt i matematik, och mer hjälp med läxorna. En viktig grund för inlärning är läsandet. Läs-kunnighet är nyckeln till livslång förkovran och bildning, och en förutsättning att kunna delta fullt ut som delaktig samhällsmedborgare. Vi vill på olika sätt stärka skolans uppdrag att främja lusten att läsa.

Nacka har varit, och ska vara, föregångare med modern teknik i skolan. Datorer ska vara hjälpmedel för lärandet, inget självändamål. Digitaliseringen ökar ofta motivationen och ska underlätta en modern och individualiserad undervisning. Därför är det viktigt att satsningen fortsätter.

Varje barn är unikt och har rätt att bemötas med respekt för sin personlighet. Detta ställer höga krav på förskolan, där många barn tillbringar en stor del av sin tid. Förskolan ska vara en trygg plats med kompetent personal som är lyhörda för barnens behov. Miljön ska vara trivsamt, säker och stimulerande för att uppmuntra varje barn att upptäcka, utveckla och träna sina förmågor och fantasier.

En av de största utmaningarna för att höja kvaliteten är att öka andelen förskollärare. Utbildade barnskötare är också en viktig personalkategori, inte minst för de mindre barnen. Vi ska pröva möjligheten att öka den tid som barn till arbetssökande och föräldralediga får vara i förskolan, från 25 till 30 timmar per vecka.

Alla som har rätt till en förskoleplats ska kunna erbjudas detta utan dröjsmål vi accepterar ingen platsbrist i Nacka, och ingen ska behöva åka tvärs över kommunen till sin förskola om de inte själva har önskat detta.

Det är viktigt att det finns många olika alternativ att välja mellan med olika inriktning. Pedagogisk omsorg, tidigare kallat familjedaghem, ska finnas som komplement till förskola för familjer som önskar det. Vårdnadsbidraget är en möjlighet för föräldrar att kunna vara hemma längre än vad föräldrapengen medger. Möjligheten att ta ut vårdnadsbidrag på halvtid ska utredas.

4.2 Trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar

Frågan om barns och ungdomars uppväxtvillkor är central i ett välfärdssamhälle. Vi vill att alla som växer upp i Nacka ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. Trygga familjer, en bra skola och rika möjligheter till kultur och idrott skapar bra möjligheter för det.

Samtidigt som Nacka är en kommun som generellt ger utrymme för goda uppväxtvillkor, finns barn och unga som mår dåligt och far illa. Det kan handla om psykisk ohälsa, missbruk och socialt utanförskap eller utnyttjande. Kommunen har en central roll för att motverka detta.

En tidig varningssignal för att allt inte står rätt till är frånvaro i skolan. Skolk ska därför tas på största allvar och leda till insatser från skolornas sida.

Barn i riskzon ska få stöd i ett tidigt skede och förebyggande insatser ska prioriteras. Samtidigt är det viktigt att de insatser man vidtar är resultatinriktade. Att bara ”göra något” räcker inte, insatserna ska vara evidensbaserade.

Föräldrar ska erbjudas stöd i föräldrarollen. Det kan handla om stöd med anknytning, stöd till pappor att prioritera upp vården av sina barn och allmänt inspirera föräldrar att ge tid till sina barn. Ett bra sätt är det nya ABC-programmet.

Vi vill också betona elevhälsans självklara plats. Där samlas på ett naturligt sätt olika stödfunktioner i skolan runt eleverna i vardagen. Vi vill att denna verksamhet genomlysas. SkolFam-projektet för familjehemsplacerade ungdomar har varit framgångsrikt och ska vara permanent och breddas till fler ungdomar.

Socialnämnden ska ha ett tydligt ansvar för att samordna det förebyggande barn- och ungdomsarbetet. Vi ser ett allt större behov av fördjupat samarbete mellan olika instanser runt barn och unga. Kontakterna mellan skolorna, socialtjänsten, fritidsgårdar, föreningslivet, polisen och vården måste förbättras. Samarbetet måste grundas på en respekt för varje organisations ansvar och kompetens, men med ett gemensamt intresse av att stödja barnet eller ungdomen. För att arbetet ska vara framgångsrikt måste problem med sekretess mellan organisationerna minskas.

Vi ser med oro på ungdomars tilltagande drogmissbruk. Alkoholkonsumtion förefaller minska, men narkotiska preparat som cannabis och nätdroger blir allt mer tillgängliga. Kommunen måste, tillsammans med andra, tydligt motarbeta detta. Nya effektivare insatser måste till för att bryta trenden.

4.3 God vård och omsorg när den egna förmågan inte räcker till

Alla människor har rätt till ett tryggt och självständigt liv. De flesta av oss behöver hjälp och stöd under vissa skeenden i livet, vissa mer än andra. Den vård och omsorg som kommunen finansierar för personer som behöver hjälp i sin vardag ska hålla hög kvalitet.

En utmaning kommande år är att vården och omsorgen byggs ut i takt med att Nackas befolkning växer. Äldre- nämnden ska bland annat verka för att fler boenden för äldre byggs, både för personer med och utan vårdbehov.

Det kan handla om fler särskilda vårdboenden med olika inriktning, trygghetsboenden och seniorlägenheter med både hyres- och bostadsrätter. Vi vill också att äldre fritt ska kunna söka sig till de boenden de önskar i hela länet.

Vi ser gärna också att sjukvården vid Nacka sjukhus byggs ut, för att våra invånare ska få en vård som är nära och tillgänglig. Kommunen ska söka samverka med landstinget kring hur kommunens tillväxtambitioner med sikte på 2030 påverkar vårdbehoven. I ett första skede kan det handla om utbyggd barnsjukvård, fler vårdplatser och ytterligare funktioner kopplade till närakuten, men i en förlängning också till en förlossningsklinik.

Valfriheten för äldre är central för oss. Man ska inte bli omyndigförklarad bara för att man behöver hjälp när man blir gammal. Vi tillämpar en sk kvarboendepincip, som innebär att man har rätt att bo kvar hemma livet ut. Avvägningen mellan att bo hemma och på särskilt boende ska de äldre och deras anhöriga göra, inte kommunen. Checksystemen, som garanterar valfriheten, ska ses över. Genom större andel undersköterskor i hemtjänsten kan kvaliteten höjas. Vi ska också ta initiativ för att fler äldre ska delta i dagverksamhet.

LSS-verksamheten har byggts ut kraftigt det senaste decenniet och det statliga regelverket förändrats så att kommunerna fått ta allt större del av kostnaderna. I Nacka ökar såväl de egna kostnaderna för LSS-insatser som kostnaderna för LSS-utjämning med andra kommuner. Detta faktum måste utredas noga i syfte att kraftigt minska utjämningskostnaderna.

4.4 Kultur och fritid

Nacka ska ha ett rikt och brett utbud av kultur och fritidsaktiviteter för alla åldrar och av hög kvalitet. Kultur, idrott och motion bidrar till livskvalitet och främjar hälsan. Kommunen har ett särskilt ansvar för att alla barn och unga, oavsett familjeförhållanden, får möjlighet att uppleva och utöva kulturverksamhet, därför prioriterar vi barn och ungdomar och deras möjligheter till aktiviteter. Biblioteken, musikskolorna och kulturkurserna utgör viktiga inslag i kulturutbudet. Inför 2016 ska vi pröva möjligheten att införa en check för kulturkurser inom dans, teater, cirkus och bild för att öka utbudet och mångfalden av aktörer som kan erbjuda Nackas barn och unga spännande kulturupplevelser.

Nacka har varit föregångare i att upphandla driften av biblioteken, detta med mycket gott resultat: fler och nöjdare besökare till rimliga kostnader. Under perioden ska en ny biblioteksupphandling göras. Mediabeståndet är så klart det avgörande i ett bibliotek. Det ska vara aktuellt, ha bredd och kvalitet, och ligga i framkant med digital media.

HAMN-museet i Fisksätra öppnade 2014 och har stor potential att bli en spännande attraktion, inte bara för Nacka utan för hela regionen. Fisksätra och de som bor där nu och tidigare, har så mycket att berätta och lära oss. Historien i Fisksätra är relevant för oss också idag. Vi behöver känna vår historia för att förstå nutiden och framtiden.

Nacka har visat sig vara en intressant besöks- och turistkommun. Vi vill hitta nya vägar för att underlätta besök, både när det gäller att ta del av vår natur och våra kulturella skatter.

Kultur har en viktig sammanhållande kraft i samhället och skapar livskvalitet för många. Människor i Nacka har olika kulturell bakgrund, vilket vi ser som berikande. Det är bra att olika kulturer och traditioner kan mötas och komma till uttryck i Nackasamhället. ”Guds Hus” i Fisksätra är ett gott exempel på att mångkultur inte behöver betyda kulturkrock och leda till konflikter. Vi ser positivt på sådana initiativ.

Kultur-, fritids- och natur- och trafiknämnderna har viktiga roller när Nacka växer. Behoven av mötesplatser och lokaler för kultur, idrott, spontanidrott, motion och lek måste klargöras tidigt i planeringsprocessen så att de blir naturliga inslag i områdena. Vi ser t ex gärna att en ny biblioteksfilial kan starta på Kvarnholmen och att en ny större lekplats för barn planeras in på Sicklaön. Kulturutbudet ska följa utvecklingen när Nacka får fler invånare.

Fritidsnämnden arbetar nu med kapacitetsplan och behovsanalys för kommande idrottsanläggningar. Våra höga ambitioner vad gäller tillgänglighet och standard måste alltid ställas mot ekonomiskt utrymme. Vi vill prioritera det som med så liten ekonomisk insats ger största nytta för våra barn och ungdomar. Vi är öppna för att pröva nya lösningar, t ex där kommunen hyr tider för allmänheten och barn- och ungdomsverksamhet i stället för att bygga och driva allt i egen regi. Vid planeringen av nya anläggningar ska flickors villkor särskilt uppmärksammas. Vi vill också ha upplysta motionsspår i några av våra större naturområden, t ex Nyckelviken.

Idrottsområdet på Järlahöjden är en knutpunkt för kommunens idrottsliv. Det är en bra lokalisering, i synnerhet när tunnelbana och bussterminal kommer till Forum. Dagens funktioner bör säkras när området omvandlas, men möjligen i andra former.

Vi planerar för ett nytt fullgott alternativ till Näckenbadet och en ny simhall i Boo. Lokalisering av båda anläggningarna utreds nu och vägval beträffande detta måste göras under 2015. Ett alternativ är att området runt Myrsjöskolan utvecklas till ett större sportcampus med simhall, fullstor konstgräsplan och ny idrottshall. Det är också angeläget att en ny idrottshall tillkommer i Älta.

I Nacka, med stora skogs- och naturområden, finns naturliga förutsättningar för ridverksamheten att utvecklas. Senast har kommunen utökat sitt engagemang genom Stall Compass. Efterfrågan på ridning är fortsatt stort. Vi vill möta det i första hand genom ett nytt ridhus i Velamsund. Ridverksamheten i Velamsund behöver långsiktiga villkor för kunna expandera. Vi ska därför överväga möjligheten för verksamheten att friköpa stallet och är beredda att teckna långsiktiga arrendeavtal för betesmark och annat. För att utveckla ridverksamheten på längre sikt ska ytterligare insatser övervägas under mandatperioden, t ex ett nytt ridhus i Källtorp.